

Bruxelles, den 20. december 2017
(OR. en)

15879/17

**Interinstitutionel sag:
2016/0379 (COD)**

**ENER 518
ENV 1079
CLIMA 353
COMPET 885
CONSOM 404
FISC 362
CODEC 2110**

RESULTAT AF DRØFTELSENE

---

fra:	Generalsekretariatet for Rådet
til:	delegationerne
Tidl. dok. nr.:	15237/17
Komm. dok. nr.:	15135/1/16 ENER 418 ENV 758 CLIMA 169 COMPET 637 CONSOM 301 FISC 221 IA 131 CODEC 1809 REV1 + ADD 1 REV 1 + ADD 2 REV 1
Vedr.:	Forslag til EUROPA-PARLAMENTETS OG RÅDETS FORORDNING om det indre marked for elektricitet (omarbejdning)

Den 18. december 2017 gennemgik Rådet formandskabets kompromis, som det foreligger i bilaget. Teksten blev ændret på Rådets samling, og der blev efterfølgende opnået enighed om en generel indstilling.

Den generelle indstilling fastlægger Rådets foreløbige holdning til dette forslag og danner grundlag for forberedelserne af forhandlingerne med Europa-Parlamentet.

Tilføjelser fra de tre revisioner (dok. 10681/17, 10681/17 REV 1, 14625/17 og 15237/17) i forhold til Kommissionens forslag er angivet med **fed**.

Ny tekst tilføjet efter rådssamlingen den 18. december (dok. 15237/17) er angivet med **fed og understregning**.

Alle udeladelser er angivet med [ ].

2016/0379 (COD)

Forslag til

EUROPA-PARLAMENTETS OG RÅDETS FORORDNING

om det indre marked for elektricitet

(omarbejdning)

(EØS-relevant tekst)

EUROPA-PARLAMENTET OG RÅDET FOR DEN EUROPÆISKE UNION HAR –
under henvisning til traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde, særlig artikel 194, stk. 2,
under henvisning til forslag fra Europa-Kommissionen,
efter fremsendelse af udkast til lovgivningsmæssig retsakt til de nationale parlamenter,
under henvisning til udtalelse fra Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalg,
under henvisning til udtalelse fra Regionsudvalget,
efter den almindelige lovgivningsprocedure, og
ud fra følgende betragtninger:

- (1) Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 714/2009¹ er blevet ændret væsentligt flere gange. Da der skal foretages yderligere ændringer, bør forordningen af klarhedshensyn omarbejdes.
- (2) Energiunionen tilsigter at give forbrugerne – husholdninger og virksomheder – **sikker**, bæredygtig, konkurrencedygtig og billig energi. Historisk set har elsystemet været domineret af vertikalt integrerede, ofte offentligt ejede, monopolvirksomheder med store centraliserede kernekraftværker eller fossilt fyrede kraftværker. Formålet med det indre marked for elektricitet, som siden 1999 gradvis har taget form, er at stille en reel valgmulighed til rådighed for alle forbrugere i Unionen , både privatpersoner og erhvervsdrivende, åbne nye forretningsmuligheder og fremme handelen over grænserne, så der kan opnås effektiviseringsgevinster, konkurrencedygtige priser, højere servicestandarder, og at bidrage til øget forsyningssikkerhed og bæredygtighed. Det indre marked for elektricitet har øget konkurrencen, især på engrosmarkederne, og handelen over grænserne. Det danner fortsat grundlaget for et effektivt energimarked.
- (3) Europas energisystem er ved at gennemgå den mest gennemgribende forandring i årtier, og markedet for elektricitet indtager en central plads i denne forandring. [ ] **Denne ændring skaber og fremmer** nye muligheder og udfordringer for alle markedsdeltagere. Samtidig vil den teknologiske udvikling åbne mulighed for nye former for forbrugernes medvirken og samarbejde på tværs af landegrænser.

---

¹ Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 714/2009 af 13. juli 2009 om betingelserne for netadgang i forbindelse med grænseoverskridende elektricitetsudveksling og om ophævelse af forordning (EF) nr. 1228/2003 (EUT L 211 af 14.8.2009, s. 15).

- (3a) Denne forordning fastsætter regler, der skal sikre, at det indre energimarked fungerer, og integrerer samtidig et begrænset antal krav i forbindelse med udviklingen af vedvarende energi og miljøpolitik, navnlig [ ] specifikke regler for [ ] visse [ ] anlæg, der [ ] producerer vedvarende energi [ ], om balanceansvar, lastfordeling og intern specialregulering [ ] samt en tærskel for CO₂-emissioner for ny produktionskapacitet, hvor det er omfattet af en kapacitetsmekanisme.**
- (4) Statslige indgreb, ofte udformet på en ukoordineret måde, har ført til øget forvridding af engroselectricitetsmarkedet, hvilket har haft negativ indvirkning på investeringerne og handelen på tværs af grænserne.
- (5) Elkunder var tidligere helt passive kunder, der ofte købte elektricitet til regulerede priser, som ikke havde en direkte relation til markedet. Fremover skal kunder have mulighed for at deltage i markedet på lige fod med andre markedsdeltagere. Fremtidens elsystem bør gøre brug af alle disponible fleksibilitetsmuligheder for at integrere den vedvarende energis voksende andel, bl.a. prisfleksibelt elforbrug og lagring. [ ] Elsystemet skal også tilskynde til energieffektivitet.
- (6) Øget markedsintegration og omstillingen til en mere fluktuerende elproduktion kræver, at der gøres en større indsats for at sikre, at de nationale energipolitikker koordineres med naboerne, og mulighederne for grænseoverskridende handel med elektricitet udnyttes.
- (7) Der er udviklet retlige rammer, som åbner mulighed for at handle elektricitet på tværs af Unionen. Denne udvikling er blevet understøttet med vedtagelsen af adskillige netregler og retningslinjer for integration af elmarkederne. Disse netregler og retningslinjer indeholder bestemmelser om markedsregler, systemdrift og nettilslutning. For at sikre fuld gennemsigtighed og øge retssikkerheden bør hovedprincipperne for markedets funktion og kapacitetstildeling i balance-, intraday-, day-ahead- og terminsmarkedets tidsrammer desuden vedtages efter den almindelige lovgivningsprocedure og indarbejdes i en fælles retsakt.

- (7a)** Balanceringsretningslinjerne fastsætter i artikel 13a en proces, hvormed transmissionssystemoperatørerne er i stand til at uddelegere alle eller nogle af deres opgaver til tredjemand. Den TSO, der uddelegerer opgaven, bør fortsat være ansvarlig for at sikre, at forpligtelserne i denne forordning opfyldes. Medlemsstaterne bør ligeledes kunne tildele opgaver og forpligtelser til en tredjepart. En sådan tildeling bør være begrænset til opgaver og forpligtelser, der udføres på nationalt niveau (f.eks. afregning af ubalancer). Begrænsningerne af tildelingen bør ikke føre til unødvendige ændringer af de eksisterende nationale ordninger. Transmissionssystemoperatørerne bør dog fortsat være ansvarlige for de opgaver, som er overladt dem i henhold til artikel 40 i [det omarbejdede elektricitetsdirektiv].
- (7b)** Balanceringsretningslinjerne fastsætter i artikel 18, 30 og 32, at metoden til prissætning af standardiserede og specifikke produkter vedrørende balanceringsenergi bør skabe positive incitamentter for markedsdeltagerne til at opretholde og/eller bidrage til at genoprette systembalancen i deres ubalanceprisområde, mindske systemubalancerne og omkostninger for samfundet. Denne prissætningsstrategi bør sigte mod en økonomisk effektiv brug af prisfleksibelt elforbrug og andre balanceringsressourcer, der er underlagt driftsmæssige sikkerhedsgrænser. Den prissætningsmetode, der anvendes ved anskaffelse af balanceringskapacitet, bør tilstræbe en økonomisk effektiv anvendelse af prisfleksibelt elforbrug og andre balanceringsressourcer, som er underlagt driftsmæssige sikkerhedsgrænser.
- (7c)** Integrationen af balanceringsenergimarkeder bør fremme et effektivt fungerende intraday-marked for at give markedsdeltagerne mulighed for at balancere sig så tæt som muligt på realtid i henhold til lukketiden for balanceringsenergi, der er fastsat i artikel 24 i balanceringsretningslinjerne. Kun de ubalancer, der er tilbage efter lukningen af intraday-markedet, bør balanceres af transmissionssystemoperatørerne med balancemarkedet. Balanceringsretningslinjerne fastsætter i artikel 53 harmonisering af perioden for afregning af ubalancer til 15 minutter i Europa. En sådan harmonisering bør støtte intraday-handel og fremme udviklingen af en række handelsprodukter med samme muligheder for levering.

- (7d) For at gøre det muligt for transmissionssystemoperatørerne at anskaffe og anvende balanceringskapacitet på en effektiv, økonomisk og markedsbaseret måde er der behov for at fremme markedsintegrationen. I denne forbindelse fastsætter balanceringsretningslinjerne i afsnit IV tre metoder med hvilke transmissionssystemoperatørerne kan tildele overførselskapacitet på tværs af budområder til udveksling af balanceringsenergi og deling af reserver, hvis de støttes på grundlag af en cost-benefit-analyse: den fælles optimeringsproces, den markedsbaserede tildelingsproces og tildeling på baggrund af en økonomisk effektivitetsanalyse. Den fælles optimeringsproces bør benyttes på day-ahead-basis, hvorimod den markedsbaserede tildelingsproces kan benyttes, hvis kontrakten indgås højst en uge forud for leveringen af balanceringskapaciteten, og tildelingen på baggrund af en økonomisk effektivitetsanalyse kan benyttes, hvis kontrakten indgås mere end en uge forud for leveringen af balanceringskapaciteten på den betingelse, at de tildelte mængder er begrænsede, og at der hvert år foretages en vurdering. Når de relevante regulerende myndigheder har godkendt en metode for tildelingsprocessen vedrørende overførselskapacitet, kan to eller flere transmissionssystemoperatører fremskynde anvendelsen heraf for at høste erfaringer og lette andre transmissionssystemoperatørers gnidningsløse anvendelse fremover. Anvendelsen af en sådan metode, når den forefindes, bør dog harmoniseres af alle transmissionssystemoperatører for at fremme markedsintegration.**
- (7e) Balanceringsretningslinjerne fastsætter i afsnit V, at det overordnede mål med afregning af ubalancer er at sikre, at balanceansvarlige parter støtter systembalancen på en effektiv måde, og at markedsdeltagerne tilskyndes til at opretholde og/eller bidrage til at genoprette systembalancen. For at klargøre balancemarkederne og det overordnede energisystem til integration af stigende andele af forskellige former for vedvarende energi bør ubalancepriserne afspejle realtidsværdien af energi.**

- (7f) Retningslinjerne for kapacitetstildeling og håndtering af kapacitetsbegrænsninger²** indeholder detaljerede retningslinjer for tildeling af overførselskapacitet på tværs af budområder og håndtering af kapacitetsbegrænsninger på day-ahead- and intraday-markederne, herunder kravene til fastlæggelse af fælles metoder til fastlæggelse af de mængder af kapacitet, der er tilgængelige på samme tid mellem budområder, kriterier for vurdering af effektivitet og en revisionsprocedure for fastsættelsen af budområder. Artikel 32 og 34 fastsætter regler om revisionen af det fastsatte budområde, artikel 41 og 54 fastsætter harmoniserede grænser for maksimums- og minimumsligevægtspriser for day-ahead- og intraday-tidsrammerne, artikel 59 fastsætter bestemmelser om lukketiden for det områdeoverskridende intraday-marked, mens artikel 74 i retningslinjerne fastsætter regler om metoder til deling af omkostningerne ved intern specialregulering og modkøb.
- (7g) Retningslinjerne om langsigtet kapacitetstildeling³** fastsætter detaljerede regler om tildeling af overførselskapacitet på tværs af budområder på terminsmarkedet, fastlæggelse af en fælles metode til fastsættelse af den langsigtede overførselskapacitet, oprettelse af en fælles tildelingsplatform på europæisk niveau, som giver langsigtede transmissionsrettigheder, og om muligheden for at tilbagelevere langsigtede transmissionsrettigheder med henblik på efterfølgende langsigtet kapacitetstildeling eller overførsel af langsigtede transmissionsrettigheder mellem markedsdeltagerne. Artikel 30 i retningslinjerne fastsætter regler om afdækningsprodukter på terminsmarkedet.

---

² Kommissionens forordning (EU) 2015/1222 af 24. juli 2015 om fastsættelse af retningslinjer for kapacitetstildeling og håndtering af kapacitetsbegrænsninger.

³ Kommissionens forordning (EU) 2016/1719 af 26. september 2016 om fastsættelse af retningslinjer for langsigtet kapacitetstildeling.

- (7h) **Netreglerne om krav til produktionsanlæg⁴ indeholder krav til nettilslutning af produktionsanlæg, dvs. synkrone produktionsanlæg, elproducerende anlæg og elproducerende offshoreanlæg, til det sammenkoblede system. De er således med til at sikre fair konkurrencebetingelser på det indre elektricitetsmarked, systemsikkerhed og integrationen af elektricitet fra vedvarende energikilder samt fremme handel med elektricitet i Unionen. Artikel 66 og 67 i netreglerne fastsætter regler for nye teknologier inden for elproduktion.**
- (8) Til de centrale markedsprincipper hører, at elpriser skal fastsættes på grundlag af udbud og efterspørgsel. Disse priser bør afspejle, hvornår der er behov for elektricitet, og frembringe markedsbaserede incitamentet til at investere i fleksibilitetsmuligheder såsom fleksibel produktion, samkøringslinjer, prisfleksibelt elforbrug eller lagring.
- (9) **Mens** dekarbonisering af elektricitetssektoren, hvor vedvarende energi bliver en væsentlig del af markedet, **er et af målene for energiunionen, [ ]** er det afgørende, at markedet fjerner de eksisterende hindringer for handel på tværs af landegrænser og tilskynder til investeringer i infrastruktur som f.eks. mere fleksibel produktion, samkøringslinjer, prisfleksibelt elforbrug og lagring. For at understøtte denne omstilling til variabel og distribueret produktion og sikre, at energimarkedets principper danner grundlaget for Unionens elmarkeder, er det afgørende at sætte fornyet fokus på korttidsmarkeder og prisfastsættelse på grundlag af knaphed.

---

⁴ Kommissionens forordning (EU) 2016/631 af 14. april 2016 om fastsættelse af netregler om krav til nettilslutning for produktionsanlæg.

- (10) Korttidsmarkeder vil forbedre likviditeten og konkurrencen ved at give flere ressourcer mulighed for at deltage fuldt ud på markedet, og dette gælder navnlig de mere fleksible ressourcer. En effektiv prisfastsættelse på grundlag af knaphed vil tilskynde markedsdeltagerne til at stå til rådighed, når markedet har størst behov for det, og sikre, at de kan få dækket deres omkostninger på engrosmarkedet. Det er derfor afgørende at sikre, at administrative og implicitte prislofter fjernes, så priser fastsat på grundlag af knaphed tillades at stige op til værdien af det mistede forbrug. Når korttidsmarkeder og prisfastsættelse på grundlag af knaphed er fuldt ud integreret i markedsstrukturen, vil de bidrage til ophævelse af andre foranstaltninger, f.eks. kapacitetsmekanismer, for at sikre forsyningsikkerheden. Samtidig forventes prisfastsættelse på grundlag af knaphed uden prislofter på engrosmarkedet ikke at påvirke muligheden for pålidelige og stabile priser for slutkunder, bl.a. husholdninger og SMV'er.
- (11) **Med forbehold af Unionens statsstøttere regler i henhold til artikel 107, 108 og 109** mindsker undtagelser fra grundlæggende markedsprincipper såsom balanceansvar, markedsbaseret lastfordeling eller [ ] intern specialregulering, fleksibilitetssignaler og fungerer som hindringer for udviklingen af løsninger som f.eks. lagring, prisleksibelt elforbrug eller aggregation. Undtagelser er stadig nødvendige for at undgå en unødvendig administrativ byrde for visse aktører, særlig husholdninger og SMV'er, men omfattende undtagelser, der gælder hele teknologier, er ikke i overensstemmelse med **målet [ ]** om at opnå en markedsbaseret og effektiv dekarboniserings**proces**, og de bør derfor afløses af mere målrettede foranstaltninger.

- (12) Hvis konkurrencen på det indre marked for elektricitet skal fungere effektivt, er det nødvendigt, at tariffærne for markedsadgang inklusive samkøringslinjerne i transmissionssystemet anvendes på gennemsigtig måde og uden forskelsbehandling.
- Ukoordinerede indskrænkninger af samkøringslinjekapacitet begrænser i stigende grad udvekslingen af elektricitet mellem medlemsstaterne og er blevet en alvorlig hindring for udviklingen af et velfungerende indre marked for elektricitet.** Den disponible kapacitet på disse [ ] **samkøringslinjer bør derfor være den størst mulige, som er forenelig med standarderne for sikker netdrift, herunder overholdelse af (n-1)-sikkerhed.** Der er imidlertid visse begrænsninger med hensyn til fastsættelsen af kapacitetsniveauet i et formasket net. Omfanget af ikkeplanlagte strømme bør ikke række ud over, hvad der kan forventes i et budområde uden strukturelle kapacitetsbegrænsninger. Desuden kan der opstå forudsigelige problemer med at sikre netsikkerheden, f.eks. i forbindelse med vedligeholdelse af nettet. Der kan også i det enkelte tilfælde opstå vanskeligheder med netsikkerheden. Begrænsninger ud over dette niveau kan kun accepteres i en begrænset overgangsperiode, som er nødvendig for at tilpasse [ ] den nuværende fysiske tilstand i nettene til anvendelse af samkøringslinjernes maksimale kapacitet. Det nye målbenchmark og, hvis det er relevant, det lineære forløb hen imod dette niveau bør sikre, at en minimumsandel af samkøringslinjens kapacitet kan henholdsvis handles eller anvendes i kapacitetsberegningen. Der bør ved beregningen af kapaciteten kun tages højde for loop flows, i det omfang de ville eksistere uden interne kapacitetsbegrænsninger. Selv om visse tydeligt afgrænsede begrænsninger i overførselskapaciteten kan berettiges, er det nødvendigt at fastsætte en klar minimumstærskel for at forhindre en overdreven anvendelse af undtagelserne og give markedsdeltagerne en forudsigelig kapacitetsværdi. Når der anvendes en flowbaseret tilgang, bør denne tærskel fastsætte minimumsandelen af en samkøringslinjes termiske kapacitet, der kan anvendes som input til den koordinerede kapacitetsberegning i henhold til retningslinjerne om kapacitetsberegning og håndtering af kapacitetsbegrænsninger.

- (13) Det er vigtigt at undgå, at afvigende standarder for sikkerhed, funktion og planlægning anvendt af transmissionssystemoperatører i medlemsstaterne fører til konkurrenceforvridning. Desuden bør ledig overførselskapacitet og sikkerheds-, planlægnings- og driftsstandarder, som berører den, kunne overskues af markedsdeltagerne.
- (14) For på effektiv vis at styre de nødvendige investeringer må priserne også afspejle, hvor behovet for elektricitet er størst. I et områdebaseret elsystem forudsætter korrekte lokaliseringfremmende signaler en sammenhængende, objektiv og pålidelig fastlæggelse af budområder via en gennemskelig proces. For at sikre, at Unionens elnet drives og planlægges på effektiv vis, og at ny produktionskapacitet, prisfleksibelt elforbrug eller transmissionsinfrastruktur gives effektive prissignaler, bør budområder afspejle strukturelle kapacitetsbegrænsninger. Navnlig bør overførselskapaciteten ikke beskæres i bestræbelserne på at løse interne kapacitetsbegrænsninger.

(14a) For at afspejle de divergerende principper i forbindelse med optimering af budområder uden at bringe likvide markeder og netinvesteringer i fare bør der fastsættes to valgmuligheder til håndtering af kapacitetsbegrænsninger. Medlemsstater kan vælge mellem opdeling af et budområde eller foranstaltninger såsom netforstærkning og netoptimering. Udgangspunktet for en sådan beslutning bør være, at en medlemsstats transmissionssystemoperatør har konstateret langsigtede, strukturelle kapacitetsbegrænsninger, eller at sådanne kapacitetsbegrænsninger er blevet konstateret i forbindelse med revisionen af budområdet. Medlemsstaterne bør først forsøge at finde en fælles løsning på, hvordan kapacitetsbegrænsninger bedst håndteres. Medlemsstaterne kan i den forbindelse vedtage multinationale eller nationale handlingsplaner til håndtering af kapacitetsbegrænsninger. Når denne handlingsplan er gennemført, bør medlemsstaterne have mulighed for at vælge mellem en opdeling eller at dække resterende kapacitetsbegrænsninger med afhjælpende foranstaltninger, som de selv bærer omkostningerne for. I sidstnævnte tilfælde bør opdelingen ikke ske mod deres vilje, så længe benchmarket for minimumskapaciteten er nået. Det minimumskapacitetsniveau, der bør anvendes til kapacitetsberegning, bør være en procentsats af et kritisk netelements kapacitet efter overholdelse af de driftsmæssige sikkerhedsgrænser i udfaldssituationer og under hensyntagen til sikkerhedsmargenen. De kritiske netelementers kapacitet bør ikke tage hensyn til interne kapacitetsbegrænsninger eller uplanlagte strømme til og fra de samme budområder. En kommissionsafgørelse om det fastsatte budområde bør være mulig som en sidste udvej og kun ændre det fastsatte budområde i de medlemsstater, som har valgt en opdeling, eller som ikke har nået minimumsbenchmarket. For medlemsstater, der vedtager en handlingsplan for at håndtere kapacitetsbegrænsninger ved hjælp af foranstaltninger, bør der gælde en indfasningsperiode for åbning af samkøringslinjer. Medlemsstaterne bør med henblik herpå nå til enighed om et lineært forløb, hvis udgangspunkt er den kapacitet, der tildeles ved denne grænse inden gennemførelsen af handlingsplanen.

- (15) En effektiv [ ] markedsintegration forudsætter en systematisk fjernelse af hindringer for handel på tværs af landegrænser for at få bugt med opsplittning af markedet og give Unionens energikunder fuldt udbytte af fordelene ved integrerede elmarkeder og konkurrence.
- (16) I denne forordning fastsættes grundprincipperne for tarifiering og kapacitetsfordeling, og samtidig skabes der mulighed for at vedtage retningslinjer, der fastlægger de relevante principper og metoder i nærmere enkeltheder, så der kan ske en hurtig tilpasning til ændrede vilkår.
- (17) Håndteringen af kapacitetsproblemer bør give transmissionssystemoperatørerne og markedsdeltagerne de rigtige økonomiske signaler og bør være baseret på markedsmekanismerne.
- (18) På et åbent, konkurrencepræget marked bør transmissionssystemoperatørerne have kompensation for omkostningerne ved at huse grænseoverskridende elektricitetsstrømme i deres net af de transmissionssystemoperatører, hvorfra de grænseoverskridende strømme kommer, og de systemer, hvor de pågældende strømme ender.
- (19) Når de nationale nettariffer fastsættes, skal der tages hensyn til de udbetalinger og indtægter, der skyldes kompensationer mellem transmissionssystemoperatørerne.

- (20) Det konkrete beløb, som skal betales for systemadgang på tværs af grænserne, kan variere betydeligt afhængigt af de involverede transmissionssystemoperatører, og fordi tarifieringssystemernes opbygning i medlemsstaterne er forskellig. En vis harmonisering er derfor nødvendig for at undgå forvridding af samhandelen.
- (21) Der bør være regler for anvendelsen af indtægter, der skyldes procedurer for håndtering af kapacitetsbegrænsninger, medmindre samkøringslinjens særlige art berettiger en undtagelse fra disse regler.
- (22) For at skabe lige vilkår for alle markedsdeltagere bør nettariffer anvendes på en måde, der ikke indebærer positiv eller negativ forskelsbehandling mellem produktion forbundet på distributionsniveauet i forhold til produktion forbundet på transmissionsniveauet. De må ikke indebære forskelsbehandling af energioplagring, og de bør hverken virke hæmmende for deltagelse i prisfleksibelt elforbrug eller udgøre en hindring for forbedringer af energieffektiviteten.
- (23) For at øge gennemsigtigheden og sammenligneligheden af fastsættelsen af tariffer i de tilfælde, hvor bindende harmonisering ikke betragtes som tilstrækkelig, bør en **rapport om bedste praksis** [ ] for tarifmetoderne udstedes af det europæiske agentur for samarbejde mellem energireguleringsmyndigheder, der er nedsat ved [omarbejdning af forordning (EF) nr. 713/2009 som foreslået i COM(2016) 863/2] ("agenturet").
- (24) For i højere grad at sikre, at investeringer i transeuropæiske net optimeres, og tage højde for tilfælde, hvor lønsomme sammenkoblingsprojekter ikke kan etableres grundet manglende prioritering på nationalt plan, bør anvendelsen af flaskehalsindtægter genovervejes og **bidrage til** [ ] at garantere disponibiliteten samt fastholde eller forøge kapaciteten på samkøringslinjer.

- (25) Der bør oprettes et europæisk net af transmissionssystemoperatører for elektricitet ("ENTSO for elektricitet") til sikring af, at elektricitetstransmissionsnettet forvaltes optimalt, og der åbnes mulighed for elektricitetshandel og elektricitetsforsyning på tværs af grænserne i Unionen. ENTSO for elektricitets opgaver bør løses i overensstemmelse med Unionens konkurrenceregler, som fortsat vil være gældende for beslutninger, der træffes af ENTSO for elektricitet. ENTSO for elektricitets opgaver bør være veldefinerede, og dets arbejdsmetode bør sikre, at det arbejder effektivt, gennemsigtigt og er repræsentativt. Netregler, der udarbejdes af ENTSO for elektricitet, har ikke til formål at erstatte de nødvendige nationale netregler for spørgsmål, der ikke vedrører grænseoverskridende netspørgsmål. Da der kan sikres hurtigere fremskridt ved en regional tilgang, bør transmissionssystemoperatørerne oprette regionale strukturer inden for rammerne af den overordnede samarbejdsstruktur og samtidig sikre, at resultaterne på regionalt plan er forenelige med netregler og ikkebindende tiårige EU-netudviklingsplaner. Medlemsstaterne bør fremme samarbejde og overvåge nettets effektivitet på regionalt plan. Det regionale samarbejde bør være foreneligt med indførelsen af et konkurrencedygtigt og effektivt indre marked for elektricitet.
- (26) ENTSO for elektricitet bør på et solidt grundlag foretage en vurdering af ressource-tilstrækkeligheden på mellemlang til lang sigt for at skabe et objektivt grundlag for at vurdere problemer med tilstrækkelighed. **Med henblik på at sikre alle typer kapacitetsmekanismer dette objektive grundlag skal de forskellige typer kapacitetsmekanismer afspejles i de scenarier og følsomhedsanalyser, der indgår i vurderingen af ressource-tilstrækkeligheden.** Problemet med ressource-tilstrækkelighed i relation til kapacitetsmekanismer bør bygge på [ ] en **velkoordineret national og europæisk vurdering af ressource-tilstrækkeligheden.**

- (27) Vurderingen af ressourcetilstrækkeligheden på mellemlang til lang sigt (10 year-ahead til year-ahead), der er fastsat ved denne forordning, tjener et andet formål end de sæsonbetingede prognoser (seks måneder frem), som er fastsat ved artikel 9 i [forordning om risikoberedskab som foreslået i COM(2016) 862]. Vurderinger på mellemlang til lang sigt bruges primært til at vurdere behovet for kapacitetsmekanismer, hvorimod sæsonbetingede prognoser bruges til at henlede opmærksomheden på risici, der kan opstå i de følgende seks måneder og forventes at føre til en mærkbar forringelse af elforsyningsituationen. Desuden udfører **de regionale sikkerhedskoordinatorer** [ ] også regionale tilstrækkelighedsvurderinger som fastlagt i EU-lovgivningen om driften af eltransmissionssystemet. Disse meget kortfristede tilstrækkelighedsvurderinger (fra week-ahead til day-ahead) bruges i forbindelse med systemdrift.
- (28) Inden kapacitetsmekanismer indføres, bør medlemsstaterne vurdere, hvilke forvridende virkninger som følge af lovgivningen der bidrager til problemet vedrørende ressourcetilstrækkeligheden. Medlemsstaterne bør pålægges at vedtage foranstaltninger til at fjerne de påviste forvridninger og en tidsplan for deres gennemførelse. Kapacitetsmekanismer bør kun indføres for de [ ] problemer, som ikke kan løses ved at fjerne sådanne forvridninger.
- (29) Medlemsstater, der påtænker at indføre kapacitetsmekanismer, bør opstille ressourcetilstrækkelighedsmål gennem en gennemsigtig og kontrollerbar proces. Det bør stå medlemsstaterne frit at fastsætte deres eget ønskede forsyningssikkerhedsniveau.
- (30) De vigtigste principper for kapacitetsmekanismer bør fastsættes. Eksisterende kapacitetsmekanismer bør genovervejes i lyset af disse principper. Viser den europæiske **og den nationale** vurdering af ressourcetilstrækkeligheden, at der ikke er problemer med tilstrækkeligheden, bør der ikke indføres nye kapacitetsmekanismer, og der bør ikke indgås nye forpligtelser i henhold til eksisterende mekanismer. Anvendelsen af statsstøttere reglerne i medfør af artikel 107-109 i TEUF skal overholdes til enhver tid.

- (31) Der bør fastsættes detaljerede regler for at lette effektiv deltagelse på tværs af landegrænser i andre kapacitetsmekanismer end strategiske reserver. Transmissionssystemoperatører på tværs af grænserne bør lette adgangen for interesserede producenter, der ønsker at deltage i kapacitetsmekanismer i andre medlemsstater. De bør derfor beregne kapacitetsloftet for deltagelse på tværs af landegrænser, åbne mulighed for deltagelse og kontrollere disponibiliteten. De regulerende myndigheder bør håndhæve reglerne på tværs af landegrænserne i medlemsstaterne.
- (32) Med tanke på forskellene i de nationale energisystemer og de eksisterende elnets tekniske begrænsninger vil den bedste tilgang til at opnå fremskridt med hensyn til markedsintegration ofte være på regionalt niveau. Transmissionssystemoperatørernes regionale samarbejde bør derfor styrkes. Af hensyn til et effektivt samarbejde bør en stærkere regional forvaltning og et stærkere myndighedstilsyn fastsættes i en nyt regelsæt, herunder ved at styrke agenturets beslutningsbeføjelser i forhold med tværnational relevans. Der kan også være behov for, at medlemsstaterne i krisesituationer arbejder tættere sammen om at øge forsyningssikkerheden og begrænse forvridninger af markedet.
- (33) Koordineringen mellem transmissionssystemoperatører på regionalt plan er blevet formaliseret med transmissionssystemoperatørernes obligatoriske deltagelse i regionale sikkerhedskoordinatorer, hvilket bør **udvikles yderligere og støtte** den stadig mere integrerede drift af elsystemerne i hele Unionen og sikre, at de drives effektivt og sikkert.
- (34) De **regionale sikkerhedskoordinatorers** geografiske udstrækning bør være udformet således, at de har mulighed for at **bidrage effektivt til** koordineringen af transmissionssystemoperatørernes drift over regioner **og føre til øget systemsikkerhed og markedseffektivitet. De regionale sikkerhedskoordinatorer bør have fleksibilitet til at udføre opgaverne i regionen som bedst tilpasset karakteren af de opgaver, som de hver især er betroet.**

- (35) **De regionale sikkerhedskoordinatorer [ ] bør udføre opgaver [ ]**, hvor regionaliseringen skaber merværdi i forhold til funktioner, der udføres på nationalt plan. De **regionale sikkerhedskoordinatorers opgaver [ ]** bør omfatte de funktioner, der varetages af regionale sikkerhedskoordinatorer **i henhold til retningslinjerne for systemdrift⁵**, og andre funktioner i relation til systemdrift, markedets funktion og risikoberedskab. Realtidsdrift af elsystemet bør ikke indgå i de **regionale sikkerhedskoordinatorers opgaver [ ]**.
- (36) **De regionale sikkerhedskoordinatorer [ ]** bør primært tilgodese systemet og markedets funktion i regionen frem for en individuel enheds interesser. De **regionale sikkerhedskoordinatorer [ ]** bør derfor overlades **nødvendige [ ]** beføjelser til at **støtte [ ]** foranstaltninger, der skal træffes af systemdriftsregionens transmissionssystemoperatører for visse funktioner, og for de øvrige funktioner have en udvidet rådgivende rolle.
- (37) ENTSO for elektricitet bør sørge for, at **de regionale sikkerhedskoordinatorers [ ]** foranstaltninger koordineres på tværs af regionernes grænser.
- (38) For at styrke effektiviteten af eldistributionsnettene i Unionen og sikre et tæt samarbejde med transmissionssystemoperatørerne og ENTSO for elektricitet bør der nedsættes en europæisk enhed for distributionssystemoperatører i Unionen ("EU DSO-enhed"). EU DSO-enhedens opgaver bør være veldefinerede, og dens arbejdsmetode bør sikre effektivitet, gennemsigtighed og repræsentativitet blandt Unionens distributionssystemoperatører. EU DSO-enheden bør arbejde tæt sammen med ENTSO for elektricitet om at forberede og gennemføre netreglerne, når det er relevant, og bør arbejde på at vejlede om integration bl.a. af distribueret produktion og lagring i distributionsnet eller andre områder i relation til forvaltningen af distributionsnet. **EU DSO-enheden skal også tage behørigt hensyn til de særlige forhold i forbindelse med distributionssystemer, der er forbundet nedstrøms med [ ] elsystemer på øer, som ikke er forbundet med andre [ ] elsystemer ved hjælp af samkøringslinjer.**

---

⁵ Kommissionens forordning (EU) 2017/1485 af 2. august 2017 om fastsættelse af retningslinjer for drift af elektricitetstransmissionssystemer (EUT L 220 af 25.8.2017, s. 1).

- (39) Der kræves øget samarbejde og samordning mellem transmissionssystemoperatørene, så der etableres netregler for tilvejebringelse og forvaltning af effektiv og gennemsigtig adgang til transmissionsnet på tværs af grænserne og sikres en samordnet og tilstrækkelig fremsynet planlægning og holdbar teknisk udvikling af transmissionssystemet i Unionen, herunder etablering af sammenkoblingskapacitet, under behørig hensyntagen til miljøet. Netreglerne bør være i tråd med de overordnede retningslinjer, som efter deres beskaffenhed er ikkebindende (overordnede retningslinjer), og som er opstillet af agenturet. Agenturet bør deltage i det gennemsyn, der på grundlag af faktiske omstændigheder foretages af udkastet til netregler, herunder disses overholdelse af de overordnede retningslinjer, og det bør have mulighed for at indstille dem til vedtagelse af Kommissionen. Agenturet bør også vurdere foreslåede ændringer af netreglerne, og det bør kunne indstille dem til vedtagelse af Kommissionen. Transmissionssystemoperatørene bør drive deres net i overensstemmelse med disse netregler.
- (40) For at sikre, at det indre marked for elektricitet fungerer gnidningsløst, bør der indføres procedurer, som gør det muligt for Kommissionen at træffe afgørelser og fastlægge retningslinjer om bl.a. tarifiering og kapacitetsfordeling, og som samtidig sikrer, at medlemsstaternes regulerende myndigheder inddrages i denne proces, i givet fald via deres europæiske sammenslutning. Regulerende myndigheder har sammen med andre relevante myndigheder i medlemsstaterne en vigtig rolle at spille ved at bidrage til, at det indre marked for elektricitet er velfungerende.
- (41) Alle markedsdeltagere har interesse i det arbejde, som ENTSO for elektricitet forventes at udføre. En effektiv høringsproces er derfor af væsentlig betydning, og allerede bestående strukturer, der er oprettet for at fremme og strømline høringsprocessen, såsom ved hjælp af nationale reguleringsmyndigheder eller agenturet, bør spille en vigtig rolle.

- (42) For at sikre en større gennemsigtighed omkring elektricitetstransmissionsnettet i Unionen bør ENTSO for elektricitet udarbejde, offentliggøre og regelmæssigt ajourføre en ikkebindende tiårig EU-netudviklingsplan ("EU-netudviklingsplan"). Gennemførlige elektricitetstransmissionsnet og nødvendige regionale samkøringslinjer, der er relevante fra et kommercielt eller forsyningssikkerhedsmæssigt synspunkt, bør medtages i denne netudviklingsplan.
- (43) Det fremgår af erfaringerne med udarbejdelse og vedtagelse af netregler, at det er nyttigt at strømline udviklingsproceduren ved at præcisere, at agenturet har ret til at [ ] **godkende** udkast til elnetregler, inden de forelægges Kommissionen.
- (44) Investeringer i store nye infrastrukturer bør fremmes kraftigt, samtidig med at der sikres et fuldt funktionsdygtigt indre marked for elektricitet. For at øge den positive effekt, som undtagne jævnstrømsforbindelser kan få for konkurrencen og forsyningssikkerheden, bør der ske en afprøvning af markedsinteressen i projektplanlægningsfasen og vedtages regler om håndtering af kapacitetsbegrænsninger. Hvis jævnstrømsforbindelserne findes på mere end én medlemsstats territorium, bør agenturet som en sidste udvej behandle undtagelsesansøgningen for i højere grad at tage hensyn til konsekvenserne heraf på tværs af grænserne og for at lette den administrative behandling heraf. I betragtning af den usædvanlige risikoprofil ved opførelsen af sådanne store undtagne infrastrukturprojekter bør virksomheder med forsynings- og produktionsinteresser midlertidigt kunne undtages fra at anvende adskillelsesreglerne fuldt ud, når det drejer sig om sådanne projekter. Undtagelser, der er indrømmet i henhold til forordning (EF) nr. 1228/2003⁶, videreføres indtil den planlagte udløbsdato i beslutningen om undtagelse.

---

⁶ Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 1228/2003 af 26. juni 2003 om betingelserne for netadgang i forbindelse med grænseoverskridende elektricitetsudveksling (EUT L 176 af 15.7.2003, s. 1).

- (45) Øget tillid til markedet forudsætter, at markedsdeltagerne kan være sikre på, at misbrug kan straffes med sanktioner, som er effektive, står i et rimeligt forhold til misbruget og har afskrækkende virkning. De kompetente myndigheder bør gives beføjelser til effektivt at efterforske påstande om markedsmissbrug. Derfor er det nødvendigt for de kompetente myndigheder at have adgang til data, der rummer oplysninger om forsyningsvirksomhedernes forretningsbeslutninger. På elektricitetsmarkedet træffes mange relevante afgørelser af producenterne, som bør holde oplysninger i forbindelse hermed til rådighed og lettilgængelige for de kompetente myndigheder i et nærmere bestemt tidsrum. De kompetente myndigheder bør endvidere regelmæssigt overvåge transmissionssystemoperatørens overholdelse af reglerne. Små producenter, der ikke har nogen reel mulighed for at forvride markedet, bør undtages fra denne pligt.
- (46) Medlemsstaterne og de kompetente nationale myndigheder bør forpligtes til at fremsende relevante oplysninger til Kommissionen. Kommissionen bør behandle disse oplysninger fortroligt. Kommissionen bør desuden, hvis det er nødvendigt, kunne indhente de relevante oplysninger direkte hos de pågældende virksomheder, så længe de kompetente nationale myndigheder orienteres.
- (47) Medlemsstaterne bør fastsætte, hvilke sanktioner der skal anvendes ved overtrædelse af denne forordning, og sikre, at de iværksættes. Sanktionerne skal være effektive, stå i rimeligt forhold til overtrædelsens grovhed og have afskrækkende virkning.
- (48) Medlemsstaterne, [ ] energifællesskabets kontraherende parter **og andre tredjelande, der anvender denne forordning eller er en del af det synkrone net i det kontinentale Europa** [ ], bør arbejde tæt sammen om alle spørgsmål vedrørende udviklingen af en integreret elhandelsregion, og de bør ikke træffe foranstaltninger, som bringer den videre integration af elmarkederne eller medlemsstaternes og de kontraherende parters forsyningsikkerhed i fare.

- (49) **Da forordning (EF) nr. 714/2009 blev vedtaget, fandtes der kun få regler for det indre marked for elektricitet på EU-niveau. Sidenhen er EU's indre marked blevet mere komplekst på grund af den grundlæggende ændring, som markederne undergår, især hvad angår udbredelsen af forskellige former for vedvarende elproduktion. Netreglerne og retningslinjerne er derfor blevet særdeles omfattende og vedrører både tekniske og generelle spørgsmål.** For at sikre det mindstemål af harmonisering, som er nødvendigt af hensyn til et velfungerende marked, bør beføjelsen til at vedtage **og ændre gennemførelsesretsakter** i overensstemmelse med artikel 291 i traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde [ ] **tildeles Kommissionen for så vidt angår ikkevæsentlige bestemmelser på visse bestemte områder af grundlæggende betydning for markedsintegrationen.** Disse bør omfatte [ ] vedtagelsen og ændring af netregler og retningslinjer samt anvendelsen af undtagelsesbestemmelser for nye samkøringslinjer. Det er navnlig vigtigt, at Kommissionen gennemfører relevante høringer under sit forberedende arbejde, herunder på ekspertniveau, og at disse høringer gennemføres i overensstemmelse med principperne i den interinstitutionelle aftale af 13. april 2016 om bedre lovgivning⁷. For at sikre lige deltagelse i forberedelsen af [ ] **gennemførelsesretsakter** modtager Europa-Parlamentet og Rådet navnlig alle dokumenter på samme tid som medlemsstaternes eksperter, og deres eksperter har systematisk adgang til møder i Kommissionens ekspertgrupper, der beskæftiger sig med forberedelse af [ ] **gennemførelsesretsakter.**
- (49a) **Kommissionens beføjelse til at ændre netregler og retningslinjer gælder kun indtil den 31. december 2027. Denne periode skal sikre Kommissionen tilstrækkelig tid til at gennemgå de eksisterende netregler og retningslinjer og om nødvendigt fremsætte forslag til EU-retsakter.**

---

⁷ EUT L 123 af 12.5.2016, s. 1.

(50) Målet for denne forordning, nemlig at indføre harmoniserede regler for grænseoverskridende elektricitetsudveksling, kan ikke i tilstrækkelig grad opfyldes af medlemsstaterne og kan derfor bedre nås på EU-plan; Unionen kan derfor træffe foranstaltninger i overensstemmelse med subsidiaritetsprincippet, jf. artikel 5 i traktaten om Den Europæiske Union. I overensstemmelse med proportionalitetsprincippet, jf. samme artikel, går denne forordning ikke videre, end hvad der er nødvendigt for at nå dette mål.

(51) Markedsregler bør åbne mulighed for at integrere elektricitet fra vedvarende energikilder og skabe incitamenter til at øge energieffektiviteten.

(52) Af hensyn til sammenhængen og retssikkerheden bør intet i denne forordning forhindre anvendelsen af undtagelserne i [elektricitetsdirektivets] [artikel 66].

[ ]

[ ]

(53) For så vidt angår balanceringsmarkeder kræver effektiv og ikkeforvridende prisdannelse ved anskaffelse af balanceringskapacitet og balanceringsenergi, at balanceringskapaciteten ikke fastsætter prisen for balanceringsenergi. Dette berører ikke interne specialreguleringssystemer med en integreret planlægningsproces i henhold til Kommissionens forordning (EU) 2017/XXXX [balancering] —

VEDTAGET DENNE FORORDNING:

Kapitel I

Genstand, anvendelsesområde og definitioner

Artikel 1

Genstand og anvendelsesområde

Denne forordning har til formål at:

- a) fastlægge grundlaget for en effektiv opfyldelse af den europæiske energiunions målsætninger, navnlig klima- og energirammen for 2030⁸, ved at lade markedssignaler være styrende med henblik på øget **forsyningsikkerhed**, fleksibilitet, **bæredygtighed**, dekarbonisering og innovation
- b) fastlægge grundlæggende principper for velfungerende, integrerede elmarkeder med ikkediskriminerende markedsadgang for alle udbydere af ressourcer og elkunder, styrke forbrugeres stilling, åbne mulighed for prisfleksibelt elforbrug og energieffektivitet, lette aggregation af distribueret efterspørgsel og udbud [ ] og **muliggøre** markedsintegration og markedsbaseret betaling for elektricitet produceret fra vedvarende kilder [ ]

---

⁸ COM(2014) 15 final.

- c) fastsætte fair regler for den grænseoverskridende handel med elektricitet, for dermed at øge konkurrencen på det indre marked for elektricitet under hensyntagen til de nationale og regionale markeders særlige kendetegn. Dette omfatter indførelsen af en kompensationsordning for grænseoverskridende strømme af elektricitet og opstilling af harmoniserede principper for transmissionsafgifter på tværs af grænserne og for fordeling af ledig kapacitet på samkøringslinjerne mellem de nationale transmissionssystemer
- d) fremme udviklingen af et funktionsdygtigt og gennemsigtigt engrosmarked med et højt forsynings sikkerhedsniveau for elektricitet. Den indeholder mekanismer til harmonisering af disse regler for grænseoverskridende elektricitetsudveksling.

Artikel 2

Definitioner

1. Definitionerne i artikel 2 i direktiv [omarbejdning af direktiv 2009/72/EF som foreslået ved COM(2016) 864/2], artikel 2 i Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 1227/2011⁹, artikel 2 i Kommissionens forordning (EU) nr. 543/2013¹⁰ og artikel 2 i [omarbejdning af direktivet om fremme af vedvarende energi] gælder også for denne forordning [...]

---

⁹ Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 1227/2011 af 25. oktober 2011 om integritet og gennemsigtighed på engrosenergimarkederne (EUT L 326 af 8.12.2011, s. 1).

¹⁰ Kommissionens forordning (EU) nr. 543/2013 af 14. juni 2013 om indsendelse og offentliggørelse af data på elektricitetsmarkederne og om ændring af bilag I til Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 714/2009 (EUT L 163 af 15.6.2013, s. 1).

2. Desuden forstås i denne forordning ved:
- a) "regulerende myndigheder": de regulerende myndigheder, der er omhandlet i artikel 57, stk. 1, i [omarbejdning af direktiv 2009/72/EF som foreslået ved COM(2016) 864/2]
  - b) "grænseoverskridende strøm": en fysisk strøm af elektricitet i en medlemsstats transmissionsnet forårsaget af indvirkning fra aktivitet hos producenter og/eller kunder uden for den pågældende medlemsstat på dennes transmissionsnet
  - c) "kapacitetsbegrænsninger": en situation, hvor alle anmodninger fra markedsdeltagere om handel **mellem netområder** [ ] ikke kan tilgodeses, fordi de ville øve betydelig indflydelse på de fysiske strømme på netelementer, som ikke kan håndtere disse strømme
  - d) "ny samkøringslinje": samkøringslinje, som ikke er etableret senest den 4. august 2003
  - e) "strukturel kapacitetsbegrænsning": begrænsning i transmissionssystemet, der **kan defineres utvetydigt**, er forudsigelig, geografisk stabil over tid og under normale forhold jævnligt forekommer i elnettet
  - f) "markedsoperatør": en enhed, der leverer en tjeneste, hvor udbud af elektricitet til salg afstemmes med bud med henblik på at købe elektricitet
  - g) "udpeget elektricitetsmarkedsoperatør", også kaldet "NEMO" (nominated electricity market operator): en markedsoperatør, der af den kompetente myndighed er blevet udpeget til at udføre opgaver i forbindelse med den fælles day-ahead- eller intraday-kobling
  - h) "værdi af mistet forbrug": et overslag i EUR/MWh af den maksimale elpris, som kunderne er villige til at betale for at undgå en strømafbrydelse

- i) "balancering": alle aktiviteter og processer inden for alle tidsfrister, med hvilke transmissionssystemoperatørerne sikrer kontinuerlig opretholdelse af systemfrekvensen inden for et forud fastsat stabilitetsinterval og overensstemmelse med den mængde af reserver, som er nødvendig af hensyn til den påkrævede kvalitet
- j) "balanceringsenergi": energi, som transmissionssystemoperatørerne bruger til at udføre balancering
- k) "leverandør af balanceringstjenester": en markedsdeltager, der leverer balanceringsenergi og/eller balanceringskapacitet til transmissionssystemoperatører
- l) "balanceringskapacitet": en mængde kapacitet, som en leverandør af balanceringstjenester har indvilliget i at opretholde, og for hvilken leverandøren af balanceringstjenester har indvilliget i at afgive bud på en tilsvarende mængde balanceringsenergi til transmissionssystemoperatøren i kontraktens løbetid
- m) "balanceansvarlig part": en markedsdeltager eller dennes valgte repræsentant, som har ansvaret for vedkommendes ubalancer på elmarkedet
- n) "periode for afregning af ubalancer": den tidsenhed, for hvilken balanceansvarlige parters ubalance beregnes
- o) "ubalancepris": prisen, positiv, nul eller negativ, i hver periode for afregning af ubalancer for en ubalance i hver retning
- p) "ubalancepris-område": det område, inden for hvilket en ubalancepris beregnes
- q) "prækvalifikationsproces": en proces med henblik på at verificere, om en leverandør af balanceringskapacitet opfylder de krav, som transmissionssystemoperatørerne har fastsat
- r) "reservekapacitet": den mængde frekvenskontrolreserver, frekvensgenoprettelsesreserver eller erstatningsreserver, der skal være til rådighed for transmissionssystemoperatøren

- s) "prioriteret lastfordeling": **i forbindelse med den selvstændige lastfordelingsmodel** kraftværkers lastfordeling på grundlag af andre kriterier end den økonomiske rangfølge af bud, og for **den centrale lastfordelingsmodels [ ] vedkommende også** netbegrænsninger, idet der gives prioritet til bestemte produktionsteknologiers lastfordeling
- t) "kapacitetsberegningsregion": det geografiske område, inden for hvilket den koordinerede kapacitetsberegning anvendes
- u) "kapacitetsmekanisme": **en [ ] administrativ foranstaltning eller en markedsbaseret foranstaltning** med det formål at sørge for et ønsket niveau af **ressourcetilstrækkelighed [ ]** ved at aflønne ressourcer for at stå til rådighed; dette omfatter ikke foranstaltninger vedrørende systembærende tjenester **og håndtering af kapacitetsbegrænsninger [ ]**
- [ ]
- w) "højeffektiv kraftvarmeproduktion": kraftvarmeproduktion, der opfylder kriterierne i bilag II til Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2012/27/EU¹¹
- x) "demonstrationsprojekt": et projekt, der fremviser en teknologi, som er den første af sin art i Unionen, og som udgør en væsentlig nyskabelse, der rækker langt ud over det bedste eksisterende tekniske niveau
- y) **"markedsdeltager": en fysisk eller juridisk person, der producerer, køber eller sælger elektricitet, prisfleksibelt elforbrug eller lagringstjenester, herunder afgivelse af handelsordrer på et eller flere elektricitetsmarkeder, herunder balanceringsenergimarkeder**

---

¹¹ Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2012/27/EU af 25. oktober 2012 om energieffektivitet, om ændring af direktiv 2009/125/EF og 2010/30/EU samt om ophævelse af direktiv 2004/8/EF og 2006/32/EF (EUT L 315 af 14.11.2012, s. 1).

- z) **"intern specialregulering"**: en foranstaltning, herunder en indskrænkning, der aktiveres af en eller flere systemoperatører ved at ændre produktions- og/eller forbrugsmønstret med henblik på at ændre de fysiske strømme i transmissionssystemet og afhjælpe en fysisk kapacitetsbegrænsning
- aa) **"modkøb"**: udveksling på tværs af budområder, der igangsættes af systemoperatører mellem to [ ] budområder for at afhjælpe fysisk kapacitetsbegrænsning
- bb) **"produktionsanlæg"**: et anlæg, der omdanner primær energi til elektrisk energi, og som består af et eller flere produktionsmoduler, der er tilsluttet et net [ ]
- cc) **"central lastfordelingsmodel"**: en model for planlægning og lastfordeling, hvor produktions- og forbrugsplaner samt lastfordeling af elproduktions- og forbrugsanlæg, for så vidt angår anlæg, hvor lastfordeling er mulig, fastlægges af en TSO inden for den integrerede planlægningsproces
- dd) **"standardiseret balanceringsprodukt"**: et harmoniseret balanceringsprodukt, der er defineret af alle TSO'er for udveksling af balanceringstjenester som fastsat i balanceringsretningslinjerne vedtaget på grundlag af artikel 18 i forordning (EF) nr. 714/2009
- ee) **"specifikt balanceringsprodukt"**: et produkt, der adskiller sig fra et standardiseret produkt, hvis kriterier er fastsat i balanceringsretningslinjerne vedtaget på grundlag af artikel 18 i forordning (EF) nr. 714/2009
- ff) **"delegeret operatør"**: en enhed, til hvem særlige opgaver eller forpligtelser, der er overdraget til en transmissionssystemoperatør eller udpeget elektricitetsmarkedsoperatør i henhold til denne forordning eller eventuelle andre forordninger, direktiver, netregler eller retningslinjer, er blevet delegeret af denne transmissionssystemoperatør eller udpegede elektricitetsmarkedsoperatør eller er blevet tillagt af en medlemsstat eller [ ] regulerende myndighed.

Kapitel II

Almindelige bestemmelser for elmarkedet

Artikel 3

Principper vedrørende driften af elmarkeder

1. Medlemsstaterne, de nationale regulerende myndigheder, transmissionssystemoperatørerne, distributionssystemoperatørerne, [ ] markedsoperatørerne **og delegerede operatører** sikrer, at elmarkederne drives efter følgende principper:
  - a) prisdannelsen skal være baseret på efterspørgsel og udbud
  - b) tiltag, der hindrer prisdannelse baseret på efterspørgsel og udbud eller virker hæmmende for udviklingen af mere fleksibel produktion, produktion med lav kulstofintensitet eller mere fleksibel efterspørgsel, skal undgås
  - c) kunder skal kunne drage fordel af markedsmuligheder og øget konkurrence på detailmarkederne
  - d) kunder og små virksomheder skal have mulighed for at deltage i markedet ved aggregation af produktion fra flere produktionsanlæg eller forbrug fra flere forbrugsanlæg med henblik på at afgive fælles bud på elmarkedet og fælles drift i elsystemet, jf. dog EU-traktatens konkurrenceregler
  - e) markedsregler skal [ ] **ledsage** dekarboniseringen af økonomien, **f.eks.** ved at åbne mulighed for at integrere elektricitet fra vedvarende energikilder og skabe incitamenter til at øge energieffektiviteten

- f) markedsregler skal tilvejebringe egnede incitamenter til fremme af investeringer i produktion, lagring, energieffektivitet og prisfleksibelt elforbrug for at imødekomme markedets behov og dermed garantere forsyningssikkerheden
- g) hindringer for elektricitetsstrømme **mellem budområder eller medlemsstater** samt transaktioner på tværs af landegrænser på elmarkeder og markeder for beslægtede tjenester skal undgås
- h) markedsregler skal åbne mulighed for regionalt samarbejde, når dette er hensigtsmæssigt
- i) **sikker og bæredygtig** produktion, lagring og efterspørgsel skal deltage på lige fod på markedet **i henhold til de krav, der er fastsat i EU-retten**
- j) alle producenter skal være direkte eller indirekte ansvarlige for at sælge den elektricitet, de producerer
-
- l) markedsregler skal åbne mulighed for en effektiv lastfordeling af produktionsaktiver og prisfleksibelt elforbrug
- m) markedsregler skal åbne mulighed for, at elproducenter og elforsyningsvirksomheder indtræder på og forlader markedet ud fra deres vurdering af deres aktiviteterets økonomiske og finansielle lønsomhed
- n) **for at give** markedsdeltagere mulighed **for at blive beskyttet** mod risici for prisudsving på markedsvilkår og **afbøde** usikkerhed om de fremtidige indtægter, skal **langsigtet risikoafdækning** kunne handles på børser på en gennemsigtig måde, **og langtidforsyningskontrakter skal på tilsvarende måde indgås uden for børsen**, jf. dog EU-traktatens konkurrenceregler.
- o) **markedsdeltagerne har ret til at få adgang til transmissions- og distributionsnet på objektive, gennemsigtige og ikkediskriminerende vilkår.**
-

Artikel 4

Balanceansvar

1. Alle markedsdeltagere er ansvarlige for **de** ubalancer, de skaber i systemet. **Med henblik herpå skal markedsdeltagerne enten være balanceansvarlige parter eller kontraktligt uddelegere deres ansvar til en balanceansvarlig part efter eget valg. I overensstemmelse med balanceringsretningslinjerne vedtaget på grundlag af artikel 17 og 18 i forordning (EF) nr. 714/2009 er hver balanceansvarlig part økonomisk ansvarlig for dens ubalancer og bestræber sig på at være balanceret eller hjælpe elsystemet med at blive balanceret.**

2. Medlemsstaterne kan kun vedtage fritagelser fra balanceringsansvaret i følgende tilfælde:
  - a) demonstrationsprojekter for nye teknologier som defineret i artikel 66 og 67 i forordning (EU) 2016/631¹²

  - b) produktionsanlæg, der anvender vedvarende energikilder eller højeffektive kraftvarmeproduktion med en samlet installeret elkapacitet på mindre end 250 kW

  - c) **Uden at dette berører kontrakter indgået inden [lovgivningens ikrafttræden] og anlæg, der er omfattet af støtteordninger, som Kommissionen har godkendt i henhold til EU's statsstøtteregler i overensstemmelse med artikel 107-109 i TEUF, og som er sat i drift inden den [OP: ikrafttrædelsesdatoen]. Medlemsstaterne kan med forbehold af artikel 107 og 108 i TEUF tilskynde markedsdeltagere, som er helt eller delvis undtaget fra balanceansvar, til at acceptere det fulde balanceansvar.**

---

¹² Kommissionens forordning (EU) 2016/631 af 14. april 2016 om fastsættelse af netregler om krav til nettilslutning for produktionsanlæg (EUT L 112 af 27.4.2016, s. 1).

- 2a. Når en medlemsstat vælger at indrømme en undtagelse i henhold til artikel 4, stk. 2, skal den sikre sig, at det finansielle ansvar for ubalancer er opfyldt af en anden part.
3. For produktionsanlæg, der er sat i drift efter den 1. januar 2026, finder stk. 2, litra b), alene anvendelse på produktionsanlæg, der anvender vedvarende energikilder eller højeffektiv kraftvarmeproduktion med en **samlet** installeret elkapacitet på mindre end [ ] **150 kW. Medlemsstaterne kan anvende en lavere tærskel.**

Artikel 5

Balancemarked

[ ]

2. Balancemarkeder, **herunder prækvalifikationsprocessen**, tilrettelægges således:
- a) at forskelsbehandling mellem markedsdeltagere elimineres på effektiv vis, idet der tages hensyn til forskelle i de tekniske **behov i elsystemet, en gennemsigtig og teknologisk neutral definition af tjenester og et gennemsigtigt, markedsbaseret udbud heraf [ ]**
  - b) **at der sikres adgang til alle prækvalificerede markedsdeltagere individuelt eller via aggregation**
  - c) **at der tages hensyn til behovet for at absorbere en voksende andel af variabel elproduktion samt en øget elforbrugsfleksibilitet og fremspirende nye teknologier.**

[ ]

4. Balancemarkeder skal sikre driftssikkerheden og samtidig åbne mulighed for maksimal udnyttelse og en effektiv fordeling af overførselskapaciteten på tværs af alle tidsrammer i overensstemmelse med artikel 15.
5. **[ ] For standardiserede og specifikke balanceringsprodukter skal afregningen af balanceringsenergi baseres på marginalpriser, "pay-as-cleared", uden at det berører [ ] balanceringsretningslinjerne vedtaget på grundlag af artikel 18 i forordning (EF) nr. 714/2009.** Markedsdeltagerne skal kunne byde så tæt på realtid, som det er muligt, og [ ] **lukketiden for balanceringsenergi skal ikke være før det områdeoverskridende intraday-markeds lukketid som fastsat ved artikel 59 i Kommissionens forordning (EU) nr. 2015/1222¹³. En transmissionssystemoperatør, som anvender en central lastfordelingsmodel, kan fastsætte yderligere regler i overensstemmelse med [ ] balanceringsretningslinjerne vedtaget på grundlag af artikel 18 i forordning (EF) nr. 714/2009.**
- 5a. **Prisen på balanceringsenergi skal ikke fastsættes på forhånd [ ] i en kontrakt om balanceringskapacitet. En undtagelse for specifikke balanceringsprodukter kan anvendes i overensstemmelse med balanceringsretningslinjerne vedtaget på grundlag af artikel 18 i forordning (EF) nr. 714/2009. Udbudsprocedurer skal være gennemsigtige og samtidig respektere hensynet til fortrolighed i overensstemmelse med artikel 40, stk. 4, i [omarbejdning af eldirektivet].**

---

¹³ Kommissionens forordning (EU) 2015/1222 af 24. juli 2015 om fastsættelse af retningslinjer for kapacitetstildeling og håndtering af kapacitetsbegrænsninger (EUT L 197 af 25.7.2015, s. 24).

6. Ubalancerne afregnes til en pris, som afspejler energiens værdi i realtid, og skal beregnes i overensstemmelse med balanceringsretningslinjerne vedtaget på grundlag af artikel 18 i forordning (EF) nr. 714/2009.
- 6a. Ubalancepris-området svarer til budområdet undtagen i tilfælde af den centrale lastfordelingsmodel og i overensstemmelse med balanceringsretningslinjerne vedtaget på grundlag af artikel 18 i forordning (EF) nr. 714/2009. Ubalancepris-området svarer til balanceområdet undtagen i tilfælde af modellen med central lastfordeling, hvor ubalancepris-området kan udgøre en del af et balanceområde i overensstemmelse med balanceringsretningslinjerne vedtaget på grundlag af artikel 18 i forordning (EF) nr. 714/2009.
7. Dimensioneringen af reservekapaciteten udføres af transmissionssystemoperatører i overensstemmelse med retningslinjerne for systemdrift vedtaget på grundlag af artikel 18 i forordning (EF) nr. 714/2009 og kan fremmes på regionalt plan.
8. Anskaffelsen af balanceringskapacitet skal gennemføres af transmissionssystemoperatørerne og fremmes på regionalt plan i overensstemmelse med balanceringsretningslinjerne vedtaget på grundlag af artikel 18 i forordning (EF) nr. 714/2009. Anskaffelsen af balanceringskapacitet er markedsbaseret og tilrettelægges således, at forskelsbehandling mellem markedsdeltagerne elimineres i prækvalifikationsprocessen individuelt eller via aggregation i overensstemmelse med artikel 40, stk. 4, i [det omarbejdede elektricitetsdirektiv].

9. Anskaffelsen af opreguleringsbalanceringskapacitet og nedreguleringsbalanceringskapacitet udføres særskilt [ ] i overensstemmelse med **balanceringsretningslinjerne vedtaget på grundlag af artikel 18 i forordning (EF) nr. 714/2009. Så vidt muligt og for mindst 40 % af de standardiserede produkter [ ], der anvendes til balanceringskapaciteten, indgås kontrakten for balanceringskapaciteten højst én dag før leveringen af balanceringskapaciteten, og kontraktperioden må højst være én dag. Kontraktindgåelsen for den resterende del af balanceringskapaciteten foretages højst en måned før leveringen af balanceringskapaciteten, og kontraktperioden for den resterende del af balanceringskapaciteten skal have en frist på højst en måned.**
- 9a. **Efter anmodning fra transmissionssystemoperatøren kan den nationale regulerende myndighed [ ] forlænge kontraktperioden for den resterende del af balanceringskapaciteten, der er omhandlet i stk. 9 til [ ] højst [ ] 12 måneder, forudsat at en sådan afgørelse vil være begrænset i tid og de positive virkninger i form af lavere omkostninger for forbrugerne er større end de negative virkninger på markedet [ ]. Denne anmodning skal indeholde følgende:**
- a) **specifikation af den tidsperiode, som fritagelsen skal være gældende for**
  - b) **specifikation af det omfang af balanceringskapaciteten [ ], som undtagelsen skal være gældende for**
  - c) **analyse af en sådan undtagelses indvirkning på balanceressourcernes deltagelse og**
  - d) **begrundelse for undtagelsen, der demonstrerer, at en sådan undtagelse vil føre til lavere omkostninger for forbrugerne [ ].**

10. Transmissionssystemoperatører offentliggør **snarest muligt, men ikke senere end 30 minutter efter** [ ] realtid, **de** oplysninger om den aktuelle **systembalance** [ ] i deres [ ] **balanceområder** og de **anslåede** [ ] balanceringsenergipriser. **I det omfang ansvaret for at give oplysningerne er blevet overdraget eller uddelegeret til en tredjepart, vil disse parter i overensstemmelse med balanceringsretningslinjerne vedtaget på grundlag af artikel 18 i forordning (EF) nr. 714/2009 være ansvarlige for at opfylde kravene i denne artikel.**

Artikel 6

Day-ahead- og intraday-markeder

1. Transmissionssystemoperatørerne og de udpegede elektricitetsmarkedsoperatører skal i fællesskab tilrettelægge forvaltningen af de integrerede day-ahead- og intraday-markeder baseret på markedskobling som fastsat i forordning (EU) 2015/1222.
- Transmissionssystemoperatørerne og de udpegede elektricitetsmarkedsoperatører skal samarbejde på EU-plan, eller på regionalt plan når det er mere hensigtsmæssigt, for at maksimere produktiviteten og effektiviteten af Unionens day-ahead- og intraday-handel med elektricitet. Pligten til at samarbejde må ikke berøre anvendelsen af bestemmelserne i Unionens konkurrenceret. Transmissionssystemoperatørerne og de udpegede **elektricitetsmarkedsoperatører** skal i deres funktioner vedrørende handel med elektricitet være underlagt de regulerende myndigheders og agenturets tilsyn i henhold til artikel 59 i [omarbejdning af direktiv 2009/72/EF som foreslået ved COM(2016) 864/2] og artikel 4 og 9 i [omarbejdning af forordning (EF) nr. 713/2009 som foreslået i COM(2016) 863/2].

2. Day-ahead- og intraday-markeder skal:

- a) tilrettelægges på en sådan måde, at forskelsbehandling undgås
- b) maksimere **alle** markedsdeltageres evne til at [ ] **forvalte deres** ubalancer
- c) maksimere **alle** markedsdeltageres muligheder for at deltage i handel på tværs af [ ] **budområder** så tæt som muligt på realtid
- d) tilvejebringe priser, som afspejler de grundlæggende markedsvilkår, **herunder energiens værdi i realtid**, og som markedsdeltagerne kan basere sig på i forbindelse med aftaler om langsigtede risikoafdækningsprodukter
- e) sikre driftssikkerheden og samtidig åbne mulighed for maksimal udnyttelse af transmissionskapaciteten
- f) være gennemsigtige og samtidig iagttage hensynet til fortrolighed **og sikre, at handelen foregår anonymt samt**

[ ]

- h) må ikke skelne mellem, om handler foretages i et budområde eller på tværs af budområder.

[ ]

Artikel 7

Handel på day-ahead- og intraday-markeder

1. **Udpegede elektricitetsmarkedsoperatører skal give markedsdeltagerne mulighed for at handle med energi så tæt på realtid, som det er muligt, og som minimum indtil det områdeoverskridende intraday-markeds lukketid som fastsat ved **retningslinjerne for kapacitetstildeling og håndtering af kapacitetsbegrænsninger vedtaget på grundlag af artikel 18 i forordning (EF) nr. 714/2009.****
2. **Udpegede elektricitetsmarkedsoperatører skal give markedsdeltagerne mulighed for at handle med energi i tidsintervaller, der er mindst lige så korte som perioden for afregning af ubalancer i både day-ahead- og intraday-markeder i overensstemmelse med [ ] balanceringsretningslinjerne vedtaget på grundlag af artikel 18 i forordning (EU) nr. 714/2009.**
3. **Udpegede elektricitetsmarkedsoperatører skal sørge for, markedsdeltagerne kan handle i day-ahead- og intraday-markeder med produkter af en tilstrækkeligt lille størrelse, med mindste bud på 1 megawatt [ ], for at prisfleksibelt elforbrug, energilagring og vedvarende energikilder i lille målestok kan deltage på effektiv vis i overensstemmelse med metoder [ ] udviklet i retningslinjerne for kapacitetstildeling og håndtering af kapacitetsbegrænsninger vedtaget på grundlag af artikel 18 i forordning (EF) nr. 714/2009.**
4. [ ] Senest den 1. januar 2021 skal perioden for afregning af ubalancer være 15 minutter i alle [ ] balanceområder, medmindre [ ] de regulerende myndigheder har indrømmet en undtagelse eller givet en fritagelse i overensstemmelse med **balanceringsretningslinjerne vedtaget på grundlag af artikel 18 i forordning (EF) nr. 714/2009. [ ]**

Artikel 8

Terminsmarkeder

1. I tråd med forordning (EU) 2016/1719 skal transmissionssystemoperatørerne udstede langsigtede transmissionsrettigheder eller have indført tilsvarende foranstaltninger for at give markedsdeltagerne, [ ] **herunder** ejere af produktionsanlæg, der benytter vedvarende energikilder, mulighed for at gardere sig mod prisudsving på tværs af budområdegrænser, **medmindre en vurdering af terminsmarkedet udført af de kompetente regulerende myndigheder på budområdegrænser viser tilstrækkelige afdækningsmuligheder i de berørte budområder i overensstemmelse med retningslinjerne for langsigtet kapacitetstildeling vedtaget på grundlag af artikel 18 i forordning (EF) nr. 714.**
2. langsigtede transmissionsrettigheder tildeles på en gennemsigtig måde, på markedsvilkår og uden forskelsbehandling via en fælles tildelingsplatform **ifølge bestemmelserne i [ ] retningslinjerne for langsigtet kapacitetstildeling vedtaget på grundlag af artikel 18 i forordning (EF) nr. 714/2009. [ ]**
3. Medmindre andet fremgår af traktatens konkurrenceregler, skal markedsoperatørerne frit kunne udvikle terminsrisikoafdækningsprodukter, også langsigtede, for at give markedsdeltagere, [ ] **herunder** ejere af produktionsanlæg, der benytter vedvarende energikilder, passende muligheder for at gardere sig mod finansielle risici som følge af prisudsving. Medlemsstaterne må ikke begrænse denne risikoafdækningsaktivitet for handler inden for en medlemsstat eller et budområde.

Artikel 9

[...] Tekniske begrænsninger på bud

1. **Elpriser på engrosmarkedet og balanceringsenergipriser, herunder bud- og ligevægtspriser, kan ikke gøres til genstand for en øvre eller nedre grænse. Dette berører ikke de tekniske prisgrænser, der kan anvendes inden for balanceringsrammen i henhold til [ ] balanceringsretningslinjerne vedtaget på grundlag af artikel 18 i forordning (EF) nr. 714/2009 og i day-ahead- og intraday-tidsplaner som anført i det følgende afsnit. [ ]**
2. **[ ] Udpegede elektricitetsmarkedsoperatører kan anvende harmoniserede grænseværdier for maksimum- og minimumsligevægtspriser for day-ahead- og intraday-tidsrammerne i overensstemmelse med [ ] retningslinjerne for kapacitetstildeling og håndtering af kapacitetsbegrænsninger vedtaget på grundlag af artikel 18 i forordning (EF) nr. 714/2009. Disse grænseværdier bør tage hensyn til værdien af mistet forbrug. Udpegede markedsoperatører skal indføre en gennemsigtig mekanisme til automatisk at justere de tekniske begrænsninger på bud i god tid i tilfælde af, at de fastsatte grænseværdier forventes nået [ ]. De justerede højere grænseværdier forbliver gældende, indtil yderligere stigninger i henhold til denne mekanisme er påkrævet.**
3. Transmissionssystemoperatører må ikke træffe foranstaltninger med henblik på at ændre engrospriserne. [ ]
4. **Nationale regulerende myndigheder eller andre kompetente myndigheder udpeget af medlemsstaterne identificerer anvendte politikker og foranstaltninger inden for deres område, som indirekte kan bidrage til at begrænse engrosprisdannelsen, herunder begrænse bud vedrørende aktivering af balanceringsenergi, kapacitetsmekanismer, transmissionssystemoperatørernes foranstaltninger og foranstaltninger med sigte på dels at forstyrre markedets funktion og dels at forebygge misbrug af dominerende stilling samt ineffektivt afgrænsede budområder.**

5. Hvis en **national regulerende myndighed eller anden kompetent myndighed udpeget af** medlemsstaten har identificeret en politik eller foranstaltning, som kan anvendes til at begrænse prisdannelsen, skal den træffe alle egnede tiltag til at eliminere eller, hvis dette ikke er muligt, afbøde dens indvirkning på budadfærden. Medlemsstaterne indberetter disse data til Kommissionen senest den [OP: *seks måneder efter ikrafttrædelsen*] med angivelse af de foranstaltninger og tiltag, de har truffet eller påtænker at træffe.

Artikel 10

Værdi af mistet forbrug

1. **Hvis det er nødvendigt for at fastsætte en pålidelighedsstandard i overensstemmelse med artikel 20, skal de nationale regulerende myndigheder eller andre kompetente myndigheder, der er udpeget af** medlemsstaterne, senest [OP: et år efter ikrafttræden] fastlægge et fælles overslag over værdien af mistet forbrug (VoLL — Value of Lost Load) på deres område [ ]. Dette overslag offentliggøres. **Nationale regulerende myndigheder eller andre kompetente myndigheder, der er udpeget af** medlemsstaterne, kan fastsætte forskellige **skøn** [ ] for hvert budområde, hvis der er flere budområder på deres område. **Hvis et budområde består af områder i mere end én medlemsstat, opretter de berørte medlemsstater et fælles VoLL for dette budområde.** Ved fastlæggelsen af VoLL anvender **de nationale regulerende myndigheder eller andre kompetente myndigheder udpeget af** medlemsstaterne den metode, som er opstillet i henhold til artikel 19, stk. 5.
2. Medlemsstaterne opdaterer deres overslag mindst hvert femte år, **eller hvis der konstateres en væsentlig ændring.**

Artikel 11

Lastfordeling af produktion og prisfleksibelt elforbrug

1. Lastfordelingen af produktionsanlæg og prisfleksibelt elforbrug skal foregå uden forskelsbehandling, **gennemsigtigt** og, **medmindre andet er bestemt i henhold til artikel 11, stk. 2 og 4**, på markedsvilkår.

2. Uden at det berører artikel 107-109 i TEUF kan medlemsstaterne fastsætte, at **elektricitet**, der bruger vedvarende energikilder, højeffektiv kraftvarmeproduktion fra små produktionsanlæg eller **produktionsanlæg**, der bruger nye teknologier, **gives prioriteret lastfordeling** i følgende omfang:
  - a) **produktionsanlæg**, der anvender vedvarende energikilder eller højeffektiv kraftvarmeproduktion med en samlet installeret elkapacitet på mindre end **250 kW** eller
  - b) demonstrationsprojekter inden for **nye** teknologier **som defineret i netregler om krav til nettilslutning for produktionsanlæg, vedtaget på grundlag af artikel 6 i forordning (EF) nr. 714/2009.**

-

(Del af stk. 3 flyttet til 3a nedenfor)

- 3a. **For produktionsanlæg, der er sat i drift pr. 1. januar 2026**, finder stk. 2, litra a), alene anvendelse på **produktionsanlæg** , der anvender vedvarende energikilder eller højeffektiv kraftvarmeproduktion med en installeret elkapacitet på mindre end **150 kW**. **Medlemsstaterne kan anvende en lavere tærskel.**

4. Uden at det berører kontrakter indgået inden [lovgivningens ikrafttræden], skal **produktionsanlæg**, der anvender vedvarende energikilder eller højeffektiv kraftvarmeproduktion, som er sat i drift før den [OP: ikrafttrædelsesdatoen], og som efter at have været sat i drift har været omfattet af prioriteret lastfordeling i henhold til artikel 15, stk. 5, i Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2012/27/EU eller artikel 16, stk. 2, i Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2009/28/EF¹⁴, **fortsat være omfattet** af prioriteret lastfordeling. Prioriteret lastfordeling finder ikke længere anvendelse fra det tidspunkt, hvor **produktionsanlægget** er genstand for betydelige ændringer, hvilket som minimum skal være tilfældet, når en ny tilslutningsaftale er påkrævet, eller produktionskapaciteten forøges.
5. Prioriteret lastfordeling må ikke bringe elsystemets driftssikkerhed i fare, den må ikke anvendes som begrundelse for at afkorte bud angående kapaciteten på tværs af landegrænser, udover hvad der er fastsat i artikel 14, og den skal baseres på gennemsigtige og ikkediskriminerende kriterier.

---

¹⁴ Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2009/28/EF af 23. april 2009 om fremme af anvendelsen af energi fra vedvarende energikilder og om ændring og senere ophævelse af direktiv 2001/77/EF og 2003/30/EF (EUT L 140 af 5.6.2009, s. 16).

Artikel 12

Intern specialregulering [ ]

1. Intern specialregulering af produktion og intern specialregulering af prisfleksibelt elforbrug baseres være på objektive, gennemsigtige og ikkediskriminerende kriterier. **Den er åben for alle produktionsteknologier og alle former for lagring og prisfleksibelt elforbrug og for operatører i andre medlemsstater, medmindre det ikke er teknisk muligt.**
2. Ressourcer, der omfattes af [ ] intern specialregulering, udvælges blandt produktions-, **lagrings-** eller forbrugsanlæg [ ] på grundlag af markedsbaserede mekanismer, og der skal ydes økonomisk godtgørelse. [ ] **Bud på balanceringsenergi, der anvendes til intern specialregulering, fastsætter ikke [ ] balanceringsenergi priserne [ ] i overensstemmelse med [ ] balanceringsretningslinjerne vedtaget på grundlag af artikel 18 i forordning (EF) nr. 714/2009.**

(Dele af 2 flyttet til 2a nedenfor)

- 2a. Uden at det berører [ ] artikel 107-109 i TEUF, kan ikkemarkedsbaseret [ ] intern specialregulering af produktion eller intern specialregulering af prisfleksibelt elforbrug [ ] anvendes [ ] på følgende betingelser:**
- a) når intet markedsbaseret alternativ foreligger,
  - b) [ ] når alle tilgængelige markedsbaserede midler er udnyttet, eller
  - c) [ ] når antallet af disponible produktions- eller forbrugsanlæg i det område, hvori der findes produktions- eller forbrugsanlæg, som egner sig til at yde denne tjeneste, er utilstrækkeligt til at sikre reel konkurrence. [ ]

d) **den aktuelle situation på nettet medfører kapacitetsbegrænsninger på en så regelmæssig og forudsigelig måde, at markedsbaseret intern specialregulering vil føre til regelmæssige strategiske bud, som vil øge graden af intern kapacitetsbegrænsning, og den berørte medlemsstat har vedtaget en handlingsplan, som skal afhjælpe disse kapacitetsbegrænsninger, eller sikrer, at den mindste tilgængelige kapacitet for handel på tværs af budområder er [ ] i overensstemmelse med artikel 14, stk. 7.**

3. De ansvarlige systemoperatører aflægger mindst en gang om året rapport til den kompetente regulerende myndighed om [ ] intern specialnedregulering af **produktionsanlæg [ ]**, der anvender vedvarende energikilder eller af højeffektiv kraftvarmeproduktion [ ]
4. Med forbehold for de krav, der er knyttet til opretholdelsen af nettets pålidelighed og sikkerhed, baseret på gennemsigtige og ikkediskriminerende kriterier fastlagt af de kompetente nationale myndigheder, skal transmissionssystemoperatører og distributionssystemoperatører:
- a) garantere transmissions- og distributionsnettenes evne til at overføre elproduktion fra vedvarende energikilder og højeffektiv kraftvarmeproduktion med den mindst mulige [ ] interne specialregulering. Dette må ikke hindre, at der i planlægningen af nettet tages hensyn til begrænset [ ] intern specialregulering, når det påviseligt er mere lønsomt og [ ] ikke overstiger 5 % af [ ] **den årlige elproduktion fra anlæg**, der anvender vedvarende energikilder, [ ] **og som er direkte forbundet til deres respektive net, medmindre andet er fastsat i en medlemsstat, hvor elektricitet fra produktionsanlæg, der anvender vedvarende energikilder eller højeffektiv kraftvarmeproduktion, udgør mere end 50 % af det udvidede endelige forbrug af elektricitet**
- b) træffe passende net- og markedsrelaterede driftsforanstaltninger med henblik på at minimere [ ] intern specialnedregulering af elektricitet fra vedvarende energikilder eller højeffektiv kraftvarmeproduktion.

5. Anvendes ikkemarkedsbaseret intern specialnedregulering , gælder følgende principper:
- a) **produktionsanlæg**, der anvender vedvarende energikilder, må kun pålægges intern specialnedregulering , hvis der ikke findes noget andet alternativ, eller hvis andre løsninger ville medføre uforholdsmæssigt store omkostninger eller **alvorlige** risici for netsikkerheden
  - b) elektricitet, der produceres i en højeffektiv kraftvarmeproduktionsproces, må kun pålægges intern specialnedregulering , hvis der – når der ses bort fra intern specialnedregulering af produktionsanlæg, der anvender vedvarende energikilder – ikke findes noget andet alternativ, eller hvis andre løsninger medfører uforholdsmæssigt store omkostninger eller alvorlige risici for netsikkerheden
-
- d) intern specialnedregulering , jf. litra a) **og b)**, begrundes på en behørig og gennemsigtig måde. Begrundelsen skal indgå i den rapport, der omhandles i stk. 3.
6. Anvendes ikkemarkedsbaseret intern specialregulering, yder den systemoperatør, der anmoder om den interne specialregulering, finansiel kompensation til **operatøren** af det produktions- eller forbrugsanlæg, der er genstand for den interne specialregulering, **undtagen i tilfælde af produktionsanlæg, der accepterer tilslutningsaftalen, hvori fast levering af energi ikke er garanteret.** Den finansielle kompensation skal mindst svare til det højeste af følgende elementer **eller en kombination heraf, hvis anvendelsen af et af elementerne vil føre til en uberettiget lav eller uberettiget høj kompensation:**

- a) yderligere driftsomkostninger, der forårsages af den interne specialregulering, såsom yderligere brændstofomkostninger i tilfælde af intern specialopregulering eller levering af suppleringsvarme i tilfælde af intern specialnedregulering eller indskrænkning af **produktionsanlæg**, der anvender højeffektiv kraftvarmeproduktion
- b) nettoindtægterne fra salget af elektricitet på day-ahead-markedet, som produktions- eller forbrugsanlægget ville have genereret i fraværet af anmodningen om den interne specialregulering. Ydes finansiel støtte til produktions- eller forbrugsanlæg baseret på den producerede eller forbrugte mængde elektricitet, betragtes mistet finansiel støtte som en del af denne nettofortjeneste.

Kapitel III

Netadgang og håndtering af kapacitetsbegrænsninger

AFDELING 1

KAPACITETSTILDELING

Artikel 13

Foranstaltninger til at håndtere kapacitetsbegrænsninger og afgrænsning af budområder

1. **Medlemsstaterne træffer alle passende foranstaltninger for at [ ] håndtere kapacitetsbegrænsninger.** Afgrænsningen af budområder skal bygge på langsigtede, strukturelle kapacitetsbegrænsninger i transmissionsnettet [ ]. **Budområder må ikke indeholde sådanne strukturelle kapacitetsbegrænsninger, medmindre de ikke har nogen indvirkning, eller deres indvirkning på tilgrænsende budområder afbødes gennem anvendelsen af afhjælpende foranstaltninger, og de ikke fører til reduktioner i områdeoverskridende handelskapacitet.** Budområder i Unionen fastsættes på en sådan måde, at den økonomiske effektivitet maksimeres **med henblik på at maksimere handelsmuligheder på tværs af landegrænser [ ] under behørigt hensyn til bestemmelserne i artikel 14.**

[ ]

[ ]

[ ]

3. For at sikre en optimal **fastsættelse** af budområder foretages der en revision af budområder. Denne revision **identificerer alle strukturelle kapacitetsbegrænsninger og** omfatter en analyse af **forskellige** fastsættelser af budområder på en koordineret måde med inddragelse af berørte interessenter fra alle **relevante** medlemsstater og følger proceduren i henhold til **retningslinjerne om kapacitetstildeling og håndtering af kapacitetsbegrænsninger vedtaget på grundlag af artikel 18 i forordning (EU) nr. 714/2009.** **Alle relevante transmissionssystemoperatører** **indgiver et forslag til de relevante nationale regulerende myndigheder til godkendelse. De relevante nationale regulerende myndigheder træffer en enstemmig afgørelse om forslaget inden for [tre måneder]. Når de ikke til enighed inden for denne tidsfrist, træffer agenturet** **afgørelse om** den metode og de forudsætninger, der skal anvendes i proceduren til revision af budområderne, og foreslå alternative fastsættelser af budområderne. **Metoden baseres på strukturelle kapacitetsbegrænsninger, som ikke forventes at blive løst inden for de næste fem år, f.eks. under behørig hensyntagen til konkrete fremskridt med infrastrukturudviklingsprojekter, som forventes at blive realiseret inden for de næste fem år.**
- 3a. Uanset det konkrete resultat af infrastrukturudviklingsprojekterne finder artikel 14 anvendelse på beregningen af den disponible kapacitet for områdeoverskridende udveksling. Hvis der gennemføres en handlingsplan i henhold til stk. 4a, skal den tærskel, der er omhandlet i artikel 14, stk. 7 , nå senest ved **udgangen af 2025.**

4. Transmissionssystemoperatører, der deltager i revisionen af budområderne, forelægger de relevante medlemsstater eller udpegede kompetente myndigheder i de relevante medlemsstater et fælles forslag *[senest 12 måneder efter denne forordnings ikrafttræden, specifik dato skal indsættes af EUT]*. I denne artikel henviser relevante medlemsstater [ ] til de medlemsstater, der deltager i revisionen af [ ] fastsættelsen af budområder, samt dem, der er i samme kapacitetsberegningsregion i henhold til [ ] retningslinjerne om kapacitetstildeling og håndtering af kapacitetsbegrænsninger vedtaget på grundlag af artikel 18 i forordning (EU) nr. 714/2009.

[ ]

4a. Hvis en eller flere transmissionssystemoperatører [ ] konstaterer strukturelle kapacitetsbegrænsninger, eller hvis revisionen af budområderne anbefaler en ændring af budområde i en eller flere medlemsstater, skal de berørte medlemsstater i samarbejde med deres transmissionssystemoperatører have mulighed for inden for seks måneder at fastlægge nationale eller multinationale handlingsplaner. Disse handlingsplaner skal indeholde en konkret tidsplan for vedtagelse af foranstaltninger med henblik på at reducere de konstaterede strukturelle kapacitetsbegrænsninger inden den *[senest [fire] år efter denne forordnings ikrafttræden – specifik dato indsættes af EUT]*, herunder f.eks. fremskyndelse af nettets udvikling, en mere effektiv udnyttelse af den eksisterende infrastruktur, en revision af den nuværende systemdriftspraksis, øget koordinering af systemdriften med relevante transmissionssystemoperatører i nabolandene, revision af regler om afhjælpende foranstaltninger og hindringer for øget fleksibilitet og nationale energipolitiske foranstaltninger, som flytter produktion og forbrug.

4b. En medlemsstat, der gennemfører handlingsplanerne [ ] i henhold til stk. 4a, [ ] sikrer, at niveauet for den tildelte kapacitet, der er fastsat i artikel 14, stk. 7, uden at det berører undtagelserne i henhold til artikel 14, stk. 7a og 7b, nås i handlingsplanens sidste år og senest ved [ ] udgangen af 2025, den tildelte minimumskapacitet. Medlemsstaterne skal nå op på den [ ] kapacitet, der er omhandlet i dette stykke, i form af et lineært forløb. Dette lineære forløb og starten af dette forløb, som enten skal være den kapacitet, der tildeles ved denne grænse i året inden gennemførelsen af handlingsplanen eller gennemsnittet af de tre sidste år inden handlingsplanen, afhængigt af hvad der er højere, aftales med medlemsstaterne i samme kapacitetsberegningsregion. Hvad angår den periode, hvor en medlemsstat gennemfører en handlingsplan, [ ] sikrer medlemsstaten, at den kapacitet, der stilles til rådighed for, at handel på tværs af budområder efterlever stk. 7, som minimum svarer til værdierne af forløbet, herunder gennem anvendelse af afhjælpende foranstaltninger i kapacitetsberegningsregionen, men afgørelser truffet af de regulerende myndigheder, der er omhandlet i stk. 7a og 7b, finder ikke anvendelse på en sådan medlemsstat. Omkostningerne ved de afhjælpende foranstaltninger, der kræves for at følge forløbet eller stille overførselskapacitet til rådighed ved de grænser, der er berørt af handlingsplanen, afholdes af den eller de medlemsstater, der gennemfører handlingsplanen.

- 4c. Seks måneder inden udløbet af handlingsplanen beslutter [ ] medlemsstaterne, om deres budområde skal opdeles med henblik på at imødegå resterende kapacitetsbegrænsninger eller at imødegå den resterende interne kapacitetsbegrænsning med afhjælpende foranstaltninger, for hvilke de skal afholde udgifterne. Hvert år under gennemførelsen af handlingsplanen og senest seks måneder efter udløbet af handlingsplanen vurderer de transmissionssystemoperatører, der deltager i revisionen af budområderne, den disponible overførselskapacitet, der er beregnet i overensstemmelse med den metode, som er omhandlet i artikel 14, stk. 7, for de seneste 12 måneder, og fastlægger i en rapport, om den grænseoverskridende handelskapacitet har nået det [ ] minimumsniveau, der er beskrevet i [ ] artikel 14, stk. 7. Hvis der er konstateret en strukturel kapacitetsbegrænsning i henhold til stk. 4a, men der ikke er fastlagt nogen handlingsplan inden for seks måneder, vurderer de relevante transmissionssystemoperatører inden for 12 måneder, efter at der er konstateret en strukturel kapacitetsbegrænsning, den disponible overførselskapacitet, der er beregnet i overensstemmelse med den metode, som er omhandlet i artikel 14, stk. 7, for de seneste 12 måneder, og fastlægger i en rapport, om den grænseoverskridende handelskapacitet har nået det minimumsniveau, der er beskrevet i artikel 14, stk. 7. [ ] Vurderingerne i henhold til dette stykke gennemføres løbende hver 24. måned for de seneste 24 måneder.
- 4d. For de medlemsstater, for hvilke vurderingen i stk. 4c viser, at en transmissionssystemoperatør ikke har efterlevet det niveau, der er beskrevet i artikel 14, stk. 7, eller for de medlemsstater, der har valgt at opdele et budområde, træffer de relevante medlemsstater enstemmig afgørelse senest seks måneder fra modtagelsen af rapporten, jf. stk. 4c, om at bibeholde eller ændre det fastsatte budområde. Andre medlemsstater kan indgive bemærkninger til de relevante medlemsstater, der tager hensyn til disse bemærkninger, når de træffer deres afgørelse. Afgørelsen begrundes, og der gives underretning om den til Kommissionen og agenturet.

- 4e. (tidl. 4a) Hvis de relevante medlemsstater ikke kan træffe en enstemmig afgørelse inden for den tilladte tidsramme, [ ] underretter de straks Kommissionen. Kommissionen kan fremsætte yderligere forslag og kan opfordre de relevante medlemsstater [ ] til en høring med henblik på at fremme en afbalanceret løsning inden tre måneder. [ ] Som en sidste udvej vedtager Kommissionen efter høring af agenturet og de relevante interessenter en afgørelse om, hvorvidt det fastsatte budområde i og mellem de medlemsstater, der er omfattet af afgørelsen i henhold til stk. 4d, skal ændres eller bibeholdes, [ ] senest seks måneder efter [ ] modtagelsen af en sådan underretning.
- 4f. Såfremt en af de løbende revurderinger, der er nævnt i stk. 4c, viser, at en transmissionssystemoperatør ikke har efterlevet bestemmelserne i artikel 14, stk. 7c, finder [ ] proceduren i stk. 4d og 4e anvendelse.
5. Den i stk. 4d eller 4e omhandlede afgørelse skal bygge på den rapport, der identificerer en strukturel kapacitetsbegrænsning, eller resultatet af revisionen af budområdet og transmissionssystemoperatørernes forslag i stk. 4a og rapporten i stk. 4c om bibeholdelse eller ændring af dette [ ]. Afgørelsen begrundes, og dette gælder navnlig med hensyn til mulige afvigelser fra resultatet af revisionen af fastsættelsen af budområder, og tager hensyn til holdninger og forpligtelser fra [ ] de berørte medlemsstater og bemærkningerne fra andre medlemsstater.
6. Iværksættes der yderligere revisioner af fastsættelsen af budområder i henhold til [ ] retningslinjerne om kapacitetstildeling og håndtering af kapacitetsbegrænsninger vedtaget på grundlag af artikel 18 i forordning (EU) nr. 714/2009, følges den procedure, der er beskrevet i [ ] nærværende artikel [ ].

[ ]

8. I enhver afgørelse [ ] **vedtaget i henhold til denne artikel** angives datoen for gennemførelse af en ændring. Ved fastsættelsen af gennemførelsesdatoen afvejes behovet for hurtig gennemførelse i forhold til praktiske hensyn og herunder terminshandel med elektricitet, **og den må fastsættes til før 12 måneder efter, at afgørelsen er offentliggjort, medmindre andet er aftalt med de relevante medlemsstater. Der [ ] kan fastsættes passende overgangsordninger [ ] i afgørelsen.**

Artikel 14

Almindelige principper for kapacitetstildeling og håndtering af kapacitetsbegrænsninger

1. Problemer med kapacitetsbegrænsninger i nettet skal håndteres ved hjælp af ikkediskriminerende markedsbaserede løsninger, der giver de berørte markedsdeltagere og transmissionssystemoperatører effektive økonomiske signaler. Problemer med kapacitetsbegrænsninger i nettet skal løses ved hjælp af ikke-transaktionsbaserede metoder, dvs. metoder, der ikke indebærer et valg mellem de enkelte markedsdeltageres kontrakter. Når transmissionssystemoperatøren træffer driftsforanstaltninger for at sikre, at transmissionssystemet forbliver i normal tilstand, skal vedkommende tage højde for disse foranstaltningers påvirkning af tilgrænsende kontrolområder og samordne sådanne foranstaltninger med andre berørte transmissionssystemoperatører som fastsat ved [ ] **retningslinjerne om kapacitetstildeling og håndtering af kapacitetsbegrænsninger vedtaget på grundlag af artikel 18 i forordning (EU) nr. 714/2009.**
2. Transaktionsindskrænkende procedurer må kun benyttes i nødstilfælde, hvor transmissionssystemoperatøren skal handle hurtigt, og hvor intern specialregulering eller modkøb ikke er mulige. Sådanne procedurer skal anvendes uden forskelsbehandling. Bortset fra force majeure-tilfælde skal markedsdeltagere, der har fået tildelt kapacitet, have kompensation for enhver afkorting af bud.

2a. Transmissionssystemoperatører kan beslutte ikke at gennemføre de koordinerede foranstaltninger, som systemdriftsområdets regionale sikkerhedskoordinator har udstedt, eller den regionale sikkerhedskoordinator kan selv reducere de kapaciteter, der er beregnet i forbindelse med den koordinerede kapacitetsberegning, i sine koordinerede foranstaltninger, hvis resultatet af den koordinerede kapacitetsberegning, der er udført i henhold til retningslinjerne om kapacitetstildeling og håndtering af kapacitetsbegrænsninger og stk. 3 og 7, medfører en tilsidesættelse af de driftsmæssige sikkerhedsgrænser, som transmissionssystemoperatøren har fastsat i overoverensstemmelse med retningslinjerne for systemdrift vedtaget på grundlag af artikel 18 i forordning (EF) nr. 714/2009, f.eks. i tilfælde af utilstrækkeligt specialreguleringspotentiale i kapacitetsberegningensregionen. En sådan afvigelse begrundes behørigt af de relevante transmissionssystemoperatører. De relevante transmissionssystemoperatører underretter uden unødigt forsinkelse de regionale sikkerhedskoordinatorer og de nationale regulerende myndigheder i kapacitetsberegningensregionen om den pågældende afvigelse i overensstemmelse med denne forordnings artikel 38, stk. 2a. En gang om året aflægger den regionale sikkerhedskoordinator rapport til de relevante nationale regulerende myndigheder og agenturet om afvigelserne i henhold til dette stykke og vurderer forstyrrelserne og analyserer om nødvendigt, hvordan sådanne afvigelser kan undgås i fremtiden. Hvis agenturet konkluderer, at forudsætningerne for, at en afvigelse i henhold til dette stykke ikke var til stede, er af strukturel art, forelægger agenturet en udtalelse for den relevante regulerende myndighed og Kommissionen. Den regulerende myndighed træffer egnede tiltag over for transmissionssystemoperatørerne, hvis forudsætningerne for en afvigelse i henhold til dette stykke ikke var til stede. [ ]

3. **Medmindre andet er fastsat i stk. 7, 7a, 7b, 7d og [ ] 2a, stilles den størst mulige kapacitet på samkøringslinjerne og/eller de transmissionsnet, der er berørt af grænseoverskridende [ ] kapacitet, til rådighed for markedsdeltagerne under hensyntagen til standarderne for sikker netdrift. [ ] Modkøb og intern specialregulering, herunder specialregulering på tværs af landegrænser, anvendes for at optimere den disponible kapacitet [ ], og der anvendes en koordineret og ikkediskriminerende procedure for grænseoverskridende afhjælpende foranstaltninger for at muliggøre dette efter gennemførelse af en metode til deling af omkostningerne ved intern specialregulering og modkøb i overensstemmelse med [ ] retningslinjerne om kapacitetstildeling og håndtering af kapacitetsbegrænsninger vedtaget på grundlag af artikel 18 i forordning (EU) nr. 714/2009 [ ].**
4. Kapacitet skal alene tildeles efter eksplicitte kapacitetsauktioner eller implicitte auktioner, der omfatter såvel kapacitet som energi. De to metoder kan eksistere side om side på samme samkøringslinje. For intra-day-handel anvendes kontinuerlig handel eventuelt suppleret af auktioner.
5. **I tilfælde af kapacitetsbegrænsninger** honoreres de **gyldige** højeste bud **på netkapacitet**, uanset om de er implicitte eller eksplicitte, **der tilbyder den højeste værdi for (utilstrækkelig) transmissionskapacitet**, inden for en given tidsramme. Medmindre der er tale om nye samkøringslinjer, som er omfattet af en undtagelse i henhold til artikel 7 i forordning (EF) nr. 1228/2003, artikel 17 i forordning (EF) nr. 714/2009 eller nærværende forordnings artikel 59, er det ikke tilladt at fastsætte mindstepriser som led i kapacitetsfordelingsmetoder.
6. Kapaciteten skal frit kunne omsættes på et sekundært grundlag, forudsat at transmissionssystemoperatøren underrettes tilstrækkelig god tid i forvejen. Afviser en transmissionssystemoperatør en sekundær handel (transaktion), skal dette på en tydelig og gennemsigtig måde meddeles og forklares over for alle markedsdeltagere; den regulerende myndighed skal ligeledes oplyses derom.

7. Transmissionssystemoperatører [ ] må ikke begrænse den mængde af kapacitet på samkøringslinjerne, der skal stilles til rådighed for [ ] markedsdeltagere, for at løse kapacitetsbegrænsningerne inden for deres eget **budområde [ ] eller som et middel til at styre strømme, der strømmer til og fra det samme budområde uden at være planlagt, medmindre andet er fastsat i stk. 7a eller 7b.**

Uden at det berører anvendelsen af undtagelserne i henhold til stk. 7a og 7b, anses dette stykke for overholdt, hvis følgende minimumsniveauer for den tilgængelige kapacitet for handel på tværs af budområder, som beregnes i henhold til retningslinjerne om kapacitetstildeling og håndtering af kapacitetsbegrænsninger vedtaget på grundlag af artikel 18 i forordning (EU) nr. 714/2009 under hensyntagen til N-1-kriteriet, er nået:

- i) for grænser, der anvender en koordineret nettotransmissionskapacitetsmetode, **75 %** af nettooverførselskapaciteten i henhold til retningslinjerne om kapacitetstildeling og håndtering af kapacitetsbegrænsninger vedtaget på grundlag af artikel 18 i forordning (EU) nr. 714/2009
- ii) for grænser, der anvender en flowbaseret metode, **75 %** af den resterende tilgængelige margen for interne og grænseoverskridende kritiske netelementer, der er stillet til rådighed for grænseoverskridende strømme, i henhold til retningslinjerne om kapacitetstildeling og håndtering af kapacitetsbegrænsninger vedtaget på grundlag af artikel 18 i forordning (EU) nr. 714/2009.

Undtagelserne i henhold til stk. 7a må ikke medføre en værdi under denne tærskel.

7a. På grundlag af et forslag fra alle transmissionsoperatører i en kapacitetsberegningsregion skal de relevante regulerende myndigheder, uanset stk. 7, godkende omfanget af den samlede disponible overførselskapacitet i hvert budområde, som anvendes ved kapacitetsberegningmetoden, for at tage hensyn til områdeoverskridende ikkeplanlagte strømme, i det omfang det kan forventes uden strukturel kapacitetsbegrænsning i et budområde.

(Del af 7 flyttet til 7b nedenfor)

7b. Efter anmodning fra transmissionssystemoperatører er i en kapacitetsberegningsregion kan de relevante regulerende myndigheder indrømme en undtagelse fra **stk. 7 af andre forudsigelige årsager end dem, der er omfattet af stk. 7a, f.eks. i tilfælde af netvedligeholdelsesforanstaltninger**, hvis det er nødvendigt for at opretholde driftssikkerheden. En sådan undtagelse, der ikke må vedrøre indskrænkning af allerede tildelt kapacitet i henhold til stk. 5, skal være begrænset **til et år ad gangen eller op til højst to år med et betydeligt faldende omfang af undtagelsen hvert år**, og begrænset til det strengt nødvendige, og forskelsbehandling mellem intern og områdeoverskridende udveksling skal undgås. En redegørelse for undtagelsens berettigelse og baggrund skal offentliggøres. Indrømmes en undtagelse, skal den pågældende transmissionssystemoperatør udarbejde og offentliggøre en metode og projekter , som skal tilvejebringe en langsigtet løsning på det problem, der søges taget højde for med undtagelsen. Undtagelsen skal udløbe, når fristen er nået, dog senest når løsningen er indført.

8. Markedsdeltagerne meddeler i god tid forud for den relevante driftsperiode de pågældende transmissionssystemoperatører, om de har til hensigt at anvende den tildelte kapacitet. Tildelt kapacitet, der ikke udnyttes, skal tilbageføres til markedet på en åben og gennemsigtig måde uden forskelsbehandling.
9. Transmissionssystemoperatørerne skal, så vidt det er teknisk muligt, dirigere modsatrettede elektricitetsstrømmes kapacitetsbehov gennem den samkøringslinje, hvor der er kapacitetsproblemer, for at udnytte denne linjes kapacitet mest muligt. Transaktioner, der afhjælper kapacitetsbegrænsningerne, må aldrig afvises; der tages dog fuldt hensyn til netsikkerheden.
10. De finansielle konsekvenser af, at forpligtelser i forbindelse med fordeling af kapacitet ikke opfyldes, pålægges dem, der er ansvarlige for den pågældende undladelse. Hvis markedsdeltagerne ikke udnytter den kapacitet, som de har forpligtet sig til at anvende, eller i forbindelse med eksplicit bortauktioneret kapacitet undlader at handle på et sekundært grundlag eller tilbageføre kapaciteten i tide, fortaber de retten til en sådan kapacitet og betaler en tarif, der afspejler omkostningerne. Enhver tarif, der afspejler omkostningerne, i forbindelse med manglende anvendelse af kapacitet, skal være velbegrundet og stå i et rimeligt forhold til de faktiske udgifter. Tilsvarende skal en transmissionssystemoperatør, dersom den ikke opfylder sin forpligtelse, yde markedsdeltageren erstatning for tabet af kapacitetsrettigheder. Der tages i den sammenhæng ikke hensyn til dermed forbundne tab. De centrale begreber og metoder til fastlæggelse af ansvar i forbindelse med, at forpligtelser ikke opfyldes, fastsættes i forvejen med hensyn til de finansielle konsekvenser og skal kunne revideres af den eller de relevante [ ] regulerende myndigheder.
11. **Ved fordelingen af omkostningerne ved afhjælpende tiltag mellem transmissionssystemoperatører analyserer de regulerende myndigheder, i hvilket omfang uplanlagte strømme til og fra et budområde bidrager til kapacitetsbegrænsningen mellem to budområder, og fordeler omkostningerne i forhold til bidraget til kapacitetsbegrænsninger i overensstemmelse med omkostningsdelingsmetoden for intern specialregulering og modkøb i overensstemmelse med retningslinjerne om kapacitetstildeling og håndtering af kapacitetsbegrænsninger, der er vedtaget på grundlag af artikel 18 forordning (EU) nr. 714/2009 og artikel 76 i Kommissionens forordning (EU) 2017/XYZZ. Dette gælder ikke for [ ] tærsklen i henhold til stk. 7a.**

Artikel 15

Fordeling af overførselskapaciteten på tværs af alle tidsrammer

1. Transmissionssystemoperatører skal genberegne den disponible overførselskapacitet mindst efter day-ahead og efter det områdeoverskridende intraday-markeds lukketid. Transmissionssystemoperatører skal fordele den disponible overførselskapacitet plus en eventuel overskydende overførselskapacitet, der ikke tidligere er fordelt, og en eventuel overførselskapacitet, der er frigivet af fysiske transmissionsrettighedsindehavere fra tidligere fordelinger, i den næste proces for tildeling af overførselskapacitet.
  - 1a. **Transmissionssystemoperatører definerer en passende struktur for tildeling af overførselskapaciteten på tværs af alle tidsrammer, herunder day-ahead, intraday og balance. [ ] En sådan tildelingsstruktur skal kunne revideres af de respektive regulerende myndigheder. TSO'erne tager ved udarbejdelsen af deres forslag hensyn til følgende:**
    - a) **markedernes karakteristika**
    - b) **de driftsmæssige betingelser såsom virkningerne af at dirigere fast anmeldte planer**
    - c) **harmoniseringsomfanget for de procentsatser og tidsrammer, der er fastsat for de forskellige foreliggende områdeoverskridende mekanismer for kapacitetstildeling.**
2. Når der findes disponibel overførselskapacitet efter det områdeoverskridende intraday-markeds lukketid, skal transmissionssystemoperatørerne anvende overførselskapaciteten til at udveksle balanceringsenergi eller til driften af processen til udligning af modsatrettede ubalancer.

3. **Når områdeoverskridende overførselskapacitet tildeles med henblik på udveksling af balanceringskapacitet eller deling af reserver i henhold til artikel 5. stk. 8, anvender transmissionssystemoperatørerne metoder, der er udviklet i overensstemmelse med retningslinjerne for balancering vedtaget på grundlag af artikel 18 i forordning (EF) nr. 714/2009. [ ]**
4. Transmissionssystemoperatører må ikke øge den sikkerhedsmargen, der beregnes i henhold til forordning (EU) nr. 2015/1222, som følge af udvekslingen af balanceringskapacitet eller deling af reserver.

AFDELING 2

NETAFGIFTER OG FLASKEHALSINDTÆGTER

Artikel 16

Afgifter for tilslutning og adgang til net

1. Afgifter, der opkræves af netoperatørerne for adgang til net, herunder afgifter for tilslutning til nettene, afgifter for brugen af nettene og i givet fald afgifter i tilknytning til styrkelse af nettet, skal være gennemsigtige, tage hensyn til behovet for netsikkerhed og fleksibilitet og afspejle de faktiske omkostninger, for så vidt disse svarer til en effektiv og strukturelt sammenlignelig netoperatørs omkostninger og anvendes uden forskelsbehandling. [ ] **Uden at det berører artikel 15, stk. 1 og 6, og kriterierne i bilag XI i direktiv 2012/27/EU [ ], skal den metode, der anvendes til at udvikle netafgifterne, navnlig** anvendes på en måde, der ikke indebærer positiv eller negativ forskelsbehandling mellem produktion forbundet på distributionsniveauet i forhold til produktion forbundet på transmissionsniveauet. De må ikke indebære hverken **positiv eller negativ urimelig** forskelsbehandling af energilagring eller virke hæmmende for deltagelse i prisfleksibelt elforbrug. Medmindre andet fremgår af stk. 3, må disse afgifter ikke være afstandsbestemte.

2. Tarif **metoder** skal afspejle passende incitamenter og **faste omkostninger** for transmissions- og distributionssystemoperatører. **De indtægter, der kan tillades inddrevet gennem tariffer, skal afspejle passende incitamenter for transmissions- og distributionssystemoperatører** på både kort og lang sigt for at øge effekten, herunder energieffektivitet, fremme markedsintegration forsyningssikkerhed og støtte investeringer, **de forbundne forskningsaktiviteter** og **lette innovationen i forbrugerens interesse.**
3. Producent- og/eller forbrugertariffernes størrelse skal, når det er passende, udsende lokaliseringfremmende signaler på EU-plan og især tage hensyn til omfanget af nettab og kapacitetsbegrænsninger og investeringsomkostninger for infrastrukturen.
4. Ved fastsættelse af afgifterne for netadgang skal følgende tages i betragtning:
  - a) udbetalinger og indtægter, der skyldes ordningen for compensation mellem transmissionssystemoperatørerne
  - b) såvel de faktisk foretagne og modtagne betalinger som de betalinger, der på baggrund af den allerede forløbne tid menes at kunne forventes i fremtiden.
5. Fastsættelse af afgifterne for netadgang i henhold til denne artikel berører ikke afgifter i forbindelse med håndtering af kapacitetsbegrænsninger som omhandlet i artikel 14.
6. Der lægges ikke nogen særlig netafgift på individuelt anmeldt handel på tværs af **budområder.**
7. Distributionstariffer skal afspejle omkostningerne ved systembrugernes brug af distributionsnettet, herunder aktive kunder, og de kan differentieres på grundlag af systembrugernes forbrugs- eller produktionsprofiler. I de tilfælde, hvor medlemsstaterne har iværksat indførelsen af intelligente målersystemer, **kan der indføres** tidsdifferentierede nettariffer, der afspejler anvendelsen af nettet, på en for forbrugeren gennemsigtig og forudsigelig måde.

8. **De tilladte indtægter, der kan inddrives gennem** distributionstariffer, kan omfatte præstationsmål for at give distributionssystemoperatører incitament **til at drive deres net så effektivt som muligt.**
9. **For at afbøde risikoen for opsplitning af markedet** forelægger agenturet senest den *[OP: indsæt venligst dato – tre måneder efter ikrafttrædelsen]* **en rapport om bedste praksis** for metoderne for transmissions- og distributionstariffer, **idet der gives tilstrækkelig plads til at tage hensyn til særlige nationale forhold.** Denne **rapport om bedste praksis** skal mindst indeholde:
- a) den tarifkvotient, der gælder for producenter og forbrugere
  - b) hvilke omkostninger der skal dækkes af tariffer
  - c) tidsdifferentierede nettariffer
  - d) lokaliseringsfremmende signaler
  - e) forholdet mellem transmission- og distributionstariffer
  - f) metoder til sikring af gennemsigtighed i forbindelse med tariffastsættelse og -struktur
  - g) hvilke grupper af netbrugere der er omfattet af tariffer, herunder tariffritagelser.

Agenturet ajourfører sin rapport mindst hvert andet år.

Artikel 17

Flaskehalsindtægter

1. Procedurene for håndtering af kapacitetsbegrænsninger, der gælder for en på forhånd fastsat tidsramme, kan kun frembringe indtægter, hvis der foreligger kapacitetsbegrænsninger, som opstår inden for den pågældende tidsramme, medmindre der er tale om nye samkøringslinjer, der er omfattet af en undtagelse i henhold til artikel 7 i forordning (EF) nr. 1228/2003, artikel 17 i forordning (EF) nr. 714/2009 eller artikel 59. Proceduren for fordelingen af disse indtægter skal kunne revideres af de regulerende myndigheder og må hverken forvride fordelingsprocessen til gavn for en part, der anmoder om kapacitet eller energi, eller mindske incitamentet til at reducere kapacitetsbegrænsningerne.
2. Indtægter fra tildeling af kapacitet på samkøringslinjer benyttes til følgende formål:
  - a) sikring af, at den tildelte kapacitet står til rådighed, **herunder kompensation for bindende kapacitet**
  - b) bevarelse eller forøgelse af samkøringslinjernes kapacitet gennem netinvesteringer, især i nye samkøringslinjer **og interne linjer og interne linjer, der er opført i den tiårige netudviklingsplan fra ENTSO for elektricitet som værende relevante med henblik på at nedbringe kapacitetsbegrænsningen for samkøringslinjen [ ]**
  - c) **eller, hvis det er relevant, grænseoverskridende afhjælpende foranstaltninger som f.eks. intern specialregulering og modkøb.**

(Del af 2b flyttet til 2a nedenfor)

2a. Indtægterne kan med forbehold af den pågældende medlemsstats regulerende myndigheds godkendelse, anvendes som en indtægt, der skal tages i betragtning af de regulerende myndigheder, når de skal godkende metoden for beregning af nettariffer og/eller for fastsættelsen af nettariffer.

3. Anvendelsen af indtægterne i overensstemmelse med stk. 2, litra a), b) eller c), skal ske efter en metode, som foreslås af transmissionssystemoperatørerne i samråd med de regulerende myndigheder og godkendes af agenturet.

Transmissionssystemoperatørerne forelægger forslaget for agenturet senest den [OP: 12 måneder efter ikrafttrædelsen], og agenturet træffer afgørelse inden for en frist på seks måneder.

Dele af 3 flyttet til 3a nedenfor)

3a. I metoden specificeres som minimum, på hvilke betingelser indtægterne anses for at have opfyldt de mål, der er angivet i stk. 2, litra a), b) eller c) .

3b. Transmissionssystemoperatørerne skal på forhånd tydeligt gøre rede for, hvordan eventuelle flaskehalsindtægter vil blive anvendt, og rapportere om den faktiske anvendelse af disse indtægter. Hvert år og senest den 1. marts hvert år offentliggør de regulerende myndigheder en rapport, som indeholder oplysninger om de indtægter, der er indgået i 12-månedersperioden indtil den 31. december i det foregående kalenderår, og om, hvordan disse indtægter blev anvendt i henhold til stk. 2, herunder de specifikke projekter, som indtægterne blev anvendt til, eller det beløb, der er indsat på en separat intern konto, eller det beløb, der er blevet brugt ved beregningen af nettariffer, og det skal påvises, at denne anvendelse er i overensstemmelse med denne forordning og den metode, som er opstillet i medfør af stk. 3. I tilfælde, hvor nogle af flaskehalsindtægterne bruges ved beregningen af nettariffer, oplyses det i rapporten, hvordan TSO'erne nåede de prioriterede mål i artikel 2, når det er relevant.

Kapitel IV

Ressourcetilstrækkelighed

Artikel 18

Ressourcetilstrækkelighed

1. Medlemsstaterne overvåger, at ressourcerne i deres område er tilstrækkelige, [ ] på **grundlag af** den europæiske ressourcetilstrækkelighedsvurdering i medfør af artikel 19 **og kan desuden foretage [ ] en national ressourcetilstrækkelighedsvurdering i medfør af artikel 19a.**
2. Påvises der i den europæiske **eller den nationale** ressourcetilstrækkelighedsvurdering et problem vedrørende ressourcetilstrækkeligheden, skal medlemsstaterne påvise eventuelle uhensigtsmæssigheder som følge af reguleringen, **markedsforvridninger eller systemflaskehalse såsom utilstrækkelig infrastruktur**, der har forårsaget eller bidraget til at skabe problemet.
3. Medlemsstaterne offentliggør en **køreplan med en konkret** tidsplan for vedtagelsen af foranstaltninger med henblik på at fjerne eventuelle påviste uhensigtsmæssigheder som følge af reguleringen [ ], **markedsforvridninger eller systemflaskehalse**. Når medlemsstaterne imødegår problemer vedrørende ressourcetilstrækkeligheden, skal de bl.a. **tage hensyn til de principper, der er fastlagt i artikel 3, og** overveje at fjerne uhensigtsmæssigheder som følge af reguleringen, åbne mulighed for prisfastsættelse på grundlag af knaphed **via fri prisdannelse**, udvikle samkøringslinjer **med andre medlemsstater, sikre alle markedsdeltagere markedsadgang uden forvridninger, herunder, men ikke begrænset til**, energilagring, foranstaltninger på efterspørgselssiden og energieffektivitet.

3a. Når den nationale ressourcetilstrækkelighedsvurdering påviser et problem med hensyn til et budområde, og den europæiske ressourcetilstrækkelighedsvurdering ikke har påvist noget problem med hensyn til samme budområde, hører det organ, der forvalter den nationale ressourcetilstrækkelighedsvurdering, ENTSO for elektricitet og anmode agenturet om en udtalelse. I den sammenhæng forelægger det organ, der forvalter den nationale ressourcetilstrækkelighedsvurdering, inden én måned efter offentliggørelsen af den nationale ressourcetilstrækkelighedsvurdering ENTSO for elektricitet og agenturet en rapport, der begrundes den konstaterede divergens mellem de to ressourcetilstrækkelighedsvurderinger. *(3b er indarbejdet i 3a)* Inden én måned efter forelæggelsen af rapporten forelægger ENTSO for elektricitet sin vurdering af disse divergenser, og inden to måneder efter forelæggelsen af rapporten skal agenturet afgive en udtalelse . De berørte medlemsstater tager vurderingen og udtalelsen behørigt i betragtning.

Artikel 19

Den europæiske ressourcetilstrækkelighedsvurdering

1. Den europæiske ressourcetilstrækkelighedsvurdering skal dække elsystemets samlede evne til at efterkomme den nuværende og forventede efterspørgsel efter elektricitet **for hvert eneste år i** en periode på ti år fra datoen for vurderingen .
2. Senest den *[OP: seks måneder efter denne forordnings ikrafttræden]* forelægger ENTSO for elektricitet **elektricitetskoordinationsgruppen og** agenturet et udkast til metode for den europæiske ressourcetilstrækkelighedsvurdering baseret på de principper, der er fastsat ved stk. 4.

3. Transmissionssystemoperatørerne forelægger ENTSO for elektricitet de data, der er nødvendige for [ ] at udføre den europæiske ressourcetilstrækkelighedsvurdering. ENTSO for elektricitet udfører vurderingen hvert år. **Producenter og andre markedsdeltagere forelægger transmissionssystemoperatørerne data vedrørende den forventede brug af produktionskilderne, idet der tages højde for tilgængeligheden af primære ressourcer og hensigtsmæssige scenarier for forventningerne til efterspørgsel og udbud.**
4. Den europæiske ressourcetilstrækkelighedsvurdering baseres på en metode, som skal [ ] **muliggøre**, at vurderingen:
- a) udføres på **hvert enkelt** budområdeniveau, og som minimum omfatter alle medlemsstater [ ]
  - b) bygger på [ ]hensigtsmæssige **centrale** scenarier for forventningerne til efterspørgsel og udbud, herunder en økonomisk vurdering af sandsynligheden for lukning af produktionsanlæg, opførelse af nye produktionsanlæg og foranstaltninger til at nå energieffektivitetsmålene og hensigtsmæssige følsomhedsanalyser af **ekstreme vejrforhold, hydrologiske forhold** og udviklingen med hensyn til engrospriserne og kulstofprisen
  - ba) **afspejler, hvordan de forskellige typer kapacitetsmekanismer håndterer problemer med tilstrækkelighed**
  - c) på en hensigtsmæssig måde tager bidraget fra alle ressourcer i betragtning, herunder eksisterende og fremtidige produktionsanlæg, energilagring, prisfleksibelt elforbrug samt import- og eksportmuligheder og deres bidrag til en fleksibel drift af systemet
  - d) foregriber den sandsynlige virkning af de foranstaltninger, der er nævnt i artikel 18, stk. 3

- e) inddrager scenarier uden **og, når det er relevant, med** eksisterende eller planlagte kapacitetsmekanismer
  - f) er baseret på en markedsmodel, der benytter den flowbaserede tilgang, når dette er relevant
  - g) anvender sandsynlighedsbaserede beregninger
  - ga) anvender et enkelt modelleringsredskab med mulighed for at anvende det til nationale scenarier, følsomhedsanalyser og antagelser**
  - h) som minimum anvender følgende indikatorer, **jf. artikel 20**:
    - "forventet ikkeleveret energi" og
    - "forventet effektmangel"
  - i) kortlægger kilderne til eventuelle problemer med ressourcestrækkeligheden, uanset om det er et net eller en ressourcebegrænsning eller begge dele.
  - j) sikre[ ]r, at nationale [ ] karakteristika ved produktion, efterspørgselsfleksibilitet og lagring, [ ] tilgængeligheden af primære ressourcer og samkøringsniveauet tages behørigt i betragtning.**
5. Senest den [OP: *seks måneder efter denne forordnings ikrafttræden*] forelægger ENTSO for elektricitet agenturet et udkast til metode til beregning af:
- a) værdien af mistet forbrug

- b) "indgangsomkostningen" for produktion eller prisfleksibelt elforbrug og
  - c) pålidelighedsstandarden, **jf. artikel 20** [ ]
6. Forslagene, jf. stk. 2 og 5, **til udkastet til metode, de scenarier, følsomhedsanalyser og antagelser, hvorpå de er baseret**, og resultaterne af den europæiske ressourcetilstrækkelighedsvurdering, jf. stk. 3, er genstand for en forudgående offentlig høring **af medlemsstaterne, elektricitetskoordinationsgruppen og relevante interessenter** og agenturets godkendelse i henhold til proceduren i artikel 22.

Artikel 19a

Nationale ressourcetilstrækkelighedsvurderinger

1. Den nationale ressourcetilstrækkelighedsvurdering[ ] baseres på den i artikel 19, stk. 2, nævnte metode, men navnlig bestemmelserne i stk. 4, litra b)-j), kan give anledning til yderligere scenarier, følsomhedsanalyser og antagelser, der tager hensyn til nationale forhold. Den nationale ressourcetilstrækkelighedsvurdering[ ] skal anvende de samme [ ] modelleringsredskaber, som ENTSO for elektricitet anvender til den europæiske ressourcetilstrækkelighedsvurdering, og de samme inputdata og andre data til at vise scenarier, følsomhedsanalyser og antagelser. Desuden skal den nationale ressourcetilstrækkelighedsvurdering[ ] ved vurdering af det udenlandske bidrag til forsyningssikkerheden for de budområder, de omfatter, anvende værdierne for det udenlandske bidrag [ ] i henhold til bestemmelserne i artikel 21.
- 1a. Ud over den nationale ressourcetilstrækkelighedsvurdering, der udføres i henhold til stk. 1, kan medlemsstaterne udføre en anden vurdering, hvor der anvendes andre modelleringsredskaber end dem, som ENTSO for elektricitet anvender til den europæiske ressourcetilstrækkelighedsvurdering, samtidig med at de øvrige krav i stk. 1 overholdes.

2. **Nationale ressourcetilstrækkelighedsvurderinger og, når det er relevant, ENTSO for elektricitets vurdering og agenturets udtalelse i henhold til artikel 18, stk. 3a, offentliggøres [ ].**

Artikel 20

Pålidelighedsstandard

1. Når kapacitetsmekanismer anvendes, skal medlemsstaterne have indført en pålidelighedsstandard, som på en gennemsigtig måde angiver deres ønskede forsyningssikkerhedsniveau.
2. **[ ] Medlemsstaten eller en af medlemsstaten udpeget kompetent myndighed** fastsætter pålidelighedsstandarden ud fra den metode, som er omhandlet i artikel 19, stk. 5.
3. Pålidelighedsstandarden beregnes ved hjælp af **mindst** værdien af mistet forbrug og indgangsomkostningen over en given tidsramme **og udtrykkes som "forventet ikkeleveret energi" og "forventet effektmangel"**.
4. **Når der anvendes kapacitetsmekanismer, godkender medlemsstaten eller en af medlemsstaten udpeget kompetent myndighed** de parametre, som fastlægger den mængde kapacitet, der skal anskaffes via kapacitetsmekanismen. [ ]

Artikel 21

Deltagelse i kapacitetsmekanismer på tværs af landegrænser

1. Andre mekanismer end strategiske reserver **og, når det er teknisk muligt, strategiske reserver** skal være åbne for, at kapacitetsudbydere beliggende i en anden medlemsstat kan deltage direkte **og grænseoverskridende [ ] i medfør af denne [ ] artikels bestemmelser.**

2. Medlemsstaterne sikrer, at udenlandsk kapacitet med en **teknisk ydeevne, der svarer til den indenlandske kapacitet**, får mulighed for at deltage i samme udbudsprocedure som indenlandsk kapacitet. **For så vidt angår kapacitetsmekanismer, som er i drift den [ikrafttrædelsesdato], kan medlemsstaterne tillade direkte deltagelse i den samme udbudsprocedure af samkøringslinjer som udenlandsk kapacitet i højst fire år efter [ikrafttrædelsesdato] eller to år efter godkendelsen af de metoder, der er omhandlet i stk. 10, alt efter hvad der finder sted først. Medlemsstaterne kan stille følgende krav til den udenlandske kapacitet:**
- a) **kapaciteten befinder sig i en medlemsstat med direkte nettilslutning mellem denne medlemsstat og den medlemsstat, der anvender mekanismen**
  - b) **kapaciteten deltager ikke i en anden kapacitetsmekanisme, som kapaciteten skal være til rådighed for**
3. Medlemsstaterne må ikke afholde kapacitet beliggende i deres område fra at deltage i andre medlemsstaters kapacitetsmekanismer.
4. Deltagelse på tværs af landegrænser i kapacitetsmekanismer må ikke ændre, forandre eller på anden måde påvirke områdeoverskridende planlagte og fysiske strømme mellem medlemsstaterne; disse bestemmes udelukkende af resultatet af kapacitetstildelingen i medfør af artikel 14.
5. Kapacitetsudbydere **skal være berettiget til betalinger for afbrydelse i tilfælde af afbrydelse. Hvis kapacitetsudbydere deltager i mere end en mekanisme i samme leveringsperiode, er de berettiget til flere betalinger for afbrydelse, når de er ude af stand til at opfylde flere forpligtelser .**

6. **Når der anvendes kapacitetsmekanismer, skal transmissionssystemoperatører [ ]** hvert år beregne den maksimale indgangskapacitet, som står til rådighed for deltagelse af udenlandsk kapacitet, **ud fra den metode, der er nævnt i stk. 10, litra a), og tage højde for de anbefalede værdier, som de regionale sikkerhedskoordinatorer har beregnet i medfør af artikel 34, stk. 1, litra q), og artikel 38 og 39, omfanget af fysisk samkøring mellem medlemsstaterne, samkøringslinjernes forventede tilgængelighed og det sandsynlige sammenfald af systemstress mellem det system, hvori mekanismen anvendes, og det system, hvori den udenlandske kapacitet er beliggende. En beregning for hver budområdegrænse er påkrævet.**
7. Medlemsstaterne skal sikre, at den indgangskapacitet, der er omhandlet i stk. 6, tildeles berettigede kapacitetsudbydere på en gennemsigtig, ikkediskriminerende og markedsbaseret måde.
8. **Hvis der er kapacitetsmekanismer, som er åbne for grænseoverskridende deltagelse i to nabomedlemsstater, tilfalder eventuelle indtægter [ ] som følge af den tildeling, der er omhandlet i stk. 7, transmissionssystemoperatørerne og fordeles mellem disse efter metoden i stk. 10, litra b), eller en fælles metode, som de to relevante [ ] regulerende myndigheder har godkendt. Hvis nabomedlemsstaten ikke anvender en kapacitetsmekanisme, skal indtægtsandelen godkendes af den kompetente nationale myndighed i den medlemsstat, hvor kapacitetsmekanismen indføres, efter at der er indhentet udtalelse fra de [ ] regulerende myndigheder i nabomedlemsstaterne.** Transmissionssystemoperatørerne skal anvende sådanne indtægter til de formål, som fastsættes i artikel 17, stk. 2.

9. Transmissionssystemoperatøren på stedet, hvor den udenlandske kapacitet befinder sig, skal:
- a) fastslå, om interesserede kapacitetsudbydere kan tilvejebringe den tekniske ydeevne, der kræves ifølge den kapacitetsmekanisme, i hvilken kapacitetsudbyderen agter at deltage, og registrere kapacitetsudbyderen i registret over berettigede kapacitetsudbydere
  - b) udføre tilgængelighedstjek [ ]
  - c) **straks orienteres af den pågældende kapacitetsudbyder om dennes deltagelse i en udenlandsk kapacitetsmekanisme**
  - d) **meddele transmissionssystemoperatøren i den medlemsstat, der anvender kapacitetsmekanismen, de oplysninger, der er modtaget i henhold til litra a)-c).**
10. Senest den [OP: 12 måneder efter denne forordnings ikrafttræden] skal ENTSO for elektricitet forelægge agenturet:
- a) en metode til **den regionale sikkerhedskoordinatorer og transmissionssystemoperatørernes** beregning af den maksimale kapacitet for deltagelse på tværs af landegrænser som omhandlet i stk. 6
  - b) en indtægtsfordelingsmetode som omhandlet i stk. 8
  - c) fælles regler for at gennemføre tilgængelighedstjek som omhandlet i stk. 9, litra b)
  - d) fælles [ ] **principper**, hvormed det fastslås, om der skal foretages en betaling for afbrydelse

- e) vilkår for forvaltning af det register, der er omhandlet i stk. 9, litra a)
- f) fælles regler for kortlægning af deltagelsesberettiget kapacitet som omhandlet i stk. 9, litra a).

Forslaget skal være genstand for en forudgående offentlig høring og agenturets godkendelse i henhold til proceduren i artikel 22.

- 11. De **berørte nationale regulerende myndigheder** skal forvisse sig om, at kapaciteterne er beregnet i overensstemmelse med den metode, der er omhandlet i stk. 10, litra a).
- 12. **Regulerende myndigheder** skal sikre, at deltagelse på tværs af landegrænser i kapacitetsmekanismer tilrettelægges på en effektiv ikkediskriminerende måde. De skal navnlig tilvejebringe egnede forvaltningsordninger med henblik på at håndhæve betalinger for afbrydelser på tværs af landegrænser.
- 13. Tildelt kapacitet, jf. stk. 7, skal kunne overføres mellem berettigede kapacitetsudbydere. Berettigede kapacitetsudbydere skal meddele enhver overførsel til registret som omhandlet i stk. 9, litra a).

14. Senest den [OP: *to år efter denne forordnings ikrafttrædelse*] skal ENTSO for elektricitet oprette og drive det register, der er omhandlet i stk. 9, litra a). Registret skal være åbent for alle berettigede kapacitetsudbydere, de systemer, der anvender mekanismerne, og deres transmissionssystemoperatører.

[ ]

Artikel 22

Godkendelsesprocedure

1. Når der henvises til denne artikel, skal den procedure, der er fastsat i stk. 2-4, gælde for godkendelse af forslag indgivet af ENTSO for elektricitet.
2. Før indgivelsen af forslaget gennemfører ENTSO for elektricitet en høringsproces med inddragelse af alle relevante interessenter, [ ] regulerende myndigheder og andre nationale myndigheder, **og det tager resultaterne af høringsprocessen behørigt i betragtning.**
3. Inden tre måneder efter datoen for modtagelsen skal agenturet enten godkende forslaget eller ændre det. I sidstnævnte tilfælde skal agenturet høre ENTSO for elektricitet, inden det ændrede forslag vedtages. Det vedtagne forslag offentliggøres på agenturets websted senest tre måneder efter datoen for modtagelsen af de foreslåede dokumenter.
4. Agenturet kan anmode om en ændring af det godkendte forslag på et hvilket som helst tidspunkt. Inden seks måneder efter at have modtaget anmodningen skal ENTSO for elektricitet forelægge agenturet et udkast til de foreslåede ændringer. Inden for en frist på tre måneder fra datoen for modtagelse af udkastet skal agenturet ændre eller godkende ændringerne og offentliggøre dem på sit websted.

Artikel 23

Principper for udformning af kapacitetsmekanismer

1. Med forbehold af bestemmelserne i denne artikel, og [ ] **uden at det berører** Unionens statsstøtteregele **i henhold til artikel 107-109 i TEUF**, kan medlemsstaterne indføre kapacitetsmekanismer med henblik på at tage højde for tilbageværende problemer, som ikke kan løses gennem foranstaltninger i medfør af artikel 18, stk. 3.
2. Ønsker en medlemsstat at indføre en kapacitetsmekanisme, foretager den en høring angående den foreslåede mekanisme som minimum med **direkte** elsammenkoblede nabomedlemsstater **på basis af en omfattende undersøgelse af de mulige virkninger på disse medlemsstater.**
- 2a. **Når en kapacitetsmekanisme er udformet som en strategisk reserve, må ressourcerne i den strategiske reserve kun indgå i den interne specialregulering, i tilfælde af at transmissionssystemoperatørerne [ ] kan forventes at udtømme [ ] deres balanceringsressourcer i bestræbelserne på at skabe ligevægt mellem efterspørgsel og udbud [ ]. Dette krav berører ikke mobilisering af ressourcer forud for den faktiske lastfordeling for at overholde deres skaleringsbegrænsninger og driftskrav. I perioder, hvor ressourcerne i den strategiske reserve indgik i den interne specialregulering, opgøres ubalancer på markedet mindst til budbegrænsningen i henhold til artikel 9 [ ]. De [ ] ressourcer, der indgår i den strategiske reserve må ikke aflønnes gennem [ ] engroselectricitetsmarkeder eller balanceringsmarkeder.**
3. Kapacitetsmekanismer:
  - a) må ikke skabe unødige markedsforvridninger eller begrænse handelen på tværs af [ ] **budområder**
  - b) skal være markedsbaserede

- c) skal være åbne for deltagelse af alle ressourcer, der er i stand til at levere den krævede tekniske ydelse på en teknologineutral måde og gennem gennemsigtige og retfærdige regler, herunder, men ikke begrænset til, deltagelse af lagring, energieffektivitet og prisfleksibelt elforbrug [ ]
- d) skal være midlertidige, men er tilladt i overensstemmelse med statsstøttereglerne, så længe der ved den relevante ressourcetilstrækkelighedsvurdering identificeres et problem vedrørende ressourcetilstrækkeligheden
- e) [ ] må ikke overstige, hvad der er nødvendigt for at afhjælpe problemet **vedrørende** ressourcetilstrækkeligheden.

[ ]

4. **[ ] Ved udformning af en kapacitetsmekanisme anvender medlemsstaterne følgende krav vedrørende CO₂-emissionsgrænser:**

- a) **En produktionskapacitet, der udleder over 550 g CO₂/kWh energi eller over 700 kg CO₂ i gennemsnit pr. år pr. installeret kW, og for hvilken der er truffet en endelig investeringsbeslutning efter [OP: dato for ikrafttrædelse], må fra og med den 31. december 2025 ikke modtage betalinger eller tilsagn om fremtidige betalinger i henhold til en kapacitetsmekanisme.**
- b) **En produktionskapacitet, der udleder over 550 g CO₂/kWh energi eller over 700 kg CO₂ i gennemsnit pr. år pr. installeret kW, og for hvilken der er truffet en endelig investeringsbeslutning før [OP: dato for ikrafttrædelse], må fra og med den 31. december 2030 ikke modtage betalinger eller tilsagn om fremtidige betalinger i henhold til en kapacitetsmekanisme, undtagen for kontrakter med en resterende løbetid på højst fem år, der er indgået før den 31. december 2030. Mellem den 31. december 2025 og den 31. december 2030 skal den kapacitet, der modtager aflønning for denne deltagelse, reduceres med 5 % pr. år.**

- c) Emissionsgrænsen på 550 g CO₂/kWh energi og grænsen på 700 kg CO₂ i gennemsnit pr. år pr. installeret kW beregnes på grundlag af produktionsenhedens udformningseffektivitet som fastsat af en akkrediteret certificeringsorganisation.

[ ]

- 5a. Ved udformning af kapacitetsmekanismerne indarbejder medlemsstaterne en bestemmelse, der muliggør effektiv udfasning af kapacitetsmekanismen inden for fire år, hvis [ ] problemet vedrørende ressourcetilstrækkeligheden ikke længere er til stede. Udfasningen kan bestå i mekanismens administrative ophør, med et rimeligt varsel, eller bestemmelser i mekanismens udformning, som vil føre til suspension af tilknyttede økonomiske incitament, når der ikke er noget problem med tilstrækkeligheden.

Artikel 24

Eksisterende mekanismer

1. Medlemsstater, der anvender kapacitetsmekanismer den [OP: *denne forordnings ikrafttræden*], tilpasser deres mekanismer til at opfylde denne forordnings artikel 18, 21 og 23 [ ], **uden at det berører forpligtelser eller kontrakter indgået før den dato, og uden at det berører Unionens statsstøtteregler i henhold til artikel 107-109 i TEUF, herunder statsstøtteafgørelser, der er truffet før den dato.**

Kapitel V

Drift af transmissionssystemer

Artikel 25

Det europæiske net af eltransmissionssystemoperatører

1. Transmissionssystemoperatører samarbejder på EU-plan gennem ENTSO for elektricitet for at fremme gennemførelsen af et velfungerende indre marked for elektricitet og [ ] handel **på tværs af budområder** og sikre optimal forvaltning, samordnet drift og holdbar teknisk udvikling af det europæiske elektricitetstransmissionsnet.
2. ENTSO for elektricitet skal bidrage ved varetagelsen af sine opgaver er i henhold til EU-retten [ ] til en effektiv og varig opfyldelse af målsætningerne i politikrammen for klima- og energipolitikken i perioden 2020-2030, navnlig ved at bidrage til en produktiv integration af elektricitet genereret fra vedvarende energikilder og styrke energieffektiviteten, **samtidig med at systemsikkerheden opretholdes.**

Artikel 26

Oprettelse af ENTSO for elektricitet

1. Elektricitetstransmissionssystemoperatørerne forelægger Kommissionen og agenturet et udkast til vedtægter for det kommende ENTSO for elektricitet, en liste over dets medlemmer og et udkast til dets forretningsorden, herunder proceduren for høring af andre interessenter.
2. Senest to måneder efter dagen for modtagelsen forelægger agenturet efter formelt at have hørt de organisationer, der repræsenterer alle interessenter, navnlig systembrugere og herunder kunder, Kommissionen en udtalelse om vedtægtsudkastet, medlemslisten og forretningsordensudkastet.
3. Kommissionen afgiver udtalelse om vedtægtsudkastet, medlemslisten og forretningsordensudkastet under hensyntagen til agenturets udtalelse i henhold til stk. 2 og senest tre måneder efter dagen for modtagelsen af agenturets udtalelse.
4. Senest tre måneder efter dagen for modtagelsen af Kommissionens favorable udtalelse opretter transmissionssystemoperatørerne ENTSO for elektricitet og vedtager og offentliggør dets vedtægter og forretningsorden.
5. De dokumenter, der er omhandlet i stk. 1, skal forelægges Kommissionen og agenturet, såfremt de ændres, eller på Kommissionens eller agenturets begrundede anmodning. Agenturet og Kommissionen skal afgive udtalelse i overensstemmelse med stk. 2-4.

Artikel 27

ENTSO for elektricitets opgaver

1. ENTSO for elektricitet skal:
  - a) udarbejde netregler på de i artikel 55, stk. 1, nævnte områder med henblik på at nå de i artikel 25 fastsatte mål
  - b) vedtage og offentliggøre en ikkebindende tiårig EU-netudviklingsplan ("EU-netudviklingsplan") hvert andet år
  - c) udarbejde og vedtage forslag vedrørende den europæiske ressourcetilstrækkelighedsvurdering i medfør af artikel 19, stk. 2, 3 og 5, for de tekniske specifikationer for deltagelse i kapacitetsmekanismer på tværs af landegrænser i henhold til artikel 21, stk. 10
  - d) vedtage henstillinger om koordineringen af teknisk samarbejde mellem transmissionssystemoperatører i Unionen og i tredjelande
  - e) vedtage en ramme for samarbejde og koordination mellem **de regionale sikkerhedskoordinatorer**
  - f) vedtage et forslag om [ ] **systemdriftsregionen[ ] i overensstemmelse med bestemmelserne i artikel 33**
  - fa) **samarbejde med distributionssystemoperatører og EU DSO-enheden**
  - fb) **fremme digitalisering af transmissionsnet, herunder ibrugtagning af intelligente net og intelligente målesystemer**

[ ]

- g) vedtage fælles redskaber til driften af nettet for at sikre koordinering af nettets drift under normale forhold og i nødsituationer, herunder en fælles klassificeringsskala for forstyrrelser, og forskningsplaner, herunder iværksættelsen af disse planer via et produktivt forskningsprogram. Disse redskaber skal bl.a. specificere:
- i) nyttig information om forbedring af den operationelle koordination, herunder passende day ahead-, intra-day- og realtidsinformation, samt den optimale hyppighed for indsamling og deling af sådan information
  - ii) den teknologiske platform for udveksling af information i realtid og i givet fald de teknologiske platforme for indsamling, behandling og overførsel af de andre oplysninger, der er omtalt i nr. i), samt for gennemførelse af procedurer, der kan forøge den operationelle koordination mellem transmissionssystemoperatører med henblik på at opnå, at denne koordination kan blive EU-dækkende
  - iii) hvordan transmissionssystemoperatører kan stille den operationelle information til rådighed for andre transmissionssystemoperatører eller for enhver enhed med behørigt mandat til at støtte dem med henblik på at opnå operationel koordination, og for agenturet og
  - iv) at transmissionssystemoperatører udpeger et kontaktpunkt, der er ansvarligt for besvarelse af forespørgsler fra andre transmissionssystemoperatører eller enhver enhed med behørigt mandat som anført i nr. iii) eller fra agenturet vedrørende sådan information.
- h) vedtage et årligt arbejdsprogram
- i) vedtage en årsrapport
- j) udarbejde og vedtage sæsonbetingede prognoser for produktionens tilstrækkelighed i medfør af artikel 9, stk. 2, i [forordning om risikoberedskab som foreslået i COM(2016) 862].

2. ENTSO for elektricitet skal aflægge rapport til agenturet om konstaterede mangler vedrørende oprettelsen og driften af [ ] **regionale sikkerhedskoordinatorer**.
3. ENTSO for elektricitet skal offentliggøre referaterne af sin plenarforsamling samt bestyrelses- og udvalgs møder og regelmæssigt oplyse offentligheden om sin beslutningstagning og sine aktiviteter.
4. Det årlige arbejdsprogram, jf. stk. 1, litra h), indeholder en liste over og beskrivelse af de netregler, der skal udarbejdes, og en plan for samordning af netdriften og af den forsknings- og udviklingsindsats, der skal gennemføres i det pågældende år, samt en vejledende tidsplan.
5. ENTSO for elektricitet stiller alle de oplysninger til rådighed, som agenturet har brug for til varetagelsen af sine opgaver i henhold til artikel 29, stk. 1.
Transmissionssystemoperatørene skal udlevere al information, som er påkrævet, for at ENTSO for elektricitet kan varetage sine opgaver i henhold til 1. punktum.
6. ENTSO for elektricitet forelægger på Kommissionens anmodning denne sine synspunkter om vedtagelsen af retningslinjerne som fastlagt i artikel 57.

Artikel 28

Høringer

1. Ved udarbejdelsen af forslag i relation til de opgaver, der er omhandlet i artikel 27, stk. 1, foretager ENTSO for elektricitet omfattende høringer af alle de relevante interessenter, navnlig de organisationer, der repræsenterer alle interessenter, på et tidligt stadium og på en åben og gennemsigtig måde, i overensstemmelse med forretningsordenen, jf. artikel 26. Høringen inddrager også de nationale regulerende myndigheder og andre nationale myndigheder, alle forsynings- og produktionsvirksomheder, systembrugere, herunder kunder, og distributionssystemoperatører, herunder også relevante (branche)sammenslutninger, tekniske organer og interessentforeninger. Den tager sigte på at fastlægge synspunkter hos og forslag fra alle relevante parter i beslutningsprocessen.
2. Alle dokumenter og mødereferater, der vedrører høringerne i stk. 1, offentliggøres.
3. Inden ENTSO for elektricitet vedtager forslag i medfør af artikel 27, stk. 1, gør det rede for, hvorledes der er blevet taget hensyn til de kommentarer, det har modtaget under høringen. Har det ikke taget hensyn til sådanne kommentarer, skal det begrundes.

Artikel 29

Agenturets overvågningsopgaver

1. Agenturet overvåger, hvordan ENTSO for elektricitet varetager sine opgaver, jf. artikel 27, stk. 1, 2 og 3, og aflægger rapport til Kommissionen.

Agenturet overvåger ENTSO for elektricitets gennemførelse af netregler, der er udarbejdet i henhold til artikel 55, stk. 14. Hvis ENTSO for elektricitet ikke har gennemført sådanne netregler, anmoder agenturet ENTSO for elektricitet om at forelægge en behørigt begrundet redegørelse for, hvorfor det ikke er sket. Agenturet underretter Kommissionen om denne redegørelse og forelægger sin udtalelse hertil.

Agenturet overvåger og analyserer gennemførelsen af netreglerne og de retningslinjer, som Kommissionen vedtager i overensstemmelse med artikel 54, stk. 1, og deres virkning på harmoniseringen af gældende regler, der tager sigte på at lette markedsintegrationen samt ikkediskrimination, reel konkurrence og et effektivt fungerende marked, og aflægger rapport til Kommissionen.

2. ENTSO for elektricitet forelægger agenturet udkastet til EU-netudviklingsplan og udkastet til det årlige arbejdsprogram, herunder oplysninger om høringsprocessen, samt de andre dokumenter, der er nævnt i artikel 27, stk. 1, med henblik på en udtalelse.

Agenturet forelægger inden for to måneder fra dagen for modtagelsen ENTSO for elektricitet og Kommissionen en behørigt begrundet udtalelse samt henstillinger, hvis det skønner, at udkastet til det årlige arbejdsprogram eller udkastet til EU-netudviklingsplan, som ENTSO for elektricitet har forelagt, ikke bidrager til ikkediskrimination, reel konkurrence, et effektivt fungerende marked eller tilstrækkelige grænseoverskridende samkøringslinjer, der er åbne for tredjepartsadgang.

Artikel 30

Omkostninger

Omkostningerne ved aktiviteterne i ENTSO for elektricitet, jf. artikel 25-29 og 54-57 i denne forordning, og artikel 11 i forordning (EU) nr. 347/2013 påhviler transmissionssystemoperatørerne og medtages i tariffberegningen. De regulerende myndigheder godkender kun disse omkostninger, hvis de er rimelige og hensigtsmæssige.

Artikel 31

Regionalt samarbejde mellem transmissionssystemoperatørerne

1. Transmissionssystemoperatørerne etablerer et regionalt samarbejde inden for rammerne af ENTSO for elektricitet for at bidrage til gennemførelsen af aktiviteterne i artikel 27, stk. 1, 2 og 3. Navnlig offentliggør de en regional investeringsplan hvert andet år og kan træffe investeringsbeslutninger på grundlag af denne regionale investeringsplan. ENTSO for elektricitet skal fremme samarbejde mellem transmissionssystemoperatører på regionalt niveau og sørge for interoperabilitet, meddelelse og overvågning af regionale præstationer på de områder, som endnu ikke er harmoniseret på EU-niveau.
2. Transmissionssystemoperatørerne fremmer driftsordninger, der er med til at sikre den bedst mulige forvaltning af nettet, og fremmer udviklingen af energibørser, en samordnet fordeling af grænseoverskridende kapacitet gennem ikkediskriminerende markedsbaserede løsninger, der tager behørigt hensyn til de specifikke fordele ved implicite auktioner med henblik på kortfristede tildelinger, og integreringen af mekanismerne for balancering og reservestrøm.

3. Med henblik på at nå de i stk. 1 og 2 fastsatte mål kan Kommissionen fastlægge det geografiske område, som den enkelte regionale samarbejdsstruktur dækker, under hensyn til de eksisterende regionale samarbejdsstrukturer. Hver medlemsstat har lov til at fremme samarbejde i mere end et geografisk område. Kommissionen tillægges beføjelser til at vedtage gennemførelsesretsakter i overensstemmelse med artikel 62, stk. 2, angående det geografiske område, som dækkes af hver regional samarbejdsstruktur. **De afgørelser og de beføjelser, der henvises til i dette stykke, berører ikke artikel 33 og skal sendes i høring.** Med henblik herpå hører Kommissionen agenturet og ENTSO for elektricitet.

Artikel 32

Regionale sikkerhedskoordinatorers oprettelse og mission

1. Senest den [OP: 12 måneder efter ikrafttrædelsen] skal alle transmissionssystemoperatører i et systemdriftsområde forelægge et forslag til forbedring af regionale sikkerhedskoordinatorer oprettet i henhold til retningslinjerne for systemdrift, der er vedtaget på grundlag af artikel 18 i forordning (EF) nr. 714/2009, til godkendelse hos de respektive regulerende myndigheder.

Forslaget skal omfatte følgende elementer:

- a) de deltagende medlemsstater og TSO'er
- b) de organisatoriske, finansielle og driftsmæssige ordninger, der er nødvendige for at sikre en effektiv, sikker og pålidelig drift af det sammenkoblede transmissionssystem

- c) en gennemførelsesplan for iværksættelse af de regionale sikkerhedskoordinatorer
  - d) de regionale sikkerhedskoordinatorers vedtægter og forretningsorden
  - e) en beskrivelse af samarbejdsprocesser i overensstemmelse med artikel 35
  - f) en beskrivelse af ordningerne vedrørende regionale sikkerhedskoordinatorers ansvar, jf. artikel 44.
2. Regionale sikkerhedskoordinatorer etableres i det systemdriftsområde, hvor de skal udføre deres opgaver, og skal gives en retlig form som omhandlet i bilag II til Europa-Parlamentets og Rådets direktiv (EU) 2017/1132¹⁵.
3. Transmissionssystemoperatørerne er ansvarlige for styringen af elektricitetsstrømmene og skal sikre et sikkert, pålideligt og effektivt elsystem i overensstemmelse med artikel 40 i [omarbejdning af direktiv 2009/72/EF som foreslået af COM (2016) 864/2] og med national lovgivning. Regionale sikkerhedskoordinatorer supplerer transmissionssystemoperatørernes rolle ved at udføre opgaver af regional betydning, som de har fået tildelt i overensstemmelse med artikel 34.
- 4a. Regionale sikkerhedskoordinatorer begynder at udføre deres nye opgaver, jf. artikel 34, stk. 1, senest den 1. januar 2025. Alle medlemsstater i samme systemdriftsområde kan i fællesskab beslutte, at den respektive regionale sikkerhedskoordinator indleder arbejdet tidligere [+].

---

¹⁵ Europa-Parlamentets og Rådets direktiv (EU) 2017/1132 af 14. juni 2017 om visse aspekter af selskabsretten (EUT L 169 af 30.6.2017, s. 46).

Artikel 33

Regionale sikkerhedskoordinatorers [ ] geografiske udstrækning

- 0a.** I denne forordning betegnes de geografiske områder, der dækkes af hver af de transmissionssystemoperatører, som har de samme regionale sikkerhedskoordinatorer, der er oprettet i henhold til [ ] retningslinjerne for systemdrift vedtaget på grundlag af artikel 18 i forordning (EF) nr. 714/2009, som systemdriftsområder.
- 0b.** Regionale sikkerhedskoordinatorer kan omfatte større eller mindre geografiske områder end de eksisterende i henhold til [ ] retningslinjerne for systemdrift vedtaget på grundlag af artikel 18 i forordning (EF) nr. 714/2009. I så fald forelægger de respektive transmissionssystemoperatører agenturet et forslag om det systemdriftsområde, der dækkes af den regionale sikkerhedskordinator.
1. Senest den [OP: seks måneder efter denne forordnings ikrafttræden] forelægger ENTSO for elektricitet agenturet et forslag, som fastsætter, hvilke transmissionssystemoperatører, budområder, budområdegrænser, kapacitetsberegningssystemer og regioner for koordinering af afbrydelser, der er dækket af hvert enkelt systemdriftsområde.
- 1a.** Hvis en medlemsstat er en del af flere forskellige synkrone områder, kan transmissionssystemoperatøren koordineres af to regionale sikkerhedskoordinatorer. For budområdegrænser, der grænser op til systemdriftsregioner, fastsætter forslaget i stk. 1, hvordan koordineringen mellem regionale sikkerhedskoordinatorer med hensyn til disse grænser skal foregå.
- 1b.** Hver enkelt regionale sikkerhedskordinator udfører de opgaver, der er anført i artikel 34, stk. 1, for de transmissionssystemoperatører i den systemdriftsregion, hvor den er etableret. [ ]

[ ]

2. Inden tre måneder efter modtagelsen af det i stk. 1 nævnte forslag skal agenturet enten godkende forslaget om afgrænsning af systemdriftsområder eller foreslå ændringer. I sidstnævnte tilfælde skal agenturet høre ENTSO for elektricitet, inden ændringerne vedtages. Det vedtagne forslag skal offentliggøres på agenturets websted.

Artikel 34

Regionale sikkerhedskoordinatorers [ ] funktioner

1. Hver enkelt [ ] regionale **sikkerhedskordinator** udfører [ ] følgende [ ] **opgaver [ ] af regional relevans for transmissionssystemoperatører** i det systemdriftsområde, [ ] der er beskrevet nærmere i bilag I:
- a) koordineret kapacitetsberegning i overensstemmelse med de metoder, der er udviklet i henhold til [ ] retningslinjerne for kapacitetstildeling og håndtering af kapacitetsbegrænsninger vedtaget på grundlag af artikel 18 i forordning (EF) nr. 714/2009
  - b) koordineret sikkerhedsanalyse i overensstemmelse med de metoder, der er udviklet i henhold til [ ] retningslinjerne for systemdrift vedtaget på grundlag af artikel 18 i forordning (EF) nr. 714/2009
  - c) indførelse af fælles [ ] netmodeller i overensstemmelse med de metoder og procedurer udviklet i henhold til [ ] retningslinjerne for systemdrift vedtaget på grundlag af artikel 18 i forordning (EF) nr. 714/2009
  - d) støtte overensstemmelsesvurdering af transmissionssystemoperatørernes forsvarsplaner og genoprettelsesplaner i overensstemmelse med proceduren i [ ] netreglen for nødsituationer og systemgenoprettelse vedtaget på grundlag af artikel 6 i forordning (EF) nr. 714/2009

da) **prognoser for tilstrækkelighed i det regionale system for week-ahead til [ ] day-ahead og vurderinger af risikoreducerende foranstaltninger i overensstemmelse med procedurerne i [ ] retningslinjerne for systemdrift vedtaget på grundlag af artikel 18 i forordning (EF) nr. 714/2009**

db) **regional koordinering af planlægning af afbrydelser i overensstemmelse med procedurerne i [ ] retningslinjerne for systemdrift vedtaget på grundlag af artikel 18 i forordning (EF) nr. 714/2009**

[ ]

dd) **uddannelse og certificering af personale, der arbejder for regionale sikkerhedskoordinatorer[+]**

[ ]

e) **støtte koordineringen og optimeringen af regional genoprettelse, som transmissionssystemoperatørerne har anmodet om**

f) analyse og rapportering efter aktiviteten henholdsvis driftsforstyrrelsen

[ ]

[ ]

[ ]

[ ]

[]

[]

m) opstilling af regionale krisescenarier, hvis og i det omfang der anmodes herom, i henhold til artikel 6, stk. 1, i [forordning om risikoberedskab som foreslået i COM(2016) 862]

n) forberedelse og udførelse af krisesimulering i samarbejde med de kompetente myndigheder i medfør af artikel 12, stk. 3, i [forordning om risikoberedskab som foreslået i COM(2016) 862]

[]

p) opgaver i relation til kortlægning af sæsonbetingede prognoser for tilstrækkelighed, hvis og i det omfang der er anmodet herom i henhold til artikel 9, stk. [ ] 3, i [forordning om risikoberedskab som foreslået i COM(2016) 862]

[]

q) beregning af **værdien af den** maksimale indgangskapacitet, som står til rådighed for udenlandsk kapitalers deltagelse i kapacitetsmekanismer, **med henblik på udstedelse af en henstilling i henhold til artikel 21, stk. 6 [ ]**.

2. [ ]

På fælles forslag af regulerende myndigheder kan medlemsstaterne i systemdriftsområdet efter høring af transmissionssystemoperatørerne og de regionale sikkerhedskoordinatorer i fællesskab beslutte at tilføje flere rådgivningskoordineringsopgaver, som de regionale sikkerhedskoordinatorer vil udstede de i artikel 38 nævnte henstillinger ud fra. I så fald udfører de regionale sikkerhedskoordinatorer disse opgaver på grundlag af de metoder, som transmissionssystemoperatørerne har udarbejdet, og de relevante regulerende myndigheder har godkendt.

3. Transmissionssystemoperatørerne giver deres [ ] regionale sikkerhedskoordinatorer de oplysninger, som er nødvendige for, at sikkerhedskoordinatorerne kan udføre deres [ ] opgaver.

4. De [ ] regionale sikkerhedskoordinatorer giver transmissionssystemoperatørerne i systemdriftsområdet alle oplysninger, som er nødvendige for at gennemføre de [ ] koordinerede [ ] foranstaltninger og [ ] henstillinger, der foreslås af de [ ] regionale sikkerhedskoordinatorer.

Artikel 35

Samarbejde i [ ] og mellem regionale sikkerhedskoordinatorer

1. Den daglige [ ] koordinering i og mellem de regionale sikkerhedskoordinatorer forvaltes via samarbejdsbaserede [ ] processer [ ], der bygger på:
  - a) arbejdsgange med henblik på at tage fat på de planlægnings- og driftsrelaterede aspekter, [ ] som er relevante for de opgaver, der er nævnt i artikel 34, stk. 1

- b) en procedure for **deling af analyse med og** høring af transmissionssystemoperatørerne i systemdriftsområdet **og andre regionale sikkerhedskoordinatorer om den regionale sikkerhedskoordinators forslag** i forbindelse med udøvelsen af de operationelle pligter og opgaver i overensstemmelse med artikel 37
- c) en procedure for vedtagelse af [ ] **koordinerede foranstaltninger** og henstillinger i overensstemmelse med artikel 38
- d) en procedure for revision af [ ] **koordinerede foranstaltninger** og henstillinger, **der er [ ] udstedt af regionale sikkerhedskoordinatorer** i overensstemmelse med artikel 39.

Artikel 36

Arbejdsgange

1. De [ ] **regionale sikkerhedskoordinatorer** opstiller arbejdsgange, der tager fat på planlægnings- og driftsrelaterede aspekter af de [ ] **opgaver**, der skal udføres, bl.a. under hensyntagen til særlige karakteristika ved og kravene til disse [ ] **opgaver**, således som det specificeres i bilag I. **De regionale sikkerhedskoordinatorer udvikler også en proces for revision af disse arbejdsgange.**
2. De [ ] **regionale sikkerhedskoordinatorer** sikrer, at de pågældende arbejdsgange indeholder regler for underretning af de berørte parter.

Artikel 37

Høringsprocedure

1. De **regionale sikkerhedskoordinatorer** opstiller en procedure med henblik på som led i udøvelsen af deres daglige operationelle pligter og opgaver at tilrettelægge en hensigtsmæssig og regelmæssig høring af transmissionssystemoperatører i **systemdriftsområdet, andre regionale sikkerhedskoordinatorer** og relevante interessenter. Med henblik på at sikre, at de lovgivningsmæssige anliggender kan løses, skal de regulerende myndigheder inddrages, når dette er nødvendigt.
2. **Hvis det er nødvendigt, kan de regionale sikkerhedskoordinatorer høre medlemsstaterne i systemdriftsområdet og, hvor det er relevant, deres regionale fora om forhold af politisk relevans, der ikke vedrører de regionale sikkerhedskoordinatorers daglige aktiviteter og udførelsen af deres opgaver. De regionale sikkerhedskoordinatorer tager behørigt hensyn til de henstillinger, som medlemsstaterne og eventuelt deres regionale fora har fremsat.**

Artikel 38

Koordinerede foranstaltninger og henstillinger

1. **Transmissionssystemoperatørerne i et systemdriftsområde** opstiller en procedure for vedtagelse af **koordinerede foranstaltninger og henstillinger, som regionale sikkerhedskoordinatorer har foreslået i overensstemmelse med kriterierne i stk. 2 og 4.**

2. De regionale sikkerhedskoordinatorer fastsætter koordinerede foranstaltninger rettet til transmissionssystemoperatørerne angående de opgaver, der er omhandlet i artikel 34, stk. 1, litra a) og b) . Transmissionssystemoperatørerne **kan beslutte ikke at gennemføre de koordinerede foranstaltninger , som de regionale sikkerhedskoordinatorer har udstedt, hvis gennemførelsen af de koordinerede foranstaltninger medfører en tilsidesættelse af de driftsmæssige sikkerhedsgrænser, som hver enkelt transmissionssystemoperatør har fastsat i overensstemmelse med retningslinjerne for systemdrift vedtaget på grundlag af artikel 18 i forordning (EF) nr. 714/2009 .**
- 2a. Hvis en transmissionssystemoperatør efter en revision udløst i henhold til artikel 39 beslutter ikke at gennemføre en koordineret foranstaltning af de årsager, der er anført i stk. 2, skal denne på en gennemsigtig måde meddele de detaljerede årsager hertil til den regionale sikkerhedskoordinator og transmissionssystemoperatørerne i systemdriftsområdet uden unødigt forsinkelse . I så fald vurderer den regionale sikkerhedskoordinator virkningerne for de øvrige transmissionssystemoperatører i systemdriftsområdet og foreslår eventuelt andre koordinerede foranstaltninger i henhold til en procedure i stk. 2.
3. De regionale sikkerhedskoordinatorer vedtager henstillinger rettet til transmissionssystemoperatørerne angående de opgaver, der er omhandlet i artikel 34, stk. 1, bortset fra opgaver omfattet af nærværende artikels stk. 2.
4. På forslag af en regulerende myndighed kan medlemsstaterne i systemdriftsområdet efter høring af transmissionssystemoperatørerne og de regionale sikkerhedskoordinatorer i fællesskab beslutte at **tildele beføjelsen til at træffe koordinerede foranstaltninger eller bindende beslutningskompetence til de regionale sikkerhedskoordinatorer** for en eller flere af de opgaver, der er omhandlet i artikel 34, stk. 1 .

Artikel 39

Revision af koordinerede foranstaltninger og henstillinger

1. **De regionale sikkerhedskoordinatorer** opstiller en procedure for revision af **koordinerede foranstaltninger** og henstillinger **vedrørende opgaver beskrevet i artikel 34.**
2. Proceduren udløses efter anmodning fra en eller flere af transmissionssystemoperatørerne i systemdriftsområdet. Efter en revision af **den koordinerede foranstaltning** eller henstillingen skal **de regionale sikkerhedskoordinatorer** [+] **bekræfte eller ændre foranstaltningen.**
3. Er den reviderede foranstaltning en **koordineret foranstaltning** i overensstemmelse med artikel 38, stk. 2, medfører anmodningen om revision ikke suspendering af **den koordinerede foranstaltning** bortset fra tilfælde , **hvor gennemførelsen af den koordinerede foranstaltning medfører en tilsidesættelse af de driftsmæssige sikkerhedsgrænser, der er fastsat af den enkelte transmissionssystemoperatører i medfør af retningslinjerne for systemdrift som vedtaget på grundlag af artikel 18 i forordning (EF) nr. 714/2009.**
4. Beslutter en transmissionssystemoperatør **efter revisionen af henstillingen** i henhold til artikel 38, stk. 3, **at fravige henstillingen, forelægger transmissionssystemoperatøren de regionale sikkerhedskoordinatorer** og systemdriftsområdets øvrige transmissionssystemoperatører en **begrundelse.**

Artikel 40

Regionale sikkerhedskoordinatorers [ ] bestyrelse

1. De [ ] **regionale sikkerhedskoordinatorer** nedsætter hver især en bestyrelse med henblik på at vedtage foranstaltninger vedrørende deres styring og overvåge deres præstationer.
2. Bestyrelsen sammensættes af medlemmer, som repræsenterer transmissionssystemoperatørerne [ ].
3. Bestyrelsen har ansvaret for:
  - a) udarbejdelse og godkendelse af [ ] **de regionale sikkerhedskoordinatorers** vedtægter og forretningsorden
  - b) vedtagelse og gennemførelse af organisationsstrukturen
  - c) opstilling og godkendelse af det årlige budget
  - d) udarbejdelse og godkendelse af de samarbejdsbaserede [ ] processer i overensstemmelse med artikel 35.
4. Bestyrelsens beføjelser omfatter ikke beføjelser vedrørende [ ] **de regionale sikkerhedskoordinatorers** daglige aktiviteter og udførelsen af dens **opgaver** [ ].

Artikel 41

Organisationsstruktur

1. **Transmissionssystemoperatører træffer de nødvendige foranstaltninger**, så de regionale sikkerhedskoordinatorer [ ] kan forvalte deres organisation efter en struktur, som understøtter sikkerheden af deres **opgaver** [ ].
Med organisationsstrukturen fastlægges:
  - a) ledelsens myndighed, pligter og ansvarsområder
  - b) forbindelserne og rapporteringslinjerne mellem organisationens forskellige dele og processer.
2. [ ] **De regionale sikkerhedskoordinatorer** kan oprette regionale kontorer til at tage sig af **særlige** [ ] **subregionale** forhold eller regionale reservesikkerhedskoordinatorer for at sikre en effektiv og pålidelig udøvelse af deres [ ] **opgaver**.

Artikel 42

Udstyr og personale

[ ] **De regionale sikkerhedskoordinatorer** skal være udstyret med alle de personalemæssige, tekniske, fysiske og finansielle ressourcer, der er nødvendige, for at de kan opfylde deres forpligtelser i henhold til denne forordning og udføre deres [ ] **opgaver**.

Artikel 43

Overvågning og rapportering

1. **De regionale sikkerhedskoordinatorer** indfører en fremgangsmåde for løbende overvågning af som minimum:
  - a) deres operationelle udførelse
  - b) de **koordinerede foranstaltninger** og udstedte henstillinger, **gennemførelsesgraden af de koordinerede foranstaltninger og henstillinger fra transmissionssystemoperatørerne** og det opnåede resultat
  - c) effektiviteten og produktiviteten af hver af de **opgaver**, som de er ansvarlige for.
2. **De regionale sikkerhedskoordinatorer** forelægger mindst en gang om året agenturet, systemdriftsområdets regulerende myndigheder **og transmissionssystemoperatørerne** de data, der er resultatet af deres løbende overvågning.
3. **De regionale sikkerhedskoordinatorer** angiver deres omkostninger på en gennemsigtig måde og indberetter dem til agenturet og systemdriftsområdets regulerende myndigheder.
4. **De regionale sikkerhedskoordinatorer** forelægger en årsrapport om deres resultater til ENTSO for elektricitet, agenturet, systemdriftsområdets regulerende myndigheder og den elektricitetskoordinationsgruppe, der er nedsat i medfør af artikel 1 i Kommissionens afgørelse 2012/C 353/02¹⁶.

---

¹⁶ Kommissionens afgørelse af 15. november 2012 om oprettelse af elektricitetskoordinationsgruppen (EUT C 353 af 17.11.2012, s. 2).

5. **De regionale sikkerhedskoordinatorer** indberetter mangler, der er konstateret i overvågningsprocessen, jf. stk. 1, til ENTSO for elektricitet, **regionens** regulerende myndigheder, agenturet og medlemsstaternes kompetente myndigheder med ansvar for forebyggelse og håndtering af krisesituationer. **Efter denne rapport kan de regulerende myndigheder i regionen foreslå de regionale sikkerhedskoordinatorer foranstaltninger til afhjælpning af manglerne.**

Artikel 44

Erstatningsansvar

I forslaget om oprettelse af regionale sikkerhedskoordinatorer i overensstemmelse med artikel 32 træffer **transmissionssystemoperatørerne i systemdriftsområdet** de nødvendige foranstaltninger til dækning af erstatningsansvar i relation til udøvelsen af deres opgaver. Den metode, som anvendes til at sikre dækningen, skal tage hensyn til **de regionale sikkerhedskoordinatorers** retlige status og det disponible niveau for markedsbaseret forsikringsdækning.

Artikel 45

Tiårig netudviklingsplan

1. EU-netudviklingsplanen, der er omhandlet i artikel 27, stk. 1, litra b), omfatter modellering af det integrerede net, udvikling af scenarier og en vurdering af systemets elasticitet.

EU-netudviklingsplanen skal navnlig:

- a) bygge på nationale investeringsplaner, der tager hensyn til regionale investeringsplaner, jf. artikel 12, stk. 1, og, hvor det er relevant, EU-aspekter ved planlægningen af nettet som anført i Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 347/2013¹⁷, den skal gennemgå en cost-benefit-analyse, hvor der anvendes den metode, som er fastsat i artikel 11 i nævnte forordning
- b) med hensyn til grænseoverskridende samkøringslinjer også bygge på de rimelige behov, som forskellige systembrugere kan have, og integrere langfristede forpligtelser fra investorer som omhandlet i artikel 44 og 51 i [omarbejdning af direktiv 2009/72/EF som foreslået ved COM(2016) 864/2] og
- c) redegøre for investeringsmangler, navnlig hvad den grænseoverskridende kapacitet angår.

Med henblik på litra c), kan en gennemgang af de hindringer for øget grænseoverskridende kapacitet, som foranlediges af forskelle i godkendelsesprocedurer eller -praksis, vedlægges som bilag til EU-netudviklingsplanen.

2. Agenturet afgiver udtalelse om de nationale tiårige netudviklingsplaner med henblik på at vurdere deres overensstemmelse med EU-netudviklingsplanen. Finder agenturet uoverensstemmelser mellem en national tiårig netudviklingsplan og EU-netudviklingsplanen, kommer det om nødvendigt med henstillinger vedrørende ændring af den nationale tiårige netudviklingsplan eller EU-netudviklingsplanen. Såfremt en sådan national tiårig netudviklingsplan er udarbejdet i overensstemmelse med artikel 51 i [omarbejdning af direktiv 2009/72/EF som foreslået ved COM(2016) 864/2], henstiller agenturet til den kompetente nationale regulerende myndighed, at denne ændrer den nationale tiårige netudviklingsplan i overensstemmelse med artikel 51, stk. 7, i nævnte direktiv og underretter Kommissionen herom.

---

¹⁷ Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 347/2013 af 17. april 2013 om retningslinjer for den transeuropæiske energiinfrastruktur (EUT L 115 af 25.4.2013, s. 39).

Artikel 46

Kompensation mellem transmissionssystemoperatørerne

1. Transmissionssystemoperatørerne skal have kompensation for omkostningerne ved at huse grænseoverskridende elektricitetsstrømme i deres net.
2. Den i stk. 1 omhandlede kompensation betales af de nationale transmissionssystemoperatører, hvis systemer de grænseoverskridende strømme kommer fra, og hvis systemer de er bestemt for.
3. Kompensationen betales regelmæssigt for et givet, allerede forløbet tidsrum. Efterfølgende reguleringer af allerede betalte kompensationsbeløb foretages, hvis det er nødvendigt for at afspejle de faktiske omkostninger.

Det første tidsrum, der skal betales kompensation for, fastsættes efter retningslinjerne i artikel 57.

4. Kommissionen vedtager delegerede retsakter i overensstemmelse med artikel 63 angående størrelsen af de kompensationsbeløb, der skal betales.
5. Omfanget af husede grænseoverskridende strømme og omfanget af grænseoverskridende strømme, der angives som kommende fra og/eller endende i de nationale transmissionssystemer, bestemmes på grundlag af de fysiske elektricitetsstrømme, der faktisk måles i løbet af et givet tidsrum.

6. Omkostningerne ved at huse grænseoverskridende strømme bestemmes på grundlag af de forventede langsigtede gennemsnitlige differensomkostninger under hensyntagen til tab, investering i ny infrastruktur og en passende andel af omkostningerne ved den eksisterende infrastruktur, for så vidt infrastrukturen anvendes til transmission af grænseoverskridende strømme, idet der især tages hensyn til behovet for at sikre forsyningssikkerhed. Når de påløbne omkostninger udregnes, anvendes anerkendte metoder til beregning af standardomkostninger. Der skal tages hensyn til de fordele, et net har ved at huse grænseoverskridende strøm, for at nedsætte den modtagne kompensation.
7. Udelukkende med henblik på kompensationsordningen mellem transmissionssystemoperatørerne betragtes, såfremt to eller flere medlemsstaters transmissionsnet helt eller delvis indgår i én enkel kontrolblok, kontrolblokken som helhed udelukkende som en del af transmissionsnettet i en af de pågældende medlemsstater for at undgå, at strømme inden for kontrolblokke betragtes som grænseoverskridende strømme, jf. artikel 2, stk. 2, litra b), og giver anledning til udbetaling af kompensation efter denne artikels stk. 1. De pågældende regulerende myndigheder i de pågældende medlemsstater kan træffe afgørelse om, i hvilken af de pågældende medlemsstater kontrolblokken som helhed skal betragtes som en del af transmissionsnettet.

Artikel 47

Oplysninger

1. Transmissionssystemoperatørerne indfører ordninger for samordning og informationsudveksling for at sikre netsikkerheden i forbindelse med håndtering af kapacitetsbegrænsninger.

2. Transmissionssystemoperatørernes sikkerheds-, drifts- og planlægningsstandarder offentliggøres. De offentliggjorte oplysninger skal omfatte et almindeligt system for beregning af den samlede overførselskapacitet og transmissionssikkerhedsmargenen på grundlag af nettets elektriske og fysiske kapacitet. Sådanne systemer skal godkendes af de regulerende myndigheder.
3. Transmissionssystemoperatørerne offentliggør overslag over den ledige overførselskapacitet for hver enkelt dag, herunder ledig overførselskapacitet, der allerede er reserveret. Disse overslag offentliggøres på bestemte tidspunkter forud for transportdatoen og skal under alle omstændigheder indeholde ugentlige og månedlige forudberegninger såvel som en kvantitativ beskrivelse af den ledige kapacitets forventede pålidelighed.
4. Transmissionssystemoperatørerne offentliggør relevante data om den samlede forventede og den faktiske efterspørgsel, om disponibiliteten og den faktiske anvendelse af produktionsanlæg og systembelastende anlæg, om disponibiliteten og anvendelsen af nettene og samkøringslinjerne og om balancestrøm og reservekapacitet. Med hensyn til disponibiliteten og den faktiske anvendelse af små produktionsanlæg og systembelastende enheder kan der anvendes samlede, skønsmæssigt anslåede data.
5. De berørte markedsdeltagere giver transmissionssystemoperatørerne de relevante data.
6. Produktionsvirksomheder, som ejer eller driver produktionsanlæg, hvoraf mindst ét produktionsanlæg har en installeret kapacitet på mindst 250 MW, eller som har en portefølje af produktionsanlæg, der omfatter mindst 400 MW, holder i fem år alle de timedata for hvert anlæg, der behøves til at kontrollere alle operationelle fordelingsbeslutninger og tilbudsadfærden på elektricitetsbørser, auktioner for samkøringskapacitet, reservemarkeder og OTC-markeder, til rådighed for den nationale regulerende myndighed, den nationale konkurrencemyndighed og Kommissionen. De data pr. anlæg og pr. time, der skal opbevares, omfatter bl.a. data om ledig produktionskapacitet og afsatte reserver, herunder fordelingen af de pågældende afsatte reserver pr. anlæg, på tidspunktet for tilbudsgivningen og produktionen.

7. Transmissionssystemoperatørene skal med jævne mellemrum udveksle et sæt tilstrækkeligt nøjagtige data om net og laststrømme, således at hver transmissionssystemoperatør får mulighed for at beregne laststrømmene i sit relevante område. Samme sæt data stilles til rådighed for de regulerende myndigheder og Kommissionen **og medlemsstaterne**, når der anmodes herom. De regulerende myndigheder, **medlemsstaterne** og Kommissionen behandler dataene fortroligt og sørger for, at enhver konsulent, der efter disses anmodning udfører et analytisk arbejde for dem på grundlag af disse data, ligeledes behandler disse data fortroligt.

Artikel 48

Certificering af transmissionssystemoperatører

1. Har Kommissionen modtaget en underretning om certificering af en transmissionssystemoperatør i henhold til artikel 52, stk. 6, i [omarbejdning af direktiv 2009/72/EF som foreslået ved COM(2016) 864/2], behandler den underretningen straks ved modtagelsen. Senest to måneder efter den dag, hvor en sådan underretning modtages, afgiver Kommissionen udtalelse til den relevante nationale regulerende myndighed om underretningens overensstemmelse med artikel 52, stk. 2, eller artikel 53 og artikel 43 i [omarbejdning af direktiv 2009/72/EF som foreslået ved COM(2016) 864/2].

I forbindelse med udarbejdelsen af den i første afsnit nævnte udtalelse kan Kommissionen anmode agenturet om en udtalelse om den nationale regulerende myndigheds afgørelse. I så fald forlænges den i første afsnit nævnte periode på to måneder med to måneder.

Hvis der ikke inden for den i første og andet afsnit nævnte periode foreligger en udtalelse fra Kommissionen, anses Kommissionen for ikke at rejse indvendinger mod den regulerende myndigheds afgørelse.

2. Senest to måneder efter at have modtaget en udtalelse fra Kommissionen vedtager den nationale regulerende myndighed sin endelige afgørelse om certificering af transmissionssystemoperatøren, idet den tager størst muligt hensyn til denne udtalelse. Den regulerende myndigheds afgørelse og Kommissionens udtalelse offentliggøres sammen.
3. De regulerende myndigheder og/eller Kommissionen kan fra transmissionssystemoperatører og/eller virksomheder, der udfører produktions- eller forsyningsopgaver, når som helst under proceduren udbede sig enhver oplysning, der er relevant for varetagelsen af deres opgaver i medfør af denne artikel.
4. De regulerende myndigheder og Kommissionen behandler forretningsmæssigt følsomme oplysninger fortroligt.
5. Hvis Kommissionen har modtaget en underretning om certificering af en transmissionssystemoperatør i henhold til artikel 43, stk. 9, i [omarbejdning af direktiv 2009/72/EF som foreslået ved COM(2016) 864/2] , træffer den en afgørelse vedrørende certificering. Den regulerende myndighed efterkommer Kommissionens afgørelse.

Kapitel VI

Drift af distributionssystemer

Artikel 49

[ ] Samarbejde mellem distributionssystemoperatører

1. Distributionssystemoperatører [ ] samarbejder på EU-plan [ ] for at fremme gennemførelsen af et velfungerende indre marked for elektricitet og fremmer en optimal forvaltning og en koordineret drift af distributions- og transmissionssystemer. [ ]
  - 1a. **Distributionssystemoperatører er berettiget til at forene sig gennem oprettelse af en europæisk enhed for distributionssystemoperatører (EU DSO-enheden) og tilslutte sig den. EU DSO-enheden oprettes senest den 31. december 2022 og udfører de opgaver og følger de procedurer, der er fastsat i denne forordning i overensstemmelse med artikel [51]. Som en ekspertenhed, der arbejder for den fælles europæiske interesse, må den ikke repræsentere særlige interesser eller forsøge at påvirke beslutningsprocessen for at forsvare bestemte interesser.**
  - 1b. **Medlemmerne af EU DSO-enheden er underlagt registrering og betaler et rimeligt og forholdsmæssigt medlemskontingent.**

Artikel 50

Oprettelse af EU DSO-enheden [ ]

0. **EU DSO-enheden består som minimum af en generalforsamling, en bestyrelse, en strategisk rådgivningsgruppe, ekspertgrupper og en generalsekretær.**
1. **Senest** den [OP: 12 måneder efter ikrafttrædelsen] forelægger distributionssystemoperatørerne [ ] Kommissionen og agenturet et udkast til vedtægter i **overensstemmelse med [artikel 50a], herunder en adfærdskodeks**, en liste over registrerede medlemmer og et udkast til forretningsorden, herunder proceduren for høring af ENTSO for elektricitet og andre interessenter [ ] samt finansieringsbestemmelser for den EU DSO-enhed, der skal oprettes.

[ ]
[ ]
2. Senest to måneder efter modtagelsen forelægger agenturet efter formelt at have hørt de organisationer, der repræsenterer alle interessenter, navnlig distributionssystembrugere, Kommissionen en udtalelse om vedtægtsudkastet, medlemslisten og forretningsordensudkastet.
3. Kommissionen afgiver udtalelse om vedtægtsudkastet, medlemslisten og forretningsordensudkastet under hensyntagen til agenturets udtalelse i henhold til stk. 2 senest tre måneder efter modtagelsen af agenturets udtalelse.
4. Senest tre måneder efter dagen for modtagelsen af Kommissionens favorable udtalelse opretter distributionssystemoperatørerne EU DSO-enheden og vedtager og offentliggør dets vedtægter og forretningsorden.

5. De dokumenter, der er omhandlet i stk. 1, skal forelægges Kommissionen og agenturet i tilfælde af, at de ændres, eller der afgives en begrundet anmodning herom. Agenturet og Kommissionen afgiver udtalelse i tråd med den proces, der er omhandlet i stk. 2-4.
6. Omkostningerne ved aktiviteterne i EU DSO-enheden skal afholdes af distributionssystemoperatører, som er registrerede medlemmer, og de skal tages i betragtning ved tarifberegningen. De regulerende myndigheder godkender kun disse omkostninger, hvis de er rimelige og forholdsmæssige.

Artikel 50a

Vigtigste regler og procedurer for EU DSO-enheden for elektricitet

1. **Vedtægterne for EU DSO-enheden, der vedtages i overensstemmelse med artikel 50, skal overholde følgende principper:**
  - a) **deltagelse i EU DSO-enhedens arbejde begrænses til registrerede medlemmer med mulighed for delegation inden for medlemskabet**
  - b) **strategiske beslutninger vedrørende EU DSO-enhedens aktiviteter og politiske retningslinjer for bestyrelsen vedtages af generalforsamlingen**
  - c) **generalforsamlingens beslutninger vedtages efter følgende regler:**
    - **når 65 % af de stemmer, der er tildelt medlemmerne af generalforsamlingen, nås**
    - **hvor hvert medlem råder over et antal stemmer, der står i forhold til antallet af kunder, og**
    - **det endelige resultat støttes af mindst 55 % af generalforsamlingens medlemmer**

- d) **generalforsamlingens beslutninger blokeres i overensstemmelse med følgende regler:**
- **når 35 % af de stemmer, der er tildelt medlemmerne af generalforsamlingen, nås**
  - **hvis hvert medlem råder over et antal stemmer, der står i forhold til antallet af kunder, og**
  - **det endelige resultat støttes af mindst 25 % af generalforsamlingens medlemmer**
- e) **bestyrelsen vælges af generalforsamlingen med et mandat på højst fire år**
- f) **bestyrelsen udpeger formanden og de tre næstformænd blandt sine medlemmer**
- g) **samarbejde mellem distributions- og transmissionssystemoperatører ledes af bestyrelsen i henhold til artikel 52 og 53**
- h) **bestyrelsens afgørelser vedtages med simpelt flertal på 15 stemmer**
- i) **på grundlag af forslag fra bestyrelsen udpeges generalsekretæren af generalforsamlingen blandt dets medlemmer med et mandat på fire år, der kan forlænges én gang**
- j) **på grundlag af forslag fra bestyrelsen udpeger generalforsamlingen ekspertgrupper, hvor hver gruppe ikke må overstige 30 medlemmer med mulighed for, at en tredjedel kommer fra uden for medlemskabet. Desuden nedsættes en "ét land"-ekspertgruppe, som består af præcis én DSO-repræsentant fra hver medlemsstat.**

- 2. Procedurer vedtaget af EU DSO-enheden sikrer en retfærdig og forholdsmæssig behandling af dens medlemmer og afspejler den mangfoldige geografiske og økonomiske struktur blandt dens medlemmer. Procedurerne skal navnlig fastsætte, at:**
- a) bestyrelsen består af bestyrelsesformanden og 27 repræsentanter for medlemmer, hvoraf:**
- [ ] ni er repræsentanter for medlemmer med mere end 1 mio. netbrugere
  - [ ] ni er repræsentanter for medlemmer med mere end 100 000 og mindre end 1 mio. netbrugere og
  - [ ] ni er repræsentanter for medlemmer med mindre end 100 000 netbrugere
- ab) repræsentanter for eksisterende DSO-sammenslutninger kan deltage i bestyrelsens møder som observatører**
- b) bestyrelsen må ikke bestå af mere end tre repræsentanter for medlemmer med hjemsted i den samme medlemsstat eller den samme koncern**
- c) hver næstformand for bestyrelsen udpeges blandt repræsentanter for medlemmerne i hver kategori, der er beskrevet i litra a) ovenfor**
- e) repræsentanter for medlemmer med hjemsted i én medlemsstat eller den samme koncern må ikke udgøre flertallet af ekspertgruppens deltagere**
- f) bestyrelsen nedsætter en strategisk rådgivningsgruppe, som afgiver udtalelse til bestyrelsen og ekspertgrupperne og består af repræsentanter for europæiske DSO-sammenslutninger og repræsentanter for de medlemsstater, der ikke er repræsenteret i bestyrelsen.**

Artikel 51

EU DSO-enhedens opgaver

1. EU DSO-enheden har følgende opgaver:

(rækkefølgen af punkterne er ændret)

- a) *(tidligere f)* deltagelse i udarbejdelsen af netregler af relevans for drift og planlægning af **distributionsnet og den koordinerede drift af transmissions- og distributionsnettene** i henhold til artikel 55.
- b) *(tidligere a)* [ ] **fremme af drift og planlægning af [ ] distributionsnet i samarbejde med drift og planlægning af transmissionsnet**
- c) *(tidligere b)* **fremme af** integrationen af vedvarende energikilder og distribueret produktion og andre ressourcer i distributionsnettet såsom energilagring
- d) *(tidligere c)* [ ] **fremme af [ ] prisfleksibelt elforbrug og efterspørgselsfleksibilitet og markedsadgangen for brugerne af distributionsnet**
- e) *(tidligere d)* **bidrag til** digitaliseringen af distributionssystemer [ ], herunder ibrugtagning af intelligente net og intelligente målesystemer
- f) *(tidligere e)* **fremme udviklingen af** databehandling, cybersikkerhed og databeskyttelse i **samarbejde med relevante myndigheder og regulerede enheder.**

2. Derudover skal EU DSO-enheden:
- a) arbejde sammen med ENTSO for elektricitet [ ] om at overvåge gennemførelsen af netregler og retningslinjer af relevans for drift og planlægning af distributionsnet og den koordinerede drift af transmissions- og distributionsnettene, som vedtages i henhold til denne forordning
  - b) arbejde sammen med ENTSO for elektricitet [ ] og vedtage bedste praksis om koordineret drift og planlægning af transmissions- og distributionssystemer, bl.a. spørgsmål om dataudveksling mellem operatører og koordinering af distribuerede energiresourcer
- [ ]
- d) vedtage et årligt arbejdsprogram og en årsrapport
  - e) udøve sit virke i fuld overensstemmelse med konkurrencereglerne **og sikre neutralitet.**

Artikel 52

Høringer i forbindelse med processen til opstilling af netregler

1. Ved udarbejdelsen af eventuelle netregler i medfør af artikel 55 foretager EU DSO-enheden omfattende høringer af alle de relevante interessenter, navnlig de organisationer, der repræsenterer alle interessenter, på et tidligt stadium og på en åben og gennemsigtig måde, i overensstemmelse med forretningsordenen, jf. artikel 50. Høringen inddrager også de [ ] regulerende myndigheder og andre nationale myndigheder, alle forsynings- og produktionsvirksomheder, systembrugere, herunder kunder, [ ] tekniske organer og interessentforeninger. Den tager sigte på at fastlægge synspunkter hos og forslag fra alle relevante parter i beslutningsprocessen.

2. Alle dokumenter og mødereferater, der vedrører høringerne i stk. 1, offentliggøres.
3. EU DSO-enheden skal tage hensyn til alle synspunkter, der fremkommer i løbet af høringerne. Inden EU DSO-enheden vedtager forslag til de netregler, der er omhandlet i artikel 55, skal den redegøre for, hvorledes der er blevet taget hensyn til de kommentarer, den har modtaget i løbet af høringen. Har det ikke taget hensyn til sådanne kommentarer, skal det begrundes.

Artikel 53

Samarbejde mellem distributionssystemoperatører og transmissionssystemoperatører

1. Distributionssystemoperatørerne **og transmissionssystemoperatørerne** samarbejder **med hinanden** [ ] om planlægning og drift af deres net. Transmissions- og distributionssystemoperatørerne skal navnlig udveksle alle nødvendige oplysninger og data vedrørende produktionsanlægs ydeevne og prisfleksibelt elforbrug, den daglige drift af deres net og den langsigtede planlægning af investeringer i nettene med henblik på at sikre en omkostningseffektiv, sikker og pålidelig udvikling og drift af deres net.
2. Transmissionssystemoperatørerne og distributionssystemoperatørerne samarbejder **med hinanden** med henblik på at sikre koordineret adgang til ressourcer, såsom distribueret produktion, energilagring eller prisfleksibelt elforbrug, til støtte for særlige behov i såvel distributionssystemet som transmissionssystemet.

Kapitel VII

Netregler og retningslinjer

Artikel 54

Vedtagelse af netregler og retningslinjer

1. Kommissionen kan med forbehold af beføjelserne i artikel 55 og 57 vedtage [ ] **gennemførelsesretsakter**. Sådanne [ ] **gennemførelsesretsakter** kan enten vedtages som netregler på grundlag af forslag, der udarbejdes af ENTSO for elektricitet, eller, når dette beslutes i prioritetslisten i medfør af artikel 55, stk. 2, af EU DSO-enheden, **når det er relevant i gensidigt samarbejde med ENTSO for elektricitet**, og agenturet i medfør af proceduren i artikel 55 eller som retningslinjer i medfør af proceduren i artikel 57.

2. Netreglerne og retningslinjerne:
[ ]
  - a) skal sikre, at det minimum af harmonisering, som er nødvendigt for at nå denne forordnings mål, tilvejebringes

  - a) skal om nødvendigt tage hensyn til særlige regionale forhold

- b) må ikke gå videre, end hvad der er nødvendigt af hensyn til formålet, og
- c) må ikke berøre medlemsstaternes ret til at udarbejde nationale netregler for spørgsmål, der ikke berører handel på tværs af [ ] **budområder**.

Artikel 55

Etablering af netregler

1. Kommissionen tillægges beføjelse til at vedtage [ ] **gennemførelsesretsakter** i overensstemmelse med artikel [ ] **62, stk. 2, for at sikre ensartede betingelser for gennemførelsen af denne forordning ved at [ ] etablere [ ] netregler på følgende områder:**
  - a) regler om netsikkerhed og pålidelighed, herunder regler for den tekniske transmissionsreservekapacitet af hensyn til den operative netsikkerhed, **herunder systemtilstande, afhjælpende foranstaltninger og driftsmæssige sikkerhedsgrænser, spændingsregulering og forvaltning af reaktiv effekt, forvaltning af kortslutningsstrøm, forvaltning af elektricitetsstrømme, analyse og håndtering af udfald, beskyttelsesudstyr og -ordninger, dataudveksling, overholdelse, uddannelse, operativ planlægning og sikkerhedsanalyse, regional koordinering af driftssikkerhed, koordinering af afbrydelser, planer for tilgængeligheden af relevante anlæg, tilstrækkelighedsanalyse, systembærende tjenester, planlægning og datamiljøer til operativ planlægning**
  - b) regler om nettilslutning, **herunder tilslutning af transmissionstilsluttede forbrugsanlæg, transmissionstilsluttede distributionsanlæg og distributionssystemer, tilslutning af enheder med fleksible behov, der anvendes til levering af prisfleksibelt elforbrug, krav til nettilslutning for produktionsanlæg, krav til tilslutning af transmissionssystemer med højspændingsjævnstrøm, krav til jævnstrømsforbundne elproducerende anlæg og fjernbeliggende højspændingsjævnstrømsvekselrettere og procedurer for nettilslutningstilladelser**

- c) regler for tredjepartsadgang
- d) regler om dataudveksling og afregning
- e) regler om interoperabilitet
- f) driftsprocedurer i beredskabssituationer, **herunder systemforsvarsplaner, genoprettelsesplaner, interaktion med markedet, informationsudveksling og kommunikation samt værktøjer og anlæg**
- g) regler om kapacitetstildeling og håndtering af kapacitetsbegrænsninger [ ], **herunder day-ahead-, day- og terminskapacitetsberegningmetoder og -processer, netmodeller, det fastsatte budområde, intern specialregulering og modkøb, handelsalgoritmer, fælles day-ahead- og intraday-kobling, sikker tildelt overførselskapacitet, fordeling af flaskehalsindtægter, risikoafdækning ved områdeoverskridende overførsel, nomineringsprocedurer og dækning af udgifterne til kapacitetstildeling og håndtering af kapacitetsbegrænsninger**
- h) regler om handel i forbindelse med teknisk og operativ levering af netadgangstjenester og systembalancering, **herunder funktioner og ansvarsområder, platforme for udveksling af balanceringsenergi, lukketider, krav til standardiserede og specifikke produkter, anskaffelse af balanceringsenergi, tildeling af overførselskapacitet på tværs af budområder til udveksling af balanceringsenergi og deling af reserver, afregning af balanceringsenergi, afregning af udveksling af energi mellem systemoperatører, afregning af ubalancer og afregning af balanceringskapacitet**
- i) regler om gennemsigtighed
- j) regler om balancering, herunder netrelaterede regler om reservestrøm, **herunder last-frekvensregulering, parametre for frekvenskvalitet og -mål, frekvenskontrolreserver, frekvensgenoprettelsesreserver, erstatningsreserver, udveksling og deling af reserver, grænseoverskridende processer for aktivering af reserver, processer til tidskontrol og gennemskelige oplysninger**

- k) regler om harmoniserede transmissions[ ]tarifstrukturer [**jf. artikel 16**] [ ], herunder regler om lokalitetsbestemte prissignaler og indbyrdes kompensation mellem transmissionssystemoperatører energieffektivitet i forbindelse med elnet
- m) regler for ikkediskriminerende, gennemsigtig levering af ikkefrekvensrelaterede systembærende tjenester, herunder spændingsregulering i statisk tilstand, inert, tilførsel af hurtig reaktiv strøm, **inerti med henblik på netstabilitet, kortslutningsstrøm, black-start-kapacitet og ødriftskapacitet**

[ ]

- o) **sektorspecifikke regler for cybersikkerhedsaspekter [ ] af de grænseoverskridende elektricitetsstrømme [ ] vedrørende fælles minimumskrav, planlægning, overvågning, rapportering og krisestyring**

[ ]

2. Kommissionen fastlægger efter høring af agenturet, ENTSO for elektricitet, **EU DSO-enheden** og de øvrige relevante interessenter en prioritetsliste hvert tredje år over de områder, der er anført i stk. 1, og som skal medtages i udviklingen af netregler. Er netreglens genstand direkte forbundet med distributionssystemets drift og **ikke primært [ ]** relevant for transmissionssystemet, kan Kommissionen pålægge EU DSO-enheden [ ] i **samarbejde med [ ]** ENTSO for elektricitet at indkalde et redaktionsudvalg og forelægge agenturet et forslag til netregel.

3. Kommissionen anmoder agenturet om inden for et rimeligt tidsrum på højst seks måneder at forelægge den ikkebindende overordnede retningslinjer ("overordnede retningslinjer") med klare og objektive principper for udviklingen af netregler vedrørende de områder, der er identificeret på prioritetslisten. Kommissionens anmodning kan omfatte betingelser, som der skal tages højde for i den overordnede retningslinje. Alle overordnede retningslinjer skal bidrage til markedsintegration, ikkediskrimination, reel konkurrence og et effektivt fungerende marked. Kommissionen kan på begrundet anmodning fra agenturet forlænge dette tidsrum.
4. Agenturet hører formelt ENTSO for elektricitet, EU DSO-enheden og andre relevante interessenter om de overordnede retningslinjer i en periode på mindst to måneder på en åben og gennemsigtig måde.
5. Agenturet skal forelægge Kommissionen ikkebindende overordnede retningslinjer, hvis der anmodes herom i henhold til stk. 3. Agenturet skal revidere og på ny forelægge Kommissionen ikkebindende overordnede retningslinjer, hvis der anmodes herom i henhold til stk. 6.
6. Hvis Kommissionen finder, at de overordnede retningslinjer ikke bidrager til markedsintegration, ikkediskrimination, reel konkurrence og et effektivt fungerende marked, kan den anmode agenturet om at revidere de overordnede retningslinjer inden for et rimeligt tidsrum og genforelægge dem for Kommissionen.
7. Hvis agenturet ikke forelægger eller genforelægger de overordnede retningslinjer inden for det tidsrum, som Kommissionen har fastsat i henhold til stk. 3 eller 6, udarbejder Kommissionen de pågældende overordnede retningslinjer.
8. Kommissionen anmoder ENTSO for elektricitet eller EU DSO-enheden [ ] i **samarbejde med ENTSO for elektricitet**, når dette beslutes i prioritetslisten i medfør af stk. 2, om at forelægge forslag til netregler, der er i tråd med de relevante overordnede retningslinjer, for agenturet inden for et rimeligt tidsrum på højst 12 måneder.

9. ENTSO for elektricitet eller EU DSO-enheden, når dette besluttet i prioritetslisten i medfør af stk. 2, skal indkalde et redaktionsudvalg, der skal yde støtte under processen til udvikling af netregler. Redaktionsudvalget skal bestå af repræsentanter for ENTSO for elektricitet, agenturet, EU DSO-enheden, **når dette er relevant**, udnævnte elektricitetsmarkedsoperatører, når dette er relevant, og et begrænset antal af de mest berørte interessenter. ENTSO for elektricitet eller EU DSO-enheden, når dette besluttet i prioritetslisten i medfør af stk. 2, udarbejder **i samarbejde med ENTSO for elektricitet** forslag til netregler på de i stk. 1 nævnte områder på anmodning af Kommissionen i overensstemmelse med stk. 8.
10. Agenturet skal revidere netreglerne og sikre, at netreglerne er i tråd med de relevante overordnede retningslinjer og bidrager til markedsintegration, ikkediskrimination, effektiv konkurrence og et effektivt fungerende marked og forelægge de reviderede netregler for Kommissionen inden for seks måneder efter modtagelsen af forslaget. I det forslag, der forelægges Kommissionen, skal agenturet tage hensyn til de fremsatte synspunkter fra alle parter, som har medvirket til udarbejdelsen af forslaget under ledelse af ENTSO for elektricitet eller EU DSO-enheden, og de relevante interessenter skal formelt høres om den udgave, som forelægges Kommissionen.
11. Hvis ENTSO for elektricitet eller EU DSO-enheden ikke har udviklet netregler inden for det tidsrum, Kommissionen har fastsat i henhold til stk. 8, kan Kommissionen anmode agenturet om at udarbejde et udkast til netregler på grundlag af de relevante overordnede retningslinjer. Agenturet kan indlede en yderligere høring i forbindelse med udarbejdelsen af et udkast til netregler i medfør af nærværende stykke. Agenturet forelægger et udkast til netregler, der er udarbejdet i henhold til dette stykke, for Kommissionen og kan henstille, at det vedtages.

12. Kommissionen kan, hvis ENTSO for elektricitet eller EU DSO-enheden ikke har udviklet netregler, eller agenturet ikke har udarbejdet et udkast til netregler som omhandlet i stk. 11 i denne artikel, på eget initiativ eller efter henstilling fra agenturet i henhold til stk. 10 i denne artikel vedtage et eller flere sæt netregler på de områder, der er nævnt i stk. 1.
13. Når Kommissionen foreslår at vedtage netregler på eget initiativ, hører den agenturet, ENTSO for elektricitet og alle relevante interessenter om udkastet til netregler i et tidsrum på mindst to måneder.
14. Denne artikel berører ikke Kommissionens ret til at vedtage og ændre retningslinjerne som fastlagt i artikel 57. Dette må ikke berøre ENTSO for elektricitets mulighed for at opstille ikkebindende vejledning på de i stk. 1 nævnte områder, når disse ikke vedrører områder, der er omfattet af en anmodning fra Kommissionen. Denne vejledning forelægges for agenturet med henblik på en udtalelse. ENTSO for elektricitet tager behørigt hensyn til denne udtalelse.

Artikel 56

Ændring af netregler

1. Kommissionen tillægges **indtil den 31. december 2025** beføjelse til at vedtage [ ] **gennemførelsesretsakter** i overensstemmelse med artikel [ ] **62, stk. 2**, angående ændring af netregler **på de i artikel 55, stk. 1, nævnte områder** og efter proceduren i artikel 55. [ ]

2. Udkast til ændringer af alle netregler, der er vedtaget i henhold til artikel 55, kan forelægges for agenturet af personer, som vil kunne have en interesse i disse netregler, herunder ENTSO for elektricitet, EU DSO-enheden, [ ] **regulerende myndigheder, distributionssystemoperatører og transmissionssystemoperatører**, systembrugere og forbrugere. Agenturet kan også foreslå ændringer på eget initiativ [ ].
3. Agenturet kan fremlægge begrundede forslag til ændringer for Kommissionen [ ] ledsaget af en redegørelse for sådanne forslags sammenhæng med målene for netreglerne i artikel 55, stk. 2. Finder agenturet et forslag om ændring antageligt, eller fremsætter det ændringer på eget initiativ, hører det alle interessenter i overensstemmelse med artikel 15 i [omarbejdning af forordning (EF) nr. 713/2009 som foreslået i COM(2016) 863/2].
4. Kommissionen tillægges **indtil den 31. december 2025** beføjelse til under hensyn til agenturets forslag at vedtage ændringer af alle netregler, der er vedtaget i henhold til artikel 55, som **gennemførelsesretsakter** [ ] efter [ ] artikel [ ] **62, stk. 2.**

[ ]

Artikel 57

Retningslinjer

1. Kommissionen kan **indtil den 31. december 2025** vedtage bindende retningslinjer på nedenstående områder. **Disse retningslinjer vedtages som gennemførelsesretsakter i overensstemmelse med undersøgelsesproceduren i artikel 62, stk. 2.**
2. Kommissionen kan **indtil den 31. december 2025** vedtage [ ] **gennemførelsesretsakter som** en retningslinje på de områder, hvor sådanne retsakter også kunne udarbejdes efter netregelproceduren i medfør af artikel 55, stk. 1.

3. Retningslinjer vedrørende ordningen for kompensation mellem transmissionssystemoperatørerne kan vedtages. De skal i overensstemmelse med principperne i artikel 46 og 16 fastsætte:
- a) nærmere bestemmelser om proceduren for bestemmelse af, hvilke transmissionssystemoperatører der skal betale kompensation for grænseoverskridende strømme, herunder fordeling mellem operatørerne i de nationale transmissionssystemer, hvorfra de grænseoverskridende strømme stammer, og de systemer, hvor disse strømme ender, jf. artikel 46, stk. 2
  - b) nærmere bestemmelser om den betalingsprocedure, der skal følges, herunder fastsættelse af det første tidsrum, der skal betales kompensation for, jf. artikel 46, stk. 3, andet afsnit
  - c) nærmere bestemmelser om metoderne til bestemmelse af de husede grænseoverskridende strømme, for hvilke der skal betales kompensation i henhold til artikel 46, såvel med hensyn til mængde som type af strømme og angivelse af omfanget af sådanne strømme, der kommer fra og/eller ender i de enkelte medlemsstaters transmissionssystemer, jf. artikel 46, stk. 5
  - d) nærmere bestemmelser om den metode, hvorefter omkostningerne og indtægterne ved at huse grænseoverskridende strømme skal bestemmes, jf. artikel 46, stk. 6
  - e) nærmere bestemmelser om behandling i forbindelse med den indbyrdes kompensationsordning mellem transmissionssystemoperatørerne af elektricitetsstrømme, der kommer fra eller ender i lande uden for Det Europæiske Økonomiske Samarbejdsområde (EØS), og
  - f) principperne for deltagelse af nationale systemer, der er sammenkoblet ved hjælp af jævnstrømsforbindelser, jf. artikel 46.

4. Retningslinjerne kan også fastlægge passende regler vedrørende afgifterne for producenter, energilagring og kunder (belastning) efter de nationale [ ] transmissionstarifordninger [ ], herunder hensyntagen til den indbyrdes kompensationsordning mellem transmissionssystemoperatørerne i de nationale netafgifter og udsendelse af passende og effektive lokaliseringfremmende signaler, i overensstemmelse med principperne i artikel 16.

Retningslinjerne kan indeholde bestemmelser om passende og effektive harmoniserede lokaliseringfremmende signaler på EU-plan.

En eventuel harmonisering i den forbindelse er ikke til hinder for, at medlemsstaterne kan anvende mekanismer for at sikre, at de afgifter for netadgang, der afkræves af kunderne (belastning), er sammenlignelige i hele deres område.

5. I retningslinjer, der medfører det minimum af harmonisering, som er nødvendigt for at nå denne forordnings mål, kan der endvidere fastsættes, hvor det er relevant:
- a) nærmere regler for handel med elektricitet b) nærmere bestemmelser vedrørende regler om investeringsincitamenter for samkøringskapacitet, herunder lokaliseringfremmende signaler.
6. Kommissionen kan vedtage retningslinjerne for gennemførelse af den operationelle koordination mellem transmissionssystemoperatører på EU-niveau. Disse retningslinjer skal være i overensstemmelse med og bygge på de netregler, der er omtalt i artikel 55 i denne forordning, og bygge på de vedtagne specifikationer, jf. artikel 27, stk. 1, litra g), i denne forordning. I forbindelse med vedtagelsen af disse retningslinjer tager Kommissionen hensyn til forskellige regionale og nationale driftsmæssige krav.

[Disse retningslinjer vedtages i overensstemmelse med undersøgelsesproceduren i artikel 62, stk. 2.]

7. Når Kommissionen vedtager eller ændrer retningslinjer, skal den høre agenturet, ENTSO for elektricitet, **EU DSO-enheden** og andre interessenter, når dette er relevant.

Artikel 58

Medlemsstaternes ret til at træffe mere detaljerede foranstaltninger

Denne forordning griber ikke ind i medlemsstaternes ret til at opretholde eller indføre foranstaltninger, der indeholder mere detaljerede bestemmelser end dem, der er fastsat i denne forordning, i de retningslinjer, der er omhandlet i artikel 57, eller i de netregler, som er omhandlet i artikel 55, forudsat at disse foranstaltninger ikke **modsig** [ ] EU-lovgivningen [ ].

Artikel 58a

Senest den 31. december 2023 vurderer Kommissionen de eksisterende gennemførelsesretsakter vedrørende netregler og retningslinjer for at vurdere, hvilke af deres elementer der med fordel kunne forankres i Unionens retsakter om det indre marked for elektricitet, og hvordan beføjelserne vedrørende netreglerne og retningslinjerne i henhold til artikel 55 og 57 vil kunne revideres. Kommissionen forelægger en detaljeret rapport om dens evaluering for Europa-Parlamentet og Rådet. Rapporten ledsages, hvor det er hensigtsmæssigt, af lovgivningsforslag, som følger op på Kommissionens vurdering.

Kapitel VIII

Afsluttende bestemmelser

Artikel 59

Nye samkøringslinjer

1. Nye jævnstrømsforbindelser kan på anmodning midlertidigt indrømmes en undtagelse fra bestemmelserne i artikel 17, stk. 2, i denne forordning og artikel 6, 43, artikel 59, stk. 6, og artikel 60, stk. 1, i [omarbejdning af direktiv 2009/72/EF som foreslået ved COM(2016) 864/2] på følgende betingelser:
  - a) investeringen øger konkurrencen i elektricitetsforsyningen
  - b) risikoen ved investeringen er så stor, at investeringen ikke ville finde sted, medmindre en undtagelse blev indrømmet
  - c) samkøringslinjen skal være ejet af en fysisk eller juridisk person, der i det mindste hvad angår retlig form er adskilt fra de systemoperatører, i hvis systemer denne samkøringslinje vil blive opbygget
  - d) der opkræves afgifter af brugerne af denne samkøringslinje
  - e) siden den delvise åbning af markedet som omhandlet i artikel 19 i Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 96/92/EF¹⁸ er ingen del af kapital- eller driftsomkostningerne ved samkøringslinjen blevet dækket ind af de afgifter, der er modtaget for brug af de transmissions- eller distributionssystemer, som samkøringslinjen forbinder, og

---

¹⁸ Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 96/92/EF af 19. december 1996 om fælles regler for det indre marked for elektricitet (EFT L 27 af 30.1.1997, s. 20).

- f) undtagelsen må ikke skade konkurrencen eller det indre marked for elektricitets effektive funktion eller den effektive funktion af det regulerede system, som samkøringslinjen er forbundet med.
2. Stk. 1 kan i undtagelsestilfælde også finde anvendelse på vekselstrømssamkøringslinjer, forudsat at omkostningerne og risiciene ved den pågældende investering er særlig høje sammenlignet med de omkostninger og risici, som normalt forekommer, når to nabolandes nationale transmissionssystemer forbindes af en samkøringslinje for vekselstrøm.
3. Stk. 1 finder også anvendelse i forbindelse med markante kapacitetsforøgelser i eksisterende samkøringslinjer.
4. Beslutningen om, hvorvidt den undtagelse, der er omhandlet i stk. 1, 2, og 3, skal indrømmes, træffes fra sag til sag af de regulerende myndigheder i de pågældende medlemsstater. En undtagelse kan omfatte den nye eller den markant forøgede eksisterende samkøringslinjes kapacitet helt eller delvis.

Agenturet kan inden for to måneder fra den dato, hvor anmodningen om undtagelse blev modtaget af den sidste af de berørte regulerende myndigheder, forelægge en rådgivende udtalelse for disse regulerende myndigheder, som kan udgøre grundlaget for deres beslutning.

Når der træffes beslutning om at indrømme en undtagelse, skal der fra sag til sag tages stilling til, om det er nødvendigt at fastsætte betingelser for undtagelsens varighed og for ikkediskriminerende adgang til samkøringslinjen. Når der træffes beslutning om disse betingelser, skal der navnlig tages hensyn til den ekstracapacitet, der skal opbygges, eller ændringen af den eksisterende kapacitet, projektets tidsramme og nationale forhold.

Før der indrømmes en undtagelse, skal de regulerende myndigheder i de pågældende medlemsstater træffe beslutning om reglerne og mekanismerne for kapacitetsforvaltning og -fordeling. Reglerne om håndtering af kapacitetsbegrænsning skal bl.a. omfatte pligten til at udbyde ubrugt kapacitet på markedet, og brugerne af infrastrukturen skal have ret til at afsætte deres aftalte kapacitet på det sekundære marked. Ved vurderingen af kriterierne i stk. 1, litra a), b) og f), skal der tages hensyn til resultaterne af kapacitetsfordelingsproceduren.

Når alle de pågældende regulerende myndigheder til enighed om en beslutning om undtagelse inden for seks måneder, skal de orientere agenturet om denne beslutning.

Beslutningen om undtagelsen, herunder også eventuelle betingelser som nævnt i andet afsnit i dette stykke, begrundes behørigt og offentliggøres.

5. Den i stk. 4 omhandlede beslutning træffes af agenturet:
  - a) når alle de pågældende regulerende myndigheder ikke har kunnet nå til enighed inden for seks måneder efter, at der blev anmodet om en undtagelse over for den sidste af disse regulerende myndigheder, eller
  - b) efter fælles anmodning fra de pågældende regulerende myndigheder.

Agenturet skal, inden det træffer afgørelse, rådføre sig med de berørte regulerende myndigheder og med ansøgerne.

6. Uanset stk. 4 og 5 kan medlemsstaterne fastsætte, at den regulerende myndighed eller agenturet, alt efter tilfældet, skal forelægge sin udtalelse om anmodningen om en undtagelse for det relevante organ i medlemsstaten til formel afgørelse. Denne udtalelse skal offentliggøres sammen med beslutningen.

7. En kopi af alle anmodninger om undtagelse tilsendes straks efter modtagelsen af de regulerende myndigheder til agenturet og Kommissionen til orientering. De pågældende regulerende myndigheder eller agenturet (de "meddelende organer") giver straks Kommissionen meddelelse om beslutningen sammen med alle andre relevante oplysninger vedrørende beslutningen. Disse oplysninger kan forelægges Kommissionen i sammenfattet form, således at den kan træffe en velbegrundet afgørelse. Oplysningerne skal navnlig omfatte:
- a) en detaljeret begrundelse for, at undtagelsen er blevet indrømmet eller afvist, herunder de finansielle oplysninger, der begrundet behovet for undtagelsen
  - b) den analyse, der er foretaget af konkurrencevirkningen og det indre marked for elektricitets effektive funktion som følge af indrømmelsen af undtagelsen
  - c) en begrundelse for det tidsrum og den andel af den pågældende samkøringslinjes samlede kapacitet, som undtagelsen er indrømmet for, og
  - d) resultatet af samrådet med de berørte regulerende myndigheder.
8. Inden for en periode på 50 arbejdsdage, som løber fra dagen efter modtagelsen af en meddelelse i henhold til stk. 7, kan Kommissionen træffe afgørelse om, at de meddelende organer skal ændre eller annullere deres beslutning om at indrømme en undtagelse. Denne periode på 50 arbejdsdage kan forlænges med yderligere 50 arbejdsdage, hvis Kommissionen vil indhente supplerende oplysninger. Denne efterfølgende periode løber fra dagen efter modtagelsen af de fuldstændige oplysninger. Den oprindelige periode kan også forlænges med samtykke fra både Kommissionen og de meddelende organer.

Afgives de ønskede oplysninger ikke inden for den i anmodningen anførte frist, anses meddelelsen for at være trukket tilbage, medmindre fristen, inden dens udløb, er blevet forlænget med samtykke fra både Kommissionen og de meddelende organer, eller medmindre de meddelende organer i en behørigt begrundet erklæring har meddelt Kommissionen, at de anser meddelelsen for at være fuldstændig.

De meddelende organer efterkommer inden for en måned Kommissionens afgørelse om at ændre eller annullere beslutningen om indrømmelse af en undtagelse og underretter Kommissionen herom.

Kommissionen behandler forretningsmæssigt følsomme oplysninger fortroligt.

Kommissionens godkendelse af en beslutning om undtagelse udløber to år efter vedtagelsen, hvis etableringen af samkøringslinjen endnu ikke er påbegyndt inden denne dato, og fem år efter vedtagelsen, hvis samkøringslinjen endnu ikke er taget i brug inden denne dato, medmindre Kommissionen, ud fra en begrundet anmodning fra de meddelende organer beslutter, at forsinkelsen skyldes væsentlige forstyrrelser, som ligger uden for den persons kontrol, som har opnået undtagelsen.

9. Når de berørte medlemsstaters regulerende myndigheder beslutter at ændre en beslutning, jf. stk. 1, skal de straks meddele Kommissionen denne beslutning sammen med alle relevante oplysninger om beslutningen. Stk. 1-8 finder anvendelse på den meddelte beslutning, idet der tages hensyn til de særlige træk ved den eksisterende undtagelse.

10. Kommissionen kan efter anmodning eller på eget initiativ genåbne proceduren:
- a) hvis der, efter at der er taget højde for parternes legitime forventninger og den opnåede økonomiske balance i den oprindelige beslutning om undtagelse, er sket væsentlige ændringer med hensyn til de forhold, der lå til grund for beslutningen
  - b) hvis de berørte virksomheder handler i strid med deres tilsagn, eller
  - c) hvis beslutningen bygger på ufuldstændige, urigtige eller vildledende oplysninger fra parterne.
11. Kommissionen tillægges beføjelse til at vedtage delegerede retsakter i overensstemmelse med artikel 63 angående vedtagelsen af retningslinjer for anvendelsen af betingelserne i stk. 1 og fastlægge proceduren for anvendelse af stk. 4, 7, 8, 9 og 10.

Artikel 59a

Undtagelser

1. **Medlemsstaterne kan anmode om undtagelser fra de relevante bestemmelser i artikel 3, 5, artikel 6, stk. 1, artikel 7, stk. 1 og 4, artikel 8-10, 13-15 og 17-22, artikel 23, stk. 1, 2, 4, 5 og 5a, artikel 24, 32-44 og 48 i følgende tilfælde:**
- a) **Medlemsstaten kan påvise, at der er betydelige problemer forbundet med driften af deres små isolerede systemer og forbundne systemer. I dette tilfælde skal undtagelsen være tidsbegrænset og omfattet af betingelser, der tager sigte på øget konkurrence og integration med det indre marked.**
  - b) **For regionerne i den yderste periferi, jf. artikel 349 i TEUF, som ikke kan sammenkobles med det europæiske energimarked af åbenlyse fysiske årsager. I dette tilfælde er undtagelsen ikke tidsbegrænset.**

I begge tilfælde er undtagelsen underlagt betingelser, der har til formål at sikre, at undtagelsen ikke hindrer overgangen til vedvarende energi.

Når Kommissionen indrømmer en undtagelse, tager den i sin afgørelse i betragtning, i hvilket omfang undtagelserne skal tage hensyn til anvendelsen af netreglerne og retningslinjerne.

Indrømmes der en undtagelse, underretter Kommissionen under iagttagelse af kravet om fortrolighed medlemsstaterne om sådanne anmodninger, inden den træffer afgørelse.

2. Artikel 3-5, artikel 6, stk. 1, artikel 6, stk. 2, litra c) og h), artikel 7-10, 12-15, 17-22, artikel 23, stk. 1, 2, 5 og 5a, artikel 23, stk. 4, litra b), artikel 24, artikel 31, stk. 2 og 3, artikel 32-44, 46 og 48 finder ikke anvendelse på Cypern, før landets transmissionssystem bliver forbundet med andre medlemsstaters transmissionssystemer via samkøringslinjer.

Hvis Cyperns transmissionssystem ikke er forbundet med andre medlemsstaters transmissionssystemer via samkøringslinjer senest den 1. januar 2026, vurderer Cypern behovet for en undtagelse fra disse bestemmelser og kan indgive en anmodning om fortsat undtagelse til Kommissionen. Kommissionen vurderer, om anvendelsen af de respektive bestemmelser risikerer at forårsage betydelige problemer for driften af elsystemet i Cypern, eller om anvendelse heraf på Cypern forventes at skabe fordele for markedets funktion. På grundlag af denne vurdering afgiver Kommissionen en begrundet afgørelse om hel eller delvis forlængelse af [ ] undtagelsen, som offentliggøres i Den Europæiske Unions Tidende.

3. Forordningens bestemmelser berører ikke anvendelsen af undtagelserne i henhold til [elektricitetsdirektivet].

Artikel 60

Oplysninger og fortrolighed

1. Medlemsstaterne og de regulerende myndigheder giver efter anmodning Kommissionen alle oplysninger, der kræves med henblik på at håndhæve denne forordnings bestemmelser.

Kommissionen fastsætter en rimelig tidsfrist, inden for hvilken oplysningerne skal gives, under hensyn til, hvor komplekse de ønskede oplysninger er, og hvor hurtigt der er behov for dem.

2. Hvis medlemsstaten eller den berørte regulerende myndighed ikke fremsender de i stk. 1 nævnte oplysninger inden for den fastsatte tidsfrist i overensstemmelse med stk. 1, kan Kommissionen med henblik på at håndhæve denne forordnings bestemmelser indhente alle de nødvendige oplysninger direkte hos de pågældende virksomheder.

Når Kommissionen henvender sig til en virksomhed for at få oplysninger, sender den samtidig en kopi af henvendelsen til de regulerende myndigheder i den medlemsstat, hvor virksomheden er hjemmehørende.

3. I sin anmodning om oplysninger efter stk. 1 angiver Kommissionen retsgrundlaget for anmodningen og dennes formål og fastsætter en frist for oplysningernes fremsendelse samt henviser til de sanktioner, der ifølge artikel 61, stk. 2, kan pålægges for meddelelse af urigtige, ufuldstændige eller vildledende oplysninger. Kommissionen fastsætter en rimelig tidsfrist, der tager hensyn til, hvor komplekse de ønskede oplysninger er, og hvor hurtigt der er behov for dem.

4. Virksomhedernes indehavere eller deres repræsentanter og, hvis der er tale om juridiske personer, de personer, der ifølge lov eller vedtægter har bemyndigelse til at repræsentere dem, skal udlevere de ønskede oplysninger. Bemyndigede advokater kan udlevere oplysningerne på deres klienters vegne, men klienterne bærer det fulde ansvar, hvis oplysningerne er urigtige, ufuldstændige eller vildledende.
5. Hvis en virksomhed ikke fremsender disse oplysninger inden for den frist, Kommissionen har fastsat, eller giver ufuldstændige oplysninger, kan Kommissionen kræve oplysningerne udleveret ved en beslutning. Denne beslutning skal angive, hvilke oplysninger der ønskes, og sætte en passende frist for deres udlevering. Den skal henvise til sanktionerne i artikel 61, stk. 2. Den skal desuden omtale retten til at lade beslutningen prøve ved Den Europæiske Unions Domstol.

Kommissionen sender samtidig en kopi af beslutningen til den regulerende myndighed i den medlemsstat, hvor den pågældende person har bopæl, eller den pågældende virksomhed har hjemsted.

6. De i stk. 1 og 2 omhandlede oplysninger må kun benyttes med henblik på at håndhæve denne forordnings bestemmelser.

Kommissionen må ikke videregive oplysninger, omfattet af tavshedspligt, som kommer i dens besiddelse i medfør af denne forordning.

Artikel 61

Sanktioner

1. Med forbehold af stk. 2 fastsætter medlemsstaterne de sanktioner, der skal anvendes i tilfælde af overtrædelse af nærværende forordning, de netregler, som vedtages i medfør af artikel 55, og de retningslinjer, som vedtages i medfør af artikel 57, og træffer de nødvendige foranstaltninger for at sikre, at de iværksættes. Sanktionerne skal være effektive, stå i et rimeligt forhold til overtrædelsen og have afskrækkende virkning.
2. Kommissionen kan ved beslutning pålægge virksomheder bøder på op til 1 % af det foregående forretningsårs samlede omsætning, hvis de med forsæt eller ved forsømmelighed giver urigtige, ufuldstændige eller vildledende oplysninger som svar på en henvendelse i henhold til artikel 60, stk. 3, eller undlader at give oplysningerne inden for den frist, der er fastsat ved en beslutning i henhold til artikel 60, stk. 5, første afsnit. Ved bødens fastsættelse tager Kommissionen hensyn til, hvor alvorlig den overtrædelse er, der består i manglende overholdelse af bestemmelsen i første afsnit.
3. Sanktioner som omhandlet i stk. 1 og beslutninger, der træffes i henhold til stk. 2, er ikke af strafferetlig karakter.

Artikel 62

Udvalg

1. Kommissionen bistås af det udvalg, der er nedsat ved artikel 68 i [omarbejdning af direktiv 2009/72/EF som foreslået ved COM(2016) 864/2].

2. Når der henvises til dette stykke, finder artikel 5 i Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 182/2011¹⁹ anvendelse.

Artikel 63

Udøvelse af de delegerede beføjelser

1. Beføjelsen til at vedtage delegerede retsakter tillægges Kommissionen på de i denne artikel fastlagte betingelser.
2. Beføjelsen til at vedtage delegerede retsakter, jf. [ ] artikel 46, stk. 4, [ ] og artikel 59, stk. 11, tillægges Kommissionen for en ubegrænset periode fra den [OP: *indsæt venligst datoen for ikrafttrædelsen*].
3. Den i artikel [ ] 46, stk. 4, [ ] og artikel 59, stk. 11, omhandlede delegation af beføjelser kan til enhver tid tilbagekaldes af Europa-Parlamentet eller af Rådet. En afgørelse om tilbagekaldelse bringer delegationen af de beføjelser, der er angivet i den pågældende afgørelse, til ophør. Den får virkning dagen efter offentliggørelsen af afgørelsen i *Den Europæiske Unions Tidende* eller på et senere tidspunkt, der angives i afgørelsen. Den berører ikke gyldigheden af [delegerede] retsakter, der allerede er i kraft.
4. Inden vedtagelsen af en delegeret retsakt hører Kommissionen **udvalget for grænseoverskridende elektricitet og eksperter**, som er udpeget af hver enkelt medlemsstat, i overensstemmelse med principperne i den interinstitutionelle aftale om bedre lovgivning af 13. april 2016.

---

¹⁹ Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 182/2011 af 16. februar 2011 om de generelle regler og principper for, hvordan medlemsstaterne skal kontrollere Kommissionens udøvelse af gennemførelsesbeføjelser (EUT L 55 af 28.2.2011, s. 13).

5. Så snart Kommissionen vedtager en delegeret retsakt, giver den samtidigt Europa-Parlamentet og Rådet meddelelse herom.
6. En delegeret retsakt vedtaget i henhold til [ ] artikel 46, stk. 4, [ ] og artikel 59, stk. 11, træder kun i kraft, hvis hverken Europa-Parlamentet eller Rådet har gjort indsigelse inden for en frist på to måneder fra meddelelsen af den pågældende retsakt til Europa-Parlamentet og Rådet, eller hvis Europa-Parlamentet og Rådet inden udløbet af denne frist begge har informeret Kommissionen om, at de ikke agter at gøre indsigelse. Fristen forlænges med to måneder på Europa-Parlamentets eller Rådets initiativ.

Artikel 64

Ophævelse

1. Forordning (EF) nr. 714/2009 ophæves. Henvisninger til den ophævede forordning gælder som henvisninger til nærværende forordning og læses efter sammenligningstabellen i bilag II.
  - 1a. **Enhver gennemførelsesretsakt, der er vedtaget på grundlag af forordning (EF) nr. 714/2009, finder fortsat anvendelse efter datoen for ophævelsen af forordning (EF) nr. 714/2009, indtil den ophæves.**

Artikel 65

Ikrafttræden

Denne forordning træder i kraft på tyvendedagen efter offentliggørelsen i *Den Europæiske Unions Tidende*.

Den anvendes fra den 1. januar 2020.

Denne forordnings artikel 13 og 58a finder anvendelse fra datoen for denne forordnings ikrafttræden.

Med henblik på at gennemføre artikel 13 finder denne forordnings artikel 14 anvendelse fra datoen for denne forordnings ikrafttræden.

Med henblik på at revidere denne forordning senest ved udgangen af 2030 fremsætter Kommissionen i givet fald et forslag.

Denne forordning er bindende i alle enkeltheder og gælder umiddelbart i hver medlemsstat.

Udfærdiget i Bruxelles, den [...].

På Europa-Parlamentets vegne
Formand

På Rådets vegne
Formand